

บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน
ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

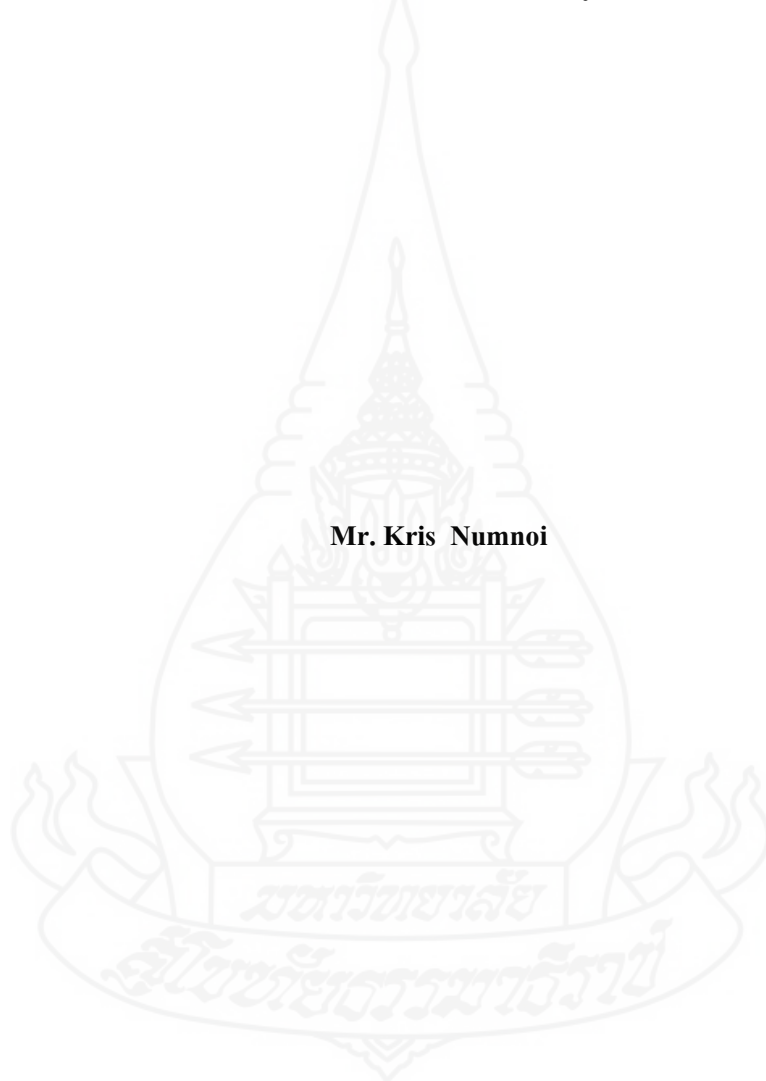
นายกฤษ หนูมน้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Democratic Political Role of General Sonthi Boonyaratkalin
in Position of Matubhum Party Leader**

Mr. Kris Numnoi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน
ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ
ชื่อและนามสกุล นายกฤษ หนู่มน้อย
วิชาเอก การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ สันประเสริฐ
2. ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

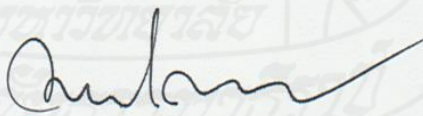
..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ สันประเสริฐ)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน
ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ผู้วิจัย นายกฤษ หนูมน้อย รหัสนักศึกษา 2558000648 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ สันประเสริฐ

(2) ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ(2)บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ (3)ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีประชากร 5 กลุ่มประกอบด้วย นักการเมืองข้าราชการทหาร กลุ่มสื่อมวลชนสายการเมือง นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญทางรัฐศาสตร์ และกลุ่มผู้นำศาสนา คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 11 คน สัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า (1)วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น ต้องการเข้ามาทำงานการเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แก้ปัญหาปมขัดแย้งทางการเมืองในอดีต เป็นพรรคสายกลางในรัฐสภา และต้องการเข้าร่วมรัฐบาลเพื่อผลักดันนโยบายของพรรคให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม (2) บทบาททางการเมืองของพลเอกสนธิ นั้น ได้กระทำอย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถเพื่อผลักดันให้นโยบายพรรคมาตุภูมิบรรลุเป้าประสงค์ทางการเมือง แต่ไม่ประสบความสำเร็จ (3) ปัญหาและอุปสรรคของ พลเอกสนธิ เกิดจากปัญหาเงินทุนพรรคที่มีน้อย การขายเสียงของประชาชนที่หันไปเลือกพรรคใหญ่แทน จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่มีจำนวนน้อย และภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิที่เคยเป็นหัวหน้าคณะรัฐประหารในปี พ.ศ.2549

คำสำคัญ บทบาททางการเมือง พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน พรรคมาตุภูมิ

Thesis title: Democratic Political Role of General Sonthi Boonyaratkalin in Position of Matubhum Party Leader

Researcher: Mr. Kris Numnoi; **ID:** 2558000648; **Degree:** Master of Political Science;

Thesis advisors: (1) Dr. Charin Sanprasert, Associate Professor, (2) Dr. Thirapat Serirangsan Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objective of this research was to study:(1) objective and motivation to play a role of political democracy of General Sonthi Boonyaratkalin in position of Matubhum Party Leader; (2) Democratic political role of General Sonthi Boonyaratkalin in position of Matubhum Party Leader;(3) problem and dilemmas of democratic political role of General Sonthi Boonyaratkalin in position of Matubhum Party Leader

This was a qualitative research base on documents and in-depth interviews with a sample population of 11 persons chosen through purposive sampling. The samples consisted of politicians, military, media, academics and religious leader. Data were collected using interview forms and analyzed using content analysis and descriptive analysis.

The results showed that (1) Objective and motivation to play a role of political democracy of General Sonthi in position of Matubhum Party Leader were working to resolve political conflicts in the southern provinces, solve the political conflict of the past, moderate political parties, want to join the government to push the policy of the party is going to be substantial ; (2) the political role of Gen. Sonthi was fully done and the ability to push the political goal on the Matubhum party policy but not success ; (3) problem and dilemmas of democratic political role of General Sonthi in position of Matubhum Party Leader, consisting of party funding problem, the right to buy the votes of the people, number of MPs of the ruling party lines and image of a former chief Gen. Sonthi coup in 2006

Keywords: Political role, General Sonthi Boonyaratkalin, Matubhum Party

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดีเพราะความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ สันประเสริฐ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ตรวจสอบ นับตั้งแต่ เริ่มต้นการวิจัย จนทำให้งานวิทยานิพนธ์สำเร็จไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

การศึกษาหาข้อมูลของงานวิจัยนี้ จะไม่สำเร็จลุล่วงด้วยดี หากไม่ได้รับความเมตตา กรุณาจากผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชี รายชื่อและหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ที่กรุณาให้เข้าพบและสัมภาษณ์ รวมถึงการช่วยเหลือติดต่อ กลุ่ม ตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาวิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณในความเมตตา ครั้งนี้ เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. มั่น พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ นายนัจมุดดีน อูมา อธิบดีรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ นายอนุวัติ ชูสารอ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี พรรคมาตุภูมิ ที่เมตตาให้สัมภาษณ์ ผู้ศึกษาวิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง รวมถึงขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่มี ความเมตตาให้ผู้ศึกษาวิจัยได้เข้าพบและเสียสละ เวลาให้สัมภาษณ์ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ที่สำคัญ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณดวงวิญญาณของนายนิคม หนุ่มน้อย บิดา และ นางนง ลักษณ์ หนุ่มน้อย มารดา ผู้สถิตย์อยู่บนสวรรค์ ที่เฝ้าคอยเป็นกำลังใจให้ในยามท้อแท้ ขอขอบคุณภริยา คุณศรีจันทร์รัฐ หนุ่มน้อย ที่คอยเป็นกำลังใจให้เสมอ รวมทั้งบุตรสาว พี่ชาย น้องสาว ญาติผู้ใหญ่ทุกท่าน เพื่อนๆที่คอยให้กำลังใจและช่วยแบ่งเบาภาระต่างๆ และคอยเป็นกำลังใจให้ตลอดมาจนทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ แม้ผู้ศึกษาวิจัยจะเกิดความเหนื่อยยาก ท้อแท้ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มาก แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่คนที่สนใจในการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาวิจัยจะ รู้สึกยินดีและภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

กฤษ หนุ่มน้อย

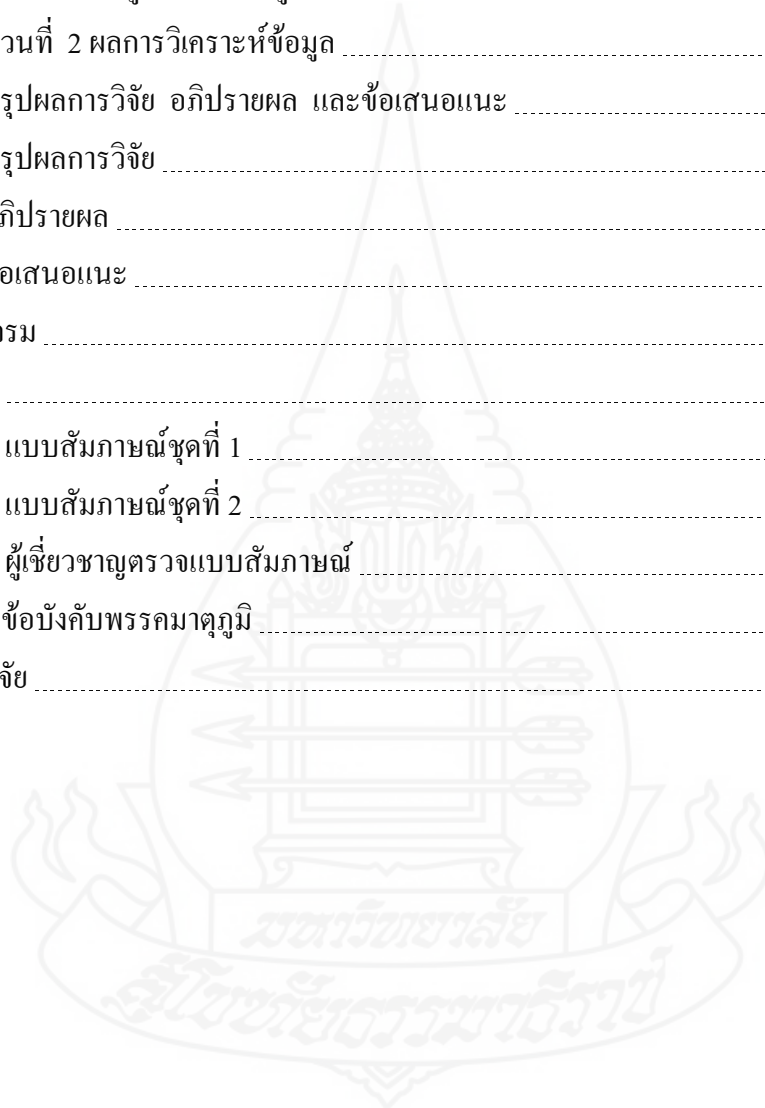
กุมภาพันธ์ 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย	12
แนวคิดเกี่ยวกับการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย	14
แนวคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง	18
แนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าพรรคการเมือง	26
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง	28
ประวัติของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน	31
ความเป็นมาของพรรคมาตุภูมิ	33
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	44
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
สรุปผลการวิจัย	96
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	115
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	122
ก แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1	123
ข แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2	128
ค ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์	133
ง ข้อบังคับพรรคมาตุภูมิ	136
ประวัติผู้วิจัย	150

ณ

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 การลงคะแนนเสียง	70

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของพระรามาตุภูมิ	36

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือระบบรัฐสภานั้น พรรคการเมือง (Political Party) ถือเป็นสถาบันทางการเมือง (Political Institutions) ที่สำคัญที่จะสามารถทำให้การเมืองพัฒนาการไปข้างหน้าได้ เนื่องจากการรวมกลุ่มกันของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิด อุดมการณ์ทางการเมือง และแรงจูงใจทางการเมืองร่วมกัน กิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของพรรคการเมืองก็คือการส่งสมาชิกพรรคลงรับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเข้าไปทำงานเป็นตัวแทนของประชาชนในการบริหารประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าไปทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน นอกจากนี้พรรคการเมืองยังมีหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตย การให้ความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ดังนั้นพรรคการเมืองจึงมีความสำคัญต่อระบบการเมืองไทยเป็นอย่างยิ่งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (ประหยัด หงษ์ทองคำ 2547: 280)

หัวหน้าพรรคการเมือง (Political Party Leader) เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญและมีบทบาทสูงสุดในการที่จะขับเคลื่อนพรรคการเมือง ให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาล ซึ่งประสิทธิภาพของหัวหน้าพรรคจะมีผลต่อการบริหารพรรคการเมือง ดังนั้นหัวหน้าพรรคการเมืองจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีคุณสมบัติผู้นำและมีความประนีประนอมทางการเมืองอย่างมีศิลป์ ซึ่งสามารถประสานงานเข้ากับทุกฝ่ายได้ดีเพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง ในประวัติศาสตร์การเมืองของไทยนับตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 นั้น บุคคลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองของไทยนั้นมีทั้งข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการพลเรือน และพลเรือนทั่วไป

ซึ่งตลอดระยะเวลาหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในพ.ศ. 2475 สถาบันทหารได้มีบทบาททางการเมืองและเข้ามาเป็นส่วนร่วมของพรรคการเมืองมาโดยตลอด มีบทบาทสำคัญในทุกยุคทุกสมัยของการจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศ กองกำลังทหารกระจายไปตามหัวเมืองต่างๆ ของประเทศ (ยศ สันตสมบัติ 2533: 79) ในทางการเมือง ทหารมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองไทยอย่าง

ใกล้ชิด นายทหารระดับสูงได้ดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองจำนวนมาก อาทิเช่น ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ตำแหน่งรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคการเมือง ตลอดจนตำแหน่งสำคัญอื่นๆ รวมถึงการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นในระบบการเมืองไทยภายใต้การปกครองในระบบประชาธิปไตยในรูปแบบตัวแทนเกือบทุกยุคทุกสมัย จนทหารเองเกิดความเข้าใจว่าการเมืองเป็นงานในหน้าที่อีกประการหนึ่งของทหาร (นิยม รัฐอมฤต 2540: 53)

หากจะมองย้อนไปในอดีตนั้นกลุ่มบุคคลและนายทหารคนสำคัญของประวัติศาสตร์ไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันที่มีบทบาทและเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองไทยนั้นกลุ่มที่สำคัญๆ ได้แก่ ขบวนการนายทหาร ร.ศ. 130 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทหารบก รุ่นหนุ่มมีอยู่ประมาณ 100 คน ได้วางแผนที่จะเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง เมื่อ พ.ศ. 2454 แต่ยังมีได้ทันลงมือก็ถูกจับกุมเสียก่อนแม้ว่าขบวนการ ร.ศ. 130 จะประสบความสำเร็จล้มเหลวในการเปลี่ยนแปลงการปกครองก็ตาม แต่ผลกระทบของเหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งอิทธิพลให้เกิดการพยายามเปลี่ยนแปลงการปกครองของทหารในระยะเวลาต่อมา ต่อมาในยุคของ พลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา (พ.ศ. 2430 – 2490) อดีตนายกรัชมมนตรีคนที่ 2 ของประเทศไทย (พ.ศ.2476-2481) ที่ขึ้นสู่อำนาจโดยการเริ่มต้นจากการเป็นหัวหน้าคณะราษฎร ซึ่งได้ทำการยึดอำนาจเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ต่อมาได้ทำการรัฐประหารรัฐบาลของ พระยามโนปกรณนิติธาดา และขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476 มาถึงยุคของจอมพล ป. (แปลก) พิบูลสงคราม (พ.ศ. 2440- 2507) อดีตนายกรัชมมนตรีที่ดำรงตำแหน่งรวมกันมากที่สุดของไทย คือ 14 ปี 11 เดือน 18 วัน (พ.ศ. 2481- 2487, พ.ศ.2491-2500) โดยขึ้นสู่อำนาจทางการเมืองต่อจาก พลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา

ถึงสมัยของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (พ.ศ. 2451- 2506) อดีตนายกรัชมมนตรี (พ.ศ. 2502 - 2506) ที่ขึ้นสู่อำนาจทางการเมืองจากการทำการทำรัฐประหารจอมพล ป. พิบูลสงคราม เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 โดยได้แต่งตั้งนายพจน์ สารสิน ขึ้นเป็นนายกรัชมมนตรีเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2500 จนถึงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2500 หลังจากรัฐบาลนายพจน์ สารสินจัดการเลือกตั้งเป็นที่เรียบร้อย พลโทถนอม กิตติขจร(ยศในขณะนั้น) ก็รับตำแหน่งนายกรัชมมนตรี เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2501 แต่ต่อมาเกิดความวุ่นวายจากความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับรัฐมนตรีขึ้นในรัฐบาลพลโทถนอม กิตติขจร(ยศในขณะนั้น) โดยไม่สามารถควบคุมได้ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงเดินทางกลับจากต่างประเทศแล้วร่วมมือกันกับพลโทถนอม กิตติขจร นายกรัชมมนตรียึดอำนาจรัฐบาลตนเองเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 และได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งนายกรัชมมนตรี เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2502 จนถึงแก่อสัญกรรมเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2506 ในยุค ของ จอมพลถนอม กิตติขจร (พ.ศ. 2454- 2547)

อดีตนายกรัฐมนตรีคนที่ 10 ของประเทศไทย (1 มกราคม พ.ศ.2501 – 20 ตุลาคม พ.ศ.2501, 9 ธันวาคม พ.ศ. 2506 – 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514, 18 ธันวาคม พ.ศ. 2515 – 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516) จอมพล ถนอม กิตติขจร พ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา พ.ศ. 2516 รัฐบาลได้ใช้อาวุธสงครามเข้าปราบปรามนักศึกษาประชาชนที่ชุมนุมเรียกร้องรัฐธรรมนูญ จนทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก จากเหตุการณ์นี้ ทำให้พลังทางการเมืองหลายฝ่ายกดดันให้ จอมพลถนอม ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและถูกมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของเผด็จการทหาร

นายทหารคนต่อมาที่ก้าวเข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคือ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ (พ.ศ. 2460 – 2546) อดีตนายกรัฐมนตรีคนที่ 15 ของประเทศไทย (11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 – 3 มีนาคม พ.ศ. 2523) เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หลังจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินภายใต้การนำของ พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ได้ทำการรัฐประหารรัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 อันเนื่องมาจากรัฐบาลถูกโจมตีจากนโยบายการเพิ่มราคาค่าน้ำมันตามราคาตลาดโลก ทำให้หลายฝ่ายมีความเดือดร้อนและโจมตีว่าดำเนินนโยบายที่ผิดพลาด

จนมาถึงสมัยของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (พ.ศ. 2463 – ปัจจุบัน) อดีตนายกรัฐมนตรี 3 สมัย คนที่ 16 ของประเทศไทย (3 มีนาคม พ.ศ. 2523 – 4 สิงหาคม พ.ศ. 2531) เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หลังจากการลาออกของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 โดยสภาผู้แทนราษฎรทำการหยั่งเสียงเพื่อหาตัวผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเลือก พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โดยได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2523 และได้อยู่ในตำแหน่งมาจนมีการยุบสภาในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2531 โดยภายหลังการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ก็ปฏิเสธที่จะรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในสมัยที่ 4 แต่พลเอกเปรมนั้นก็ยังมียศและอิทธิพลอย่างสูงในการควบคุมดูแลนายทหารระดับสูงและกำหนดสั่งการนายทหารในรุ่นต่อๆมา ไม่ว่าจะเป็นพลเอกสุจินดา คราประยูร พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นนายทหารที่ใกล้ชิดและมีความจงรักภักดีกับพลเอกเปรม อย่างแนบแน่นตลอดมาจนถึงรุ่นพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ที่กระทำการรัฐประหารยึดอำนาจเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ทั้งประเทศว่า เป็นการวางแผนยึดอำนาจโดยมีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อยู่เบื้องหลัง หลังจากพลเอกเปรมปฏิเสธไม่รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อก็มาถึงยุคของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (5 เมษายน พ.ศ. 2463 – 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2541) อดีตนายกรัฐมนตรี 3 สมัย คนที่ 17 ของประเทศไทย (4 สิงหาคม พ.ศ. 2531 – 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534) เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หลังจากที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ปฏิเสธที่จะรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในสมัยที่ 4 ผลงานที่โดดเด่นมากของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะ

วัน ได้แก่ การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นที่แพร่หลายและรู้จักกันดี คือ “นโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า” และนโยบายเศรษฐกิจด้านอื่นๆ อีกจำนวนมาก พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ บริหารประเทศจนถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ก็ถูกยึดอำนาจการปกครองโดย “คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ” หรือ (รสช.) ภายใต้การนำของพลเอกสุนทร คงสมพงษ์, พลเอกสุจินดา คราประยูร, พล.อ.อ. เกษตร โรจนนิล และ พลเอกอิสระพงศ์ หนุนภักดี ที่ต่อมานำไปสู่เหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” ในปีพ.ศ. 2535 ต่อเนื่องมาถึง **พลเอกสุจินดา คราประยูร** (พ.ศ. 2476-ปัจจุบัน) อดีตนายกรัฐมนตรีนคนที่ 19 ของประเทศไทย(พ.ศ.2535) ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ที่เข้ายึดอำนาจการปกครองจาก**พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ** อดีตนายกรัฐมนตรีนและหัวหน้าพรรคชาติไทย เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ต่อมาถูกคัดค้านจากกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองหลายกลุ่มเพื่อเรียกร้องให้พลเอกสุจินดาลาออก เนื่องจากเป็นการสืบทอดอำนาจเผด็จการ รสช. จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ไม่สงบภายในประเทศ หรือ พฤษภาทมิฬขึ้นระหว่างวันที่ 17-20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ในช่วงเวลานี้ **พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน** ซึ่งในขณะนั้นยังติดยศพันตรี ได้มีการคุมกำลังเข้ามาควบคุมความสงบเรียบร้อยในฐานะผู้บังคับกองพัน จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้พลเอก สุจินดา ต้องลาออกจากราชการเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2535 เพื่อให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นไปโดยอิสระและเพื่อแสดงความรับผิดชอบทางการเมือง ในช่วงเวลานี้ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งในขณะนั้นยังติดยศพันตรี ได้มีการคุมกำลังเข้ามา**พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ** (พ.ศ. 2475 – ปัจจุบัน) อดีตนายกรัฐมนตรีนคนที่ 22 ของประเทศไทย (25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 – 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540) เป็นเจ้าของสมญา "**ขงเบ้งแห่งกองทัพบก**" เคยได้รับการแต่งตั้งให้เป็น สมาชิกวุฒิสภา ขณะดำรงตำแหน่งทางทหาร เป็นผู้ก่อตั้ง และหัวหน้า พรรคความหวังใหม่ คนแรก และเป็นอดีต ส.ส.หลายสมัย มีคะแนนเสียงหนาแน่นในจังหวัดนครพนม เมื่อครั้งประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 เกิดขึ้นในสมัย พล.อ.ชวลิต ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนได้รับการวิจารณ์ว่าตัดสินใจอย่างผิดพลาดที่ไปประกาศลดค่าเงินบาท ซึ่งก่อให้เกิดเป็นปัญหาเศรษฐกิจระดับชาติตามมาหลังจากนั้นอย่างวิกฤต ซึ่ง พล.อ.ชวลิต ก็ได้แสดงความรับผิดชอบด้วยการลาออก หลังจากที่มิ้นกธุรกิจและชนชั้นกลางรวมตัวกันขับไล่ที่ถนนสีลม ในยุคสมัยที่ **พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์** (พ.ศ. 2486- ปัจจุบัน) อดีตนายกรัฐมนตรีนคนที่ 24 จากกรแต่งตั้งโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ภายหลังเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีน พล.อ.สุรยุทธ์เคยดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และองคมนตรีซึ่งถือได้ว่าเป็นนายทหารที่ใกล้ชิดและมีความจงรักภักดีกับพลเอกเปรม อย่างแนบแน่นตลอดมาจนถึงพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ที่กระทำการการรัฐประหารยึดอำนาจเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ก็มี

เสียงวิพากษ์วิจารณ์ทั้งประเทศว่า เป็นการวางแผนยึดอำนาจมาจาก พลเอก เปรม และ พลเอก สุรยุทธ์ และหลังจากนั้น พลเอก เปรม ก็ให้ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ มาเป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีหลายกลุ่มในสังคมไทยเชื่อว่าพลเอกสุรยุทธ์นั้นมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน กระทำรัฐประหารรัฐบาลของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เนื่องจากมีความใกล้ชิดกันเป็นพิเศษจนถึงระดับที่ทำให้พลเอกสนธิ ไว้วางใจให้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหลังจากกระทำรัฐประหาร และภายหลังเมื่อพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว ได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ จาก พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้กลับดำรงตำแหน่ง องคมนตรี เป็นครั้งที่สอง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ มีฉายาว่า "บิ๊กแอด" จนมาถึงยุคปัจจุบัน ก็เป็นยุคของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (พ.ศ.2497 – ปัจจุบัน) นายกรัฐมนตรีคนที่ 29 (ปัจจุบัน)และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะผู้ยึดอำนาจการปกครองซึ่งกำลังปกครองประเทศไทยในขณะนี้ เป็นอดีตผู้บัญชาการทหารบก (1 ตุลาคม 2553 – 30 กันยายน 2557) พลเอกประยุทธ์มีลักษณะนิยมเจ้าเข้มข้น และถูกมองว่าเป็นสายแข็ง (hardliner) ในกองทัพ ทั้งเป็นผู้สั่งการการสลายการชุมนุมของ "คนเสื้อแดง" เมื่อเดือนเมษายน 2552 และเมษายน/พฤษภาคม 2553 ระหว่างวิกฤตการณ์การเมืองซึ่งเริ่มในเดือนพฤศจิกายน 2556 และเกี่ยวข้องกับการประท้วงต่อรัฐบาลรักษาการ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร พลเอกประยุทธ์อ้างว่ากองทัพเป็นกลางและจะไม่รัฐประหาร ทว่า เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 พลเอกประยุทธ์ได้ทำรัฐประหารต่อรัฐบาลและควบคุมประเทศในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาตินับแต่นั้น ต่อมา ได้ออกรัฐธรรมนูญชั่วคราวซึ่งให้อำนาจครอบคลุมและนิรโทษกรรมตัวเองสำหรับรัฐประหาร และในวันที่ 21 สิงหาคม 2557 สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเอกฉันท์เลือก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 29 ของประเทศไทย ซึ่งสมาชิกสภานั้นเป็นผู้ที่ถูกเลือกมาโดยคณะทำงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และส่วนใหญ่เป็นนายทหาร

จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ทหาร พรรคการเมือง รัฐ และภาคประชาชนในพัฒนาการของพรรคการเมืองแต่ละขั้นได้เปลี่ยนแปลงไป ในพัฒนาการขั้นแรก พรรคการเมืองและภาคประชาชนอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ กติกาที่กำหนดโดยระบบราชการและคณะทหาร (สมัยจอมพล ป. ถึงสมัยพลเอกเปรม)โดยที่พรรคการเมืองเองก็ยอมจำนนต่อกติกาทางการเมืองเช่นนั้น ภายใต้เงื่อนไขของความหวาดกลัวต่ออำนาจผู้ปกครอง ในพัฒนาการขั้นที่สอง ซึ่งเป็นยุคของระบบนายทุนพรรคการเมืองและนักการเมืองเครือข่ายระบบอุปถัมภ์ พรรคการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักการเมืองทำหน้าที่เป็นคนกลางระหว่างรัฐและประชาชน ในขณะที่ภาคประชาชนเริ่มสะสมความเข้มแข็งขึ้นตามลำดับ (สมัยพลเอกชาติชาย) ในพัฒนาการขั้นที่สาม (สมัยพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นต้นมา) ซึ่งดำเนินอยู่มาจนถึงขณะนี้ พรรคการเมืองพยายามสร้างบทบาทของการเป็น “ผู้จัดการ

รัฐ” (State Manager) โดยการเสนอและดำเนินนโยบายหลายรูปแบบที่เปิดโอกาสให้พรรคและรัฐบาลเข้ามามีบทบาทอย่างสูงในบทบาทที่เคยแสดงโดยระบบราชการ และที่สำคัญได้พยายาม “ตัดตอน” บทบาทของกลุ่มนายทุนพรรคและอำนาจของผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นลง ทั้งนี้โดยการชูประเด็นเรื่องการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป้าหมายของการพัฒนาประเทศ และ “สวัสดิการ” เป็นแรงขับเคลื่อนและเหตุผลสำคัญ

สำหรับประเทศไทยที่มีประวัติศาสตร์การปกครองแบบอำนาจนิยม (Authoritarianism) ที่ยาวนาน อาจกล่าวได้ว่า ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงสู่พัฒนาการของพรรคการเมืองในขั้นที่สอง คือยุคทองของนายทุนพรรคและนักการเมืองเครือข่ายระบบอุปถัมภ์นับเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนผ่านที่สำคัญไปสู่ความคืนรนพยายามเป็นสถาบันการเมืองของพรรคการเมือง ถึงแม้การใช้การแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งทางการเมืองโดยการรัฐประหารของ “คณะรักษาความสงบแห่งชาติ” ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 จะทำให้บทบาทของพรรคการเมืองต้องหยุดชะงักลงอีกครั้ง แต่ในขณะนี้สังคมไทยเปี่ยมไปด้วยกลิ่นอายความเชื่อที่ว่าระบบพรรคการเมืองที่มีการแข่งขัน (Competitive Party System) เป็นปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้ (Indispensable) ในกระบวนการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นและมั่นคงในระบอบประชาธิปไตย (Democratic Consolidation) ของไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้สร้างปรากฏการณ์ใหม่ทางการเมืองให้กับสังคมไทยที่สังคมไทยจับตามองมากที่สุดท่านหนึ่งในช่วงการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2554 ก็คือ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งสังกัด พรรคมาตุภูมิ พรรคมาตุภูมิ หรือพรรคราษฎร ก่อตั้งขึ้นในวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เดิมชื่อพรรคราษฎร และเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น พรรคมาตุภูมิ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ในระยะแรกพรรคราษฎร ยังไม่มีบทบาททางการเมือง เนื่องจากไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัด

ต่อมากิจการของพรรคมาตุภูมิ ได้ถูกรื้อฟื้นอีกครั้ง ในปลายปี พ.ศ. 2551 ภายหลังคดียุบพรรคใหญ่หลายพรรค ดร.มัน พัทธโนทัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมด้วยสมาชิก ส.ส.กลุ่มวะหะดะฮ์หรือ "กลุ่มเอกภาพ" ซึ่งเป็นกลุ่มนักการเมืองที่เคยทรงอิทธิพลอย่างสูงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อตั้งโดย นายเด่น โต๊ะมีนาและ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ซึ่งเคยสังกัดพรรคประชาธิปัตย์มาก่อนในอดีตต่อมาลาออกมาสังกัดพรรคความหวังใหม่ของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และเมื่อพรรคความหวังใหม่ได้ยุบรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2545 ทำให้กลุ่มวะหะดะฮ์ต้องย้ายมาสังกัดพรรคไทยรักไทยด้วย ส่งผลให้ชื่อเสียงของกลุ่มวะดะฮ์ ต้องตกต่ำลงอย่างมาก และพ่ายแพ้การเลือกตั้งในพื้นที่ภาคใต้ให้กับ พรรคประชาธิปัตย์ ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2548 โดยไม่มีผู้สมัครของทางกลุ่ม ได้รับเลือกตั้งเลยแม้แต่คนเดียว ทั้งนี้เคยครองพื้นที่อย่างเหนียวแน่นมากกว่า 20 ปี ต่อมาในวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2550 กลุ่มวะดะฮ์ประชุม

กันและมีมติว่าจะลงสมัครรับเลือกตั้ง 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ในนามพรรคพลังประชาชน ต่อมา ภายหลังจากยุบพรรคพลังประชาชน ในปี พ.ศ. 2551 สมาชิกกลุ่มวะหะดะฮ์จึงย้ายมาสังกัดพรรค มาตุภูมิ กระทั่งปัจจุบัน และกลุ่มปากน้ำของนายวัฒนา อัศวเหม ซึ่งในอดีตนั้นนายวัฒนา อัศวเหม เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการหลายสมัย อดีตรองหัวหน้าพรรคชาติไทย อดีต ประธานพรรคเพื่อแผ่นดิน อดีตที่ปรึกษาพรรคมหาชน และอดีตหัวหน้าพรรคราษฎรและในปัจจุบันอยู่ระหว่างการหลบหนีหมายจับตามคำพิพากษาจำคุกในกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ก็ย้าย เข้ามาสมัครเป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิด้วยเช่นกัน

ดร.มัน พัทธโนทัย แกนนำกลุ่มปากน้ำ เล่าถึงความเป็นมาของพรรคมาตุภูมิ ว่าสืบ เนื่องจากพรรคพลังประชาชนถูกยุบ มีส.ส.กลุ่มวะหะดะฮ์ อาทิ นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ ส.ส.สัดส่วน นางฟาริดา สุไลมาน ส.ส.สุรินทร์ พรรคพลังประชาชน ติดต่อมาว่าจะขออยู่ที่พรรคเพื่อแผ่นดินด้วย แต่เกิดเหตุความวุ่นวายภายในพรรค จึงฝากไว้ที่พรรคราษฎรก่อนประกอบกับได้พูดคุยกับผู้ใหญ่ใน พรรคหลายคน โดยเฉพาะ พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก เห็นพ้องกันว่า ควรรวมตัวกันเพื่อตั้งพรรค ขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของประชาชน ส่วนแนวนโยบายพรรค จะมุ่งเน้นแก้ปัญหา ภาคใต้เป็นตัวชู เพราะมีส.ส.ภาคใต้หลายคน ทั้งจากกลุ่มวะหะดะฮ์และกลุ่มสัจจนาภของน.พ.แวม มาฮาดี แวดาโอะ ส.ส.นราธิวาส พรรคมาตุภูมิไม่ใช่พรรคใหม่ เป็นพรรคราษฎรเดิม เพียงเปลี่ยน ชื่อเป็น “มาตุภูมิ” จากนั้นได้มีการเชิญพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน อดีตประธาน คมช. เป็นประธาน พรรค และรับตำแหน่งหัวหน้าพรรคในเวลาต่อมา ซึ่งในความเป็นจริงนั้นพรรคราษฎรกับพลเอก สนธิ นั้นไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกันเลยมาตั้งแต่ต้นแต่เข้ามาเป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิได้เพราะถูกรับ เชิญมาให้รับตำแหน่งโดยสมาชิกกลุ่มวะหะดะฮ์ ซึ่งประกอบไปด้วย นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ นายจัน มุจดิน อูมา และนาย मुख สุไลมาน โดยมี ดร.มัน พัทธโนทัย เป็นเลขาธิการพรรคต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2557 ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติเลือกพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าพรรค และนายอุดม สักดิ์ ศรีสุทิวา เป็นเลขาธิการพรรค

เพราะจากการที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งมีตำแหน่งเป็น หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ นั้น ในอดีตเคยเป็นผู้บัญชาการทหารบก (1 ตุลาคม พ.ศ. 2548 – 30 กันยายน พ.ศ. 2550) เป็นนายทหาร ที่มีความเกี่ยวพันเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองช่วงเหตุการณ์การทำรัฐประหารของ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยในขณะนั้น พล เอก สนธิ บุญยรัตกลิน อยู่ในตำแหน่งนายทหารยศพันเอก รับราชการอยู่จังหวัดลพบุรีและเป็นผู้ ควบคุมกำลังพลเข้าร่วมปฏิบัติการในการทำรัฐประหารและช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 ต่อมาในขณะดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก ก็มีบทบาทที่สำคัญก็คือ เป็นหัวหน้า คณะปฏิรูป การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ชื่อย่อ คปค. (Council

for Democratic Reform - CDR.) ซึ่งได้ทำการรัฐประหารโดยยึดอำนาจจาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยต่อมาเปลี่ยนชื่อคณะเป็น คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ ชื่อย่อ คมช. (Council of National Security - CNS) ซึ่ง พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้แถลงเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2549 ถึงสาเหตุในการยึดอำนาจว่า เพื่อป้องกันและยับยั้งความรุนแรงระหว่างกลุ่มการเมืองสองขั้วที่มีความขัดแย้งกันปกป้องสถาบันที่สำคัญของชาติไว้ คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเพื่อหยุดยั้งรัฐบาลที่มีปัญหาทุจริตในโครงการต่างๆ อย่างกว้างขวางและเปิดเผย แต่ก็มีความเห็นและทรรศนะอื่นๆจากหลายกลุ่มในสังคมว่า สาเหตุของการที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลินได้ตัดสินใจกระทำรัฐประหารรัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรนั้น น่าจะมาจากกรณีที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งในเวลานั้นกำลังเข้าร่วมประชุมองค์การสหประชาชาติที่ประเทศสหรัฐอเมริกา กำลังจะมีคำสั่งปลด พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ออกจากตำแหน่ง “ผู้บัญชาการทหารบก” ดังนั้น พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน จึงต้องชิงลงมือกระทำรัฐประหารก่อน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ตรงกันข้ามและขัดแย้งกับการปกครองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของประเทศไทย และนานาประเทศเสรีประชาธิปไตยทั่วโลก แต่ก็เป็นสิ่งที่น่าแปลกใจที่ภายหลัง พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน กลับมารับตำแหน่งทางการเมืองโดยดำรงตำแหน่งเป็น “หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและดำเนินงานทางการเมืองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ซึ่งก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์และมีนานาทรรศนะจากสังคมมากพอสมควรว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ต้องการเข้ามาทำงานการเมืองด้วยเหตุผลอะไร พลเอกสนธิมีความเลื่อมใสในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงหรือไม่ พลเอกสนธิ ต้องการกลับหวนคืนสู่อำนาจหรือไม่ ต้องการมีเกราะไว้ป้องกันตนเองจากผลพวงของการทำรัฐประหารหรือไม่ หรือเข้ามาทำงานการเมืองเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มการเมืองพรรคไทยรักไทยเดิม หรือพรรคเพื่อไทยในปัจจุบันหรือไม่ จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นเหตุผลหลักที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งของหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ว่ามี วัตถุประสงค์ แรงจูงใจ บทบาททางการเมือง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง อย่างไรบ้าง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงวัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

2.2 เพื่อศึกษาถึงบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

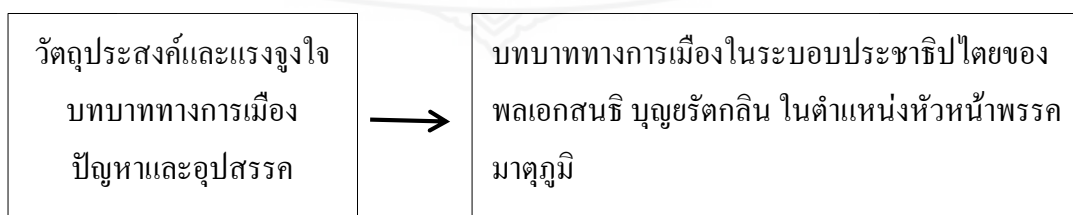
2.3 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

เนื่องจากการศึกษา บทบาททางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ในครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาททางการเมืองในช่วงที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคมาตุภูมิและศึกษาบทบาททางการเมืองในช่วงดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ว่ามีบทบาททางการเมืองอย่างไร

ดังนั้นกรอบในการศึกษาคือแนวคิดประชาธิปไตยซึ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นประกอบไปด้วย บทบาทในสภา ซึ่งได้แก่อำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบ เป็นต้น และบทบาทนอกสภาอันได้แก่ การมุ่งตอบสนองนโยบาย และแก้ปัญหาให้กับประชาชน เป็นต้น และบทบาทหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ คือ การกำหนดนโยบายพรรค และการบริหารงานของพรรคมาตุภูมิว่าเป็นอย่างไร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกที่จะศึกษาบทบาททางการเมืองของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ว่ามีวัตถุประสงค์และแรงจูงใจ บทบาททางการเมืองและปัญหาอุปสรรคอย่างไร ตามระบอบประชาธิปไตยในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ นอกจากนี้แล้ว ในเชิงแนวคิดนั้นอาศัยแนวคิดต่างๆ มาประกอบเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ด้วย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย แนวคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าพรรคการเมือง และแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการศึกษาบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิจากประวัติ ผลงานการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เอกสารที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน ว่ามีบทบาททางการเมืองอย่างไรบ้างที่เกิดขึ้นในเวลาการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิว่าเป็นอย่างไร

4.2 ขอบเขตด้านประชากร – กลุ่มตัวอย่างวิจัย เป็นการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะสมาชิกพรรคมาตุภูมิในปัจจุบัน สมาชิกพรรคในอดีตเคยเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย และพรรคราษฎร นักวิชาการทางรัฐศาสตร์ ข้าราชการทหาร นักสื่อสารมวลชนด้านการเมือง และผู้นำศาสนาอิสลาม ซึ่งบุคคลที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงนี้สามารถที่จะบอกและมีความเห็นได้ว่า บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ เป็นอย่างไร

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างวิจัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พื้นที่จังหวัดนนทบุรี พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พื้นที่จังหวัดปัตตานี พื้นที่จังหวัดปทุมธานีและพื้นที่จังหวัดสงขลา

4.4 ขอบเขตด้านเวลา เป็นการศึกษาในช่วงเวลาที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ตั้งแต่ พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 บทบาททางการเมือง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับพรรคที่ตนเป็นสมาชิก ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบทบาทต่อสาธารณะในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

6.2 ทำให้ทราบถึงบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

6.3 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. แนวคิดเกี่ยวกับการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย
3. แนวคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง
4. แนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าพรรคการเมือง
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง
6. ประวัติของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน
7. ความเป็นมาของพรรคมาตุภูมิ
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ระบอบการเมืองการปกครองในโลกปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประชาธิปไตย อาจจำแนกการวิเคราะห์ได้เป็น 2 ระบอบใหญ่ๆด้วยกัน คือ “ระบอบเผด็จการ” ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่อำนาจอยู่ที่บุคคลเพียงคนเดียวหรือคณะบุคคลเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นปกครองประชาชนทั้งประเทศ และ “ระบอบประชาธิปไตย” ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่ให้อำนาจอยู่ที่ประชาชนอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน และผู้ที่เข้ามาบริหารประเทศนั้นต้องได้รับความยินยอมจากประชาชน ดังนั้นในปัจจุบันจึงทำให้แต่ละประเทศที่มีระบอบการปกครองแตกต่างกันใช้หลักการและนโยบายบริหารประเทศแตกต่างกันไป สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้นจึงสมควรที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและหลักการของประชาธิปไตยให้มีความชัดเจน ดังนี้

ลิจิต ซีรเวคิน (2545: 155-157) อธิบายว่า รากฐานของการปกครองแบบประชาธิปไตย นั้น นักวิชาการส่วนใหญ่ยอมรับว่าเริ่มต้นมาจากประเทศกรีกโบราณ และได้พัฒนาขึ้นมาในบรรดา ประเทศยุโรป ตลอดจนถึงสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา ซึ่งพอจะประมวลลักษณะ สำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตย ได้เป็น 4 ประการ ดังนี้

1. ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจประชาธิปไตย คือ ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในรัฐ
2. ประชาชนทุกคนในรัฐมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ตลอดจนถึงสิทธิ เสรีภาพในขอบเขตของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน
3. การดำเนินการต่างๆของรัฐนั้น ถือเอามติของเสียงข้างมากเป็นเครื่องตัดสิน แต่ใน เวลาเดียวกันเสียงส่วนน้อยหรือคนส่วนน้อยในรัฐ จะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายที่ป้องกันมิ ให้ประชาชนส่วนใหญ่กดขี่ข่มเหงอย่างผิดทำนองคลองธรรม
4. กระบวนการของประชาธิปไตยคือ วิธีการปกครองซึ่งได้รับความยินยอมพร้อมใจ ของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงออกในรูปของการเลือกตั้ง การอภิปราย การออกเสียงประชามติ การเสนอร่างกฎหมายของประชาชน เป็นต้น

ลัทธิการปกครองแบบประชาธิปไตยมีลักษณะเดียวกันกับปรัชญาแห่งความเชื่อถือ ซึ่ง มีความหลากหลายความเชื่อ จนบางครั้งก็มีการเปลี่ยนแปลงจนจำไม่ได้ เช่น ประชาธิปไตยแบบ ชี้นำ (Guided Democracy) ของชุกการ์โนแห่งอินโดนีเซีย หรือแม้กระทั่งประชาธิปไตยแบบไทยๆ ซึ่งอาจมีลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยอยู่บ้าง แต่อาจไม่สมบูรณ์เนื่องจากยังมีลักษณะของ การใช้มวลชนเข้ามาเคลื่อนไหวกดดันในระบบประชาธิปไตย โดยใช้วิธีการรุนแรง โดยไม่ คำนึงถึงการกระทบสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น เป็นต้น

สุนทร ยามศิริ (2546:10) ได้อธิบายว่า คำว่า “ประชาธิปไตย” ถอดคำศัพท์มาจาก ภาษาอังกฤษว่า “Democracy” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก 2 คำ คือ “Demo” แปลว่า “ประชาชน” และ “Kratein” แปลว่า “การปกครอง” เมื่อรวมเข้ากันแล้วมีความหมายว่า เป็นรูปแบบการปกครอง แบบหนึ่งที่ประชาชนทั้งหมดเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองโดยตรง หรือ ประชาชนเป็นเจ้าของ อำนาจ เป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองด้วยตนเอง เพราะฉะนั้นหลักการขั้นมูลฐานของระบอบ ประชาธิปไตย คือ “การยอมรับนับถือความสำคัญและศักดิ์ศรีของความเป็นศูนย์กลางของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพในการดำเนินชีวิต”

ดาลล์ (Dahl 1971: 1) ได้อธิบายว่า ประชาธิปไตย คือ ระบบการเมืองที่ถูกกำหนด คุณลักษณะ โดยผ่านการเลือกตั้งแบบเปิด และมีความเป็นอิสระ การมีส่วนร่วมสูง ตลอดจนถึงมีการ แข่งขันอย่างแท้จริง และต้องมีการปกป้องเสรีภาพของพลเมืองอย่างกว้างขวาง

ซัยอนันต์ สมุทวนิช (2523: 1) ได้สรุปพื้นฐานสำคัญของแนวความคิดประชาธิปไตยสมัยใหม่ ซึ่งมีความเชื่อและความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ที่จะให้เหตุผลการมองโลกในแง่ดี มีการสนับสนุนเรื่องเสรีภาพ ความคิดพื้นฐานของประชาธิปไตยสมัยใหม่จึงมีลักษณะดังนี้

(1) การมีศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ มีความศรัทธาในสติปัญญาของมนุษย์อย่างมีเหตุผล

(2) ความเชื่อในเรื่องเสรีภาพของมนุษย์

(3) การยอมรับความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย

สรุปได้ว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นนับได้ว่าเป็นการปกครองที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางของอำนาจ ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการดูแลปกป้องและคุ้มครองสิทธิของตนเองอย่างเต็มรูปแบบมี สิทธิ อำนาจ และ โอกาสที่เข้าควบคุมกิจการทางการเมืองของชาติ ซึ่ง หมายถึง เป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนทุกคนต้องการให้เกิดขึ้นกับประเทศและดินแดนของตนเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการแทรกแซงการเมืองของทหารไทย

กนลา สุขพานิช (2529: 34) อธิบายว่า นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยใช้ระบบรัฐสภาแบบอังกฤษในปี พ.ศ. 2475 นั้นจะเห็นได้ว่าทหารไทยเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงและผลักดันให้มีการพัฒนาทางการเมืองในรูปแบบที่หลากหลายมาโดยตลอดนับแต่ปี พ.ศ.2475 ที่ผู้นำทหารได้ร่วมมือกับผู้นำพลเรือนรวมตัวกันเป็น “คณะราษฎร” และได้มีการผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจนเป็นผลสำเร็จ นับได้ว่าทหารไทยยุคเริ่มแรกได้เข้ามาพัฒนาทางการเมืองในฐานะผู้ปฏิรูปทางสังคมและนักพัฒนาทางการเมืองหัวสมัยใหม่ที่มีเจตนารมณ์อันบริสุทธิ์ ที่จะอุทิศตนเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความเจริญก้าวหน้าและนำไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง

เกียรติชัย พงษ์พานิชย์ (2514: 171) ได้อธิบายเกี่ยวกับ “คณะราษฎร” ไว้ว่า “คณะราษฎร” ได้พยายามวางรากฐานทางประชาธิปไตยภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองรูปแบบและพื้นฐานดังกล่าว ก็คือความพยายามให้กระบวนการทางการเมืองของประเทศดำเนินไปตามวิถีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วยการจัดตั้งสถาบันทางการเมือง เช่น รัฐสภา หรือสถาบันในทางปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองด้วย เช่น การออกพระราชบัญญัติจัดตั้งเทศบาล พ.ศ. 2476 เป็นต้น และยังเปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งขึ้น อันเป็นผล

ให้มีตัวแทนของประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีทางการเมืองและการปกครองประเทศ
ร่วมด้วย ขณะเดียวกันก็ได้มีความพยายามกระจายอำนาจในการปกครองไปสู่ประชาชนมากขึ้น

สุทศ นำนวนสุขสวัสดิ์ (2518: 9-10) ได้อธิบายว่า ภายหลังจากที่เกิดความขัดแย้งในหมู่ผู้นำ
คณะราษฎร จึงมีการใช้กำลังทหาร โดยเฉพาะจากกองทัพบกเข้าแก้ปัญหาความขัดแย้ง เข้ายึด
อำนาจจากฝ่ายตรงข้าม เหตุที่กองทัพโดยเฉพาะกองทัพบกได้เปรียบสถาบันอื่นๆ ในแง่ของความ
เข้มแข็งและเป็นหัวหอกของการทำรัฐประหารได้ สืบเนื่องมาจาก

1. ลักษณะการจัดองค์กรของกองทัพบก เป็นแบบสายบังคับบัญชาจากเบื้องบนสู่เบื้อง
ล่างโดยตรง ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับทัศนคติคนไทยในแง่ที่ว่า คนไทยมักจะเข้าใจ
ว่าสังคมหรือกลุ่มคนจะต้องมีผู้บังคับบัญชาหรือผู้ทรงอำนาจ กับ ผู้ใต้บังคับบัญชาเขาเสมอ และ
ผู้บังคับบัญชาจะให้ผู้ใต้บังคับบัญชา คนไหนเป็นอะไรก็ยอมได้ เช่นเดียวกับในกองทัพบก
ผู้บังคับบัญชาจะให้ลูกน้องมีตำแหน่งไหนก็ได้ทั้งนั้น และกองทัพบกจะเรียกร้องความภักดีและ
ลงโทษทุกคนที่ยอมรับ

2. กองทัพบกสามารถสร้างเอกภาพ และความสามัคคีขึ้นได้มากกว่าสถาบันอื่นใดโดย
เหตุที่มีเครื่องแบบสัญลักษณ์ตำแหน่งเป็นแกนกลางให้ทุกคนยอมรับ และกองทัพบกก็รับคนมีสี
ดังกล่าวว่าเป็นพวกเดียวกัน ทุกคนจึงสามารถคาดหวังการยอมรับฐานะของตนในกองทัพบกได้
เกียรติยศหรือชะตากรรมของกองทัพบก คือ เกียรติยศหรือชะตากรรมของทุกคน

3. การรับราชการทหารได้กลายเป็นอาชีพที่มั่นคงของคนไทย กองทัพบกสามารถ
ระดมกำลังคน อาวุธยุทโธปกรณ์ และพัฒนาหลักสูตรศาสตร์ตลอดมา จึงสามารถที่จะระดมสิ่งเหล่านี้
เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันใดก็ได้ทุกสถานการณ์ ซึ่งองค์กรอื่นทำไม่ได้

4. ตั้งแต่ยุครัฐธรรมนูญเป็นต้นมา กระทรวงกลาโหมมีอิสระมากขึ้น และกองทัพบก
เป็นผู้คุ้มครองกระทรวงนี้เสียเป็นส่วนใหญ่ การบริหารงานในกระทรวงเป็นไปตามสายบังคับ
บัญชาแบบทหาร และงบประมาณของกระทรวงกลาโหมส่วนใหญ่เป็นของกองทัพบก

5. กระทรวงกลาโหม สามารถรับบุคคลบรรจ และฝึกอบรมได้อย่างเป็นอิสระเป็นตัว
ของตัวเอง กองทัพมีสถาบันในการผลิตบุคลากรเป็นเอกเทศ ทำให้สามารถคัดเลือกและอบรมให้มี
ทัศนคติทางการเมืองไปในทางที่ต้องการได้

ประชา เทพเกษตรกุล (2535: 38-39) อธิบายว่า บทบาททางการเมืองของทหารไทยได้
เริ่มต้นพร้อมๆ กับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ในขณะที่ระบอบการปกครองแบบ
ประชาธิปไตยเสื่อมโทรมลงเป็นลำดับ และล้มลุกคลุกคลานขาดความต่อเนื่อง บทบาททางการเมือง
ของทหารก็มีเพิ่มมากขึ้น และอำนาจการเมืองของทหารก็มีอยู่อย่างต่อเนื่อง

2.1 อุดมการณ์ทางการเมืองของทหารไทย

ระคม วงศ์น้อย (2515: 68-78) ได้ศึกษาและเห็นว่า อุดมการณ์ทางการเมืองของทหารไทยสรุปได้ดังนี้

1. ทหารไทยมีความรู้สึกชาตินิยม และต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง อุดมการณ์ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อพวกคอมมิวนิสต์ ปรากฏเด่นชัดในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม และสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัฐมนตรีสองท่านนี้ กล่าวได้ว่าเป็นเผด็จการเต็มตัว อุดมการณ์ต่อต้านคอมมิวนิสต์รุนแรงถึงขนาดว่า กิจกรรมใดก็ตามถ้ากระทำแบบลับๆก็จะถูกถือว่าเป็นคอมมิวนิสต์หมด

2. ทหารไทยถือตนเองว่ามีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน ตลอดประวัติศาสตร์ไทย ทหารและพลเรือนมีบทบาททำกันมาตลอดในทางทฤษฎี ได้มีการแบ่งแยกหน้าที่ทางทหารและพลเรือนออกจากกัน แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถแยกจากกัน เช่น สมุหกลาโหมและสมุหนายก ทำหน้าที่ทั้งทางทหารและการปกครองพลเรือนตามภูมิภาคแห่งอำนาจของตน ไปพร้อมกันทำให้ทหารถือตนเองว่าเป็นส่วนอันจำเป็นขาดไม่ได้ในหลักการเมืองและการปกครอง

3. ทหารไทยเข้าใจว่าการเมืองการปกครองของประเทศขาดทหารเสียมิได้ อันนี้สืบเนื่องมาจากการที่ทหารรับใช้กษัตริย์มายาวนานในประวัติศาสตร์ทำให้ทหารมีความภาคภูมิใจว่าตนเป็นส่วนสำคัญอันขาดมิได้ของชาติ ผู้นำทหารไทยในปัจจุบันนี้ภาระหนักและเข้าใจตนเองอยู่เสมอว่าการปฏิวัติ 2475 สำเร็จลงได้เพราะการสนับสนุนจากทหาร

4. การปฏิรูประบบการปกครอง ประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบทหารไทยไม่ต้องการที่จะรับเอาความคิดเห็นแบบประชาธิปไตยทั้งหมดมาใช้ รัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เปลี่ยนใช้คำว่า “ประชาธิปไตยแบบไทย” เป็นเครื่องสนับสนุนอำนาจของตนและบิดเบือนว่าประเทศไทยยังต้องเป็นประชาธิปไตยแต่เป็นประชาธิปไตยแบบไทยโดยเฉพาะ

2.2 สาเหตุที่ทำให้ทหารไทยทำการรัฐประหาร

เสนอ จันทรา (2517: 139-165) ได้ทำการศึกษาถึงสาเหตุของการยึดอำนาจในประเทศไทย ได้ค้นพบสาเหตุของการรัฐประหาร 2 สาเหตุ สรุปได้ดังนี้

1. การแก่งแย่งอำนาจกันเองในกลุ่มผู้นำในวงการรัฐบาล การแก่งแย่งแข่งขันมีอำนาจของบรรดาผู้นำทางการเมืองนี้เองทำให้ต้องมีการรัฐประหารกันอยู่เสมอ ตลอดระยะเวลาประมาณ 40 ปี นับตั้งแต่เริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้มีขึ้นในประเทศไทยเป็นผลให้มีการปกครองระบอบนี้มีกี่วาระ หรือเจริญเติบโตแพร่หลายในหมู่ประชาชน

2. ความเฉยเมยหรือความไม่เอาใจใส่ ในกิจการทางการเมืองของสมาชิกในสังคม สาเหตุที่ประชาชนไทยไม่สนใจกิจการทางการเมืองสืบเนื่องมาจาก

- (1) สถานภาพทางเศรษฐกิจที่ยากจน
- (2) การได้รับการศึกษาทางการเมืองน้อย
- (3) การขาดสถาบันทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง
- (4) ตัวบุคคลผู้ทะเยอทะยานทางการเมืองไม่พอใจต่อฐานะของตน หวังแก่งแย่งอำนาจชิงดีชิงเด่นกันเช่นนี้ทำให้ประชาชนคนไทย รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการปกครองของประเทศ

พันโทวิทวัส รัชตะนันท์ (2529: 112-113) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของทหารต่อสาเหตุการรัฐประหาร ซึ่งแบ่งเงื่อนไขของการรัฐประหารเป็น 2 ประเด็นใหญ่ คือ

- ก. ประเด็นที่ว่า ทหารจะทำการรัฐประหาร เมื่อสภาพทางการเมืองไร้เสถียรภาพ ได้แก่
 - (1) ผู้นำทางการเมืองขาดความชอบธรรม
 - (2) ความเปราะบางของรัฐบาล
 - (3) ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตย
 - (4) วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ
 - (5) สถาบันพระมหากษัตริย์ ถูกกระทบกระเทือน
- ข. ประเด็นที่ว่าสาเหตุของการรัฐประหารสืบเนื่องมาจาก เงื่อนไขเกี่ยวกับสถาบันทหารโดยตรง ได้แก่
 - (1) ผลประโยชน์ของทหารถูกกระทบกระเทือน
 - (2) ความขัดแย้งระหว่างผู้นำทหาร

ประชา เทพเกษตรกุล (2535: 119) ได้ทำการศึกษาการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย: ศึกษากรณีรัฐประหาร เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 พบว่า สาเหตุการยึดอำนาจการปกครองครั้งนี้แท้จริง คือ ความหวาดระแวงการปลดผู้นำกองทัพคนสำคัญๆ ความรู้สึกในบทบาทผู้นำของกองทัพ และการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ

สรุปได้ว่าการปกครองของประเทศไทยนั้นทุกยุคทุกสมัยนับตั้งแต่ก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อพ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ทหารเป็นกลุ่มที่แทรกแซง มีบทบาท และเป็นกลุ่มหลักที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองของประเทศมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2558) ประเทศไทยไม่เคยเป็นอิสระจากการถูกแทรกแซงของกลุ่มทหาร ไม่ว่าจะเป็นการปฏิวัติ เมื่อปี พ.ศ.2475 และ การกระทำรัฐประหารที่ทหารทำสำเร็จจำนวน 13 ครั้ง และการกระทำรัฐประหารที่ไม่สำเร็จอีก 11 ครั้ง และมีนายทหารอีกจำนวนมากที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการ

เมืองไทย โดยดำรงตำแหน่งสำคัญๆ อาทิเช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หัวหน้าพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง

3.1 ความหมายของพรรคการเมือง

จักษ์ พันธุ์ชูเพชร (2549: 451) ได้ให้คำนิยามของพรรคการเมืองว่า พรรคการเมือง เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความชอบธรรมในการเลือกตัวแทนในรูปแบบการเลือกตั้ง (Election) เพื่อให้ได้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรและผลประโยชน์ของสังคม แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า พรรคการเมืองจะมีเฉพาะการปกครองระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น เพราะพรรคการเมืองในระบอบการปกครองอื่นก็มี เพียงแต่วัตถุประสงค์ บทบาท และหน้าที่ของ พรรคการเมืองแต่ละระบอบอาจมีความแตกต่างหลากหลายกันไป

สุขุม นวลสกุล (2528: 208) ให้ความหมายของพรรคการเมืองไว้ว่า เป็นที่รวมกลุ่มบุคคลที่มีแนวคิดทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจคล้ายคลึงกัน รวมกันเพื่อจุดประสงค์ที่จะส่ง บุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ได้เสียงข้างมากในสภาเพื่อมีโอกาสจัดตั้งรัฐบาล และบริหาร ประเทศตามนโยบายที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของกลุ่ม

นิวแมนน์ (Neumann 1956: 395-397) ให้นิยามศัพท์พรรคการเมืองว่า เป็นองค์การ ของกลุ่มตัวแทนทางการเมืองที่เข้าแข่งขันกับกลุ่มตัวแทนการเมืองอื่นๆ ที่มีแนวคิดที่แตกต่างกัน ไปจากตน เพื่อให้ได้มาซึ่งการสนับสนุนจากประชาชนโดยทั่วไป โดยมีจุดมุ่งประสงค์ควบคุม อำนาจรัฐบาล

กูดแมน (Goodman 1956: 6-8) อธิบายพรรคการเมืองว่า เป็นองค์การที่มีสมาชิกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาอยู่ร่วมกัน โดยมีเจตนาเปิดเผยในการที่จะลงแข่งขันทางการเมืองด้วย วิธีการเลือกตั้ง เพื่อให้ได้ชัยชนะและสามารถที่จะเข้าไปใช้อำนาจรัฐบาล อันจะทำให้มีสิทธิในการ บริหารปกครองเพื่อผลประโยชน์จากการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองนั้น

ลา พาโลมบารา และไวเนอร์ (La Palombara and Weiner 1966: 28-30) นิยาม ศัพท์พรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองเป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแสวงหาการสนับสนุนจาก ประชาชนโดยส่วนรวม เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นการได้มาซึ่งอำนาจบริหาร ปกครองเพื่อที่จะเข้าไปควบคุมหรือกำหนดนโยบายของรัฐบาล

มอริส ดูแวร์เซ่ (Maurice Duverger 1972:1-5) กล่าวว่า พรรคการเมืองเป็นองค์การที่ มุ่งต่อสู้ทางการเมือง เพื่อให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง และเข้าไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ

ได้เป็นคณะรัฐบาล เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจหรือเพื่อการมีส่วนร่วมแบ่งในการใช้อำนาจบริหารปกครอง เพื่อที่จะเข้าไปควบคุมหรือกำหนดนโยบายของรัฐบาล

จากความหมายของพรรคการเมืองดังกล่าวจึงชี้ให้เห็นว่าพรรคการเมืองเป็น สถาบันการเมืองที่จำเป็น และสำคัญต่อการดำเนินงานของระบบการเมืองทุกระบบ ไม่ว่าจะเป็นระบบการเมือง ของรัฐนั้นๆ เป็นแบบประชาธิปไตย หรือแบบเผด็จการก็ตาม

3.2 พัฒนาการของพรรคการเมือง

วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน และธโรธร ตู้อองคำ (2549 : 44) ได้อธิบายพัฒนาการของพรรคการเมืองโดยแยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1. การกำเนิดพรรคการเมืองในประเทศอังกฤษ

พรรคการเมืองเริ่มต้นจากการเมืองของประเทศอังกฤษ ราวปี ค.ศ. 1660 ซึ่งมีแนวคิดที่จะ “จำกัดอำนาจของกษัตริย์” ซึ่งเป็นการแย่งอำนาจทางการเมืองระหว่างรัฐสภาอังกฤษ กับกษัตริย์อังกฤษ และมีการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มที่นิยมกษัตริย์เรียกตัวเองว่า “กลุ่มทอรี” (Tory) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากขุนนาง พ่อค้า ชวานาและเกษตรกร ซึ่งต่อมาเรียกว่า “พรรคอนุรักษนิยม” (Conservative) ตั้งแต่ ค.ศ. 1832 เป็นต้นมา

กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มที่สนับสนุนอำนาจฝ่ายรัฐสภา และเรียกตัวเองว่า “กลุ่มวิก” (Whig) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเจ้าของที่ดินขนาดใหญ่ นักธุรกิจอิสระ มีทัศนะทางการเมืองแบบเสรีนิยม ต่อมากลายเป็น “พรรคลิเบอรัล” (Liberal) ในปี ค.ศ. 1851 ต่อมากลุ่มกรรมกรได้แยกกลุ่มออกมาจัดตั้ง “พรรคกรรมกร” (Labor) ราวปี ค.ศ. 1906

2. การกำเนิดพรรคการเมืองในประเทศไทย

จักษ์ พันธุ์ชูเพชร (2549: 460-461) ได้อธิบายว่าการกำเนิดพรรคการเมืองในประเทศไทยนั้นแบ่งออกเป็น 6 ช่วง ดังนี้

1) ช่วงที่ 1 เริ่มตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คือ คณะราษฎร ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็น “สมาคมคณะราษฎร” มีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะของพรรคการเมืองภายใต้ชื่อ “สมาคมคณะราษฎร” โดยไม่ใช้ชื่อว่าพรรคการเมือง เพราะต้องการผูกขาดอำนาจทางการเมือง เพราะหากใช้คำว่าพรรคการเมือง อาจจะมีผู้จัดตั้งพรรคการเมืองมาแข่งขันได้ ดังจะเห็นได้จากกรณีที่หลวงวิจิตรฯ ได้ยื่นขอจดทะเบียนสมาคมโดยใช้ชื่อว่า “คณะชาติ” เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านถ่วงดุลอำนาจของรัฐบาลซึ่งเป็นคณะราษฎร แต่รัฐบาลของพระยามโนปกรณนิติธาดาไม่อนุญาตพร้อมกับอ้างเหตุผลว่า บ้านเมืองในขณะนั้นยังไม่สงบเรียบร้อย จึงยังไม่สมควรให้มีการจัดตั้งสมาคมอื่น

นอกเหนือจากสมาคมคณะราษฎร และอีกสาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะพรรคการเมืองเป็นคำใหม่จนอาจกลายเป็นปัญหาทางการเมืองได้ พระยามโนฯจึงเรียกหลวงวิจิตรฯไปพบและขอให้เลิกล้มแผนการตั้ง พรรคคณะชาติ เสีย โดยสัญญาว่าจะยุบเลิกสมาคมคณะราษฎรให้เป็นการแลกเปลี่ยน ซึ่งต่อมาก็ได้ทำจริงในระหว่างวิกฤตเค้าโครงการเศรษฐกิจ มีแต่ภายหลังการสิ้นอำนาจของพระยามโนฯและความพ่ายแพ้ของกบฏบวรเดชเท่านั้น ที่พระปกเกล้าฯทรงรู้สึกถึงความจำเป็นต้องอนุญาตให้ราษฎรตั้งพรรคการเมืองได้อย่างกะทันหันและทรงรวมเอาข้อเรียกร้องนี้ไว้ในพระราชบัญญัติฉบับที่ 3 ของพระองค์ รัฐบาลสมัยนั้นได้ตอบด้วยการเตือนให้ทรงระลึกรั้งหนังสือถึงพระยามโนฯของพระองค์เองข้างต้น ซึ่งพระปกเกล้าฯก็ทรงอธิบายตอบกลับมาดังนี้ “ข้าพเจ้าชอบที่จะให้มีคณะพรรคการเมืองขึ้นจดหมายของข้าพเจ้ามีถึงพระยามโนฯนั้น ได้เขียนไปในคราวที่รัฐบาลในครั้งนั้นไม่ยอมอนุญาตให้คณะชาติตั้งขึ้น ข้าพเจ้าจึงแนะนำไปว่า ถ้าคณะชาติไม่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นแล้ว ก็ควรที่จะเลิกล้มคณะราษฎรเสียเหมือนกัน ... ณ บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่จะอนุญาตให้คณะพรรคการเมืองจัดตั้งขึ้น โดยเปิดเผย” ซึ่งฝ่ายรัฐบาลในขณะนั้นก็ได้ปฏิเสธแนวคิดนี้

2) ช่วงที่ 2 เริ่มตั้งแต่ยุคของนายปรีดี พนมยงค์ และการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2489 ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2489 นั้นมีบทบัญญัติในเรื่องสิทธิ เสรีภาพพื้นฐานของประชาชน รวมทั้งการตั้งพรรคการเมือง ทำให้มีการก่อตั้งพรรคการเมืองและกลุ่มอิสระที่ไม่สังกัดพรรคจำนวนหนึ่งขึ้น แต่พรรคการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ไม่ได้ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป้าหมายการเป็นรัฐบาล แต่ก่อตั้งขึ้นเพราะมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากพรรคอื่นหรือเพราะต้องการสนับสนุนบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีเท่านั้น ต่อมาในปลายปี พ.ศ. 2490 ได้มีการรัฐประหารของคณะนายทหาร ภายใต้การนำของพลโท ผิน ชุณหะวัณ และจากนั้นได้ให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ถึงแม้จอมพล ป. จะเป็นสมาชิกคณะราษฎรก็ตาม แต่สมาชิกและบุคคลร่วมคณะในรัฐบาลก็มิได้เป็นสมาชิกคณะราษฎรเลย โดยการทำการรัฐประหารครั้งนั้นถือได้ว่าเป็นการล้างอำนาจทางการเมืองของคณะราษฎรเสีย และได้มีการยุบพรรคที่สนับสนุนนายปรีดี พนมยงค์ ไป เหลือเพียงพรรคประชาธิปัตย์ของนายควง อภัยวงศ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ให้บริหารประเทศต่อไปช่วงสั้น จนเกิดการยึดอำนาจจากรัฐบาล นายควง อภัยวงศ์อีกครั้งโดยทหาร ในวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2491 เพื่อเปิดทางให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

3) ช่วงที่ 3 เริ่มตั้งแต่การประกาศใช้พระราชบัญญัติพรรคการเมืองฉบับแรกโดยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2498 และได้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมากกว่า 30 พรรค แต่ในที่สุดบทบาทของพรรคการเมืองก็ยุติลงเพราะการทำรัฐประหารโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501

4) ช่วงที่ 4 เริ่มตั้งแต่การประกาศใช้พระราชบัญญัติพรกการเมือง พ.ศ. 2511 ภายหลังจากการที่คณะปฏิวัติประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2511 ทำให้พรกการเมืองสามารถก่อตั้งขึ้นมาได้อีกครั้งหนึ่ง แต่ก็เป็นระยะสั้นๆ เพราะในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 จอมพลถนอม กิตติขจร ได้ทำรัฐประหารตนเอง ทำให้พรกการเมืองต้องยุติบทบาทอีกครั้งหนึ่ง จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ทำให้รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ต้องลาออก

5) ช่วงที่ 5 เริ่มตั้งแต่การประกาศใช้พระราชบัญญัติพรกการเมือง พ.ศ. 2517 – การรัฐประหารเดือนตุลาคม พ.ศ. 2519 ช่วงนี้มีพรกการเมืองเกิดขึ้นมากกว่า 50 พรก เนื่องจากมีการเปิดกว้างในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

6) ช่วงที่ 6 เริ่มตั้งแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2521 และพระราชบัญญัติพรกการเมือง พ.ศ. 2524 ซึ่งเริ่มเล็งเห็นว่าเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยก็คือจำเป็นต้องมีพรกการเมืองที่เข้มแข็ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงวางกรอบไว้ให้พรกการเมืองต้องมีฐานในหมู่ประชาชนกว้างขวางขึ้น และกำหนดจำนวนผู้สมัครขั้นต่ำที่พรกการเมืองจะต้องส่งในการเลือกตั้งทั่วไปแต่ละครั้ง นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเงื่อนไขไว้ให้พรกการเมืองต้องบริหารภายในด้วยความโปร่งใส โดยการต้องจัดทำบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรกไว้ด้วย ได้มีพรกการเมืองเกิดขึ้นและยกเลิกไปมากมาย รวมถึงพัฒนาการของพรกการเมืองไทยที่ฝ่าฟันปัญหาทางการเมือง จนเข้มแข็ง สามารถปรับตัวและดำเนินบทบาททางการเมืองมาจนถึงปัจจุบัน

3.3 องค์ประกอบของพรกการเมือง

พรกการเมือง คือ สถาบันทางการเมืองซึ่งมีองค์ประกอบและสาระสำคัญ (ประหยัด หงษ์ทองคำ 2549: 282-283) ดังต่อไปนี้

1. เป็นที่รวมกันของกลุ่มบุคคลหนึ่ง จำนวนขึ้นอยู่กับอุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology) ของกลุ่มจะเป็นที่พอใจของคนมากน้อยเพียงไร
2. การรวมตัวกันเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือพรรคจะต้องเป็นไปโดยสมัครใจ ปราศจากการจูงใจด้วยกลอุบายต่างๆ
3. การรวมตัวกันเป็นสมาชิกพรกการเมือง จะต้องมิจุดมุ่งหมายหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างครบถ้วน เช่น การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง การติดต่อใกล้ชิดกับประชาชน การให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน เป็นต้น
4. คนที่มาร่วมตัวกันจะต้องมีอุดมการณ์ทางการเมืองหรือมีความเห็นในนโยบายหลักทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมตรงกัน แม้จะมีความเห็นในรายละเอียดหรือสาระสำคัญปลีกย่อยแตกต่างกันก็ไม่เป็นปัญหา
5. มีกลุ่มบริหารเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพรกการเมือง

6. มีความประสงค์ที่จะเป็นรัฐบาล เพื่อจะนำนโยบายของพรรค ที่ได้รับความเห็นชอบจากประชาชน ไปบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนให้เกิดผลในเชิงรูปธรรม

3.4 ความสำคัญของพรรคการเมือง

จักษุ พันธุ์เพชร (2549: 458-460) สรุปความสำคัญของพรรคการเมือง โดยประมวลจาก ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ (2524) กนก วงษ์ตระหง่าน (2536) และวิวัฒน์ เขียมไพรวาน (2548) ระบุว่า พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่สำคัญต่อระบบการเมือง และการดำเนินงานของระบบการเมือง ด้วยบทบาทสำคัญหลายประการ กล่าวคือ

1. พรรคการเมืองทำหน้าที่ในกระบวนการกล่อมเกลாதทางการเมือง (Political Socialization) ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง (Citizen Participation)

2. พรรคการเมืองทำหน้าที่คัดเลือกชนชั้นนำทางการเมือง (Recruitment of Elite) ทำให้เกิดชนชั้นนำทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินกิจการทางการเมืองในการแบ่งปันผลประโยชน์ทางการเมือง

3. พรรคการเมืองเป็นช่องทางการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) ที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมือง และระหว่างบุคคลในสังคมการเมืองด้วยกัน จากการสื่อสารทางการเมืองจะนำไปสู่กระบวนการกล่อมเกลาททางการเมืองและการกำหนดนโยบาย (Policy Making)

4. พรรคการเมืองเป็นช่องทางสำคัญในการกำหนดประเด็นผลประโยชน์และข้อเรียกร้องทางการเมือง (Interest Aggregation) เพื่อกำหนดเป็นนโยบายของพรรคให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

5. ภายหลังจากที่พรรคการเมืองสามารถเข้าไปมีอำนาจในคณะรัฐบาลก็จะสามารถทำหน้าที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation) เพื่อให้เกิดผลในรูปธรรม รวมไปถึงการทำหน้าที่วินิจฉัยกฎหมาย (Adjudication) ในฐานะองค์กรนิติบัญญัติ

6. พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นกลไกในการต่อรองผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนโดยส่วนรวม และแก้ไขความขัดแย้งของบุคคลที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยการกำหนดนโยบายตามแนวทางกว้างๆ เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับได้

7. ในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือประกันเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน ในฐานะองค์กรที่ช่วยพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้เกิดการพัฒนาทางการเมือง

8. พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือในการสร้างประชาธิปไตย เพื่อให้รัฐบาลสนองต่อความต้องการของประชาชน และพรรคการเมืองยังมีส่วนร่วมผลักดันให้การปฏิบัติตามนั้นเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

9. พรรคการเมืองทำหน้าที่ในการผสมผสาน (Integration) หรือการสร้างชาติ (Nation-building) โดยการประสานความแตกต่างของสมาชิกในประชาคมการเมืองนั้น ให้เป็นพรรคการเมืองที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Party Solidarity) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยสร้างชาติในประเทศเกิดใหม่ เนื่องจากประชาคมการเมืองของประเทศยังขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พรรคการเมืองลักษณะนี้จึงเรียกว่า พรรคชาติ (Party State)

10. พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่สร้างความชอบธรรมทางการเมือง (Political Legitimacy) ให้กับรัฐบาลและระบบการเมืองทั้งหมด

3.5 บทบาทหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาคริดิส (Macridis 1967: 17-19) ได้อธิบายบทบาทหน้าที่สำคัญของพรรคการเมืองไว้ดังต่อไปนี้

1. พรรคการเมืองมีหน้าที่กลั่นกรองเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้าสมัครรับเลือกตั้ง และเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อทำหน้าที่ทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ ซึ่งเป็นหลักประกันที่จะได้บุคคลที่มีความเหมาะสม มีความรู้ความสามารถ และมีความเสียสละเป็นที่เชื่อถือของประชาชน เข้าไปทำหน้าที่สำคัญแทนประชาชน ซึ่งการเลือกสรรบุคคลดังกล่าวเป็นไปตามความเห็นชอบของประชาชนโดยผ่านกระบวนการของการเลือกตั้ง และเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้สึกรับผิดชอบทางการเมือง โดยเฉพาะความรู้สึกในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

2. พรรคการเมืองมีหน้าที่รับฟังความคิดเห็น รวบรวมข้อเรียกร้องความต้องการ และปัญหาต่างๆจากประชาชน เพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการร่างนโยบายของพรรค ทั้งในการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า และการวางมาตรการแก้ไขปัญหาระยะยาว แล้วให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งนำไปแถลงให้ประชาชนรับทราบ

3. พรรคการเมืองทำหน้าที่ในการให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน คือ การทำให้ประชาชนได้เข้าใจถึงปัญหาต่างๆของประเทศตลอดจนนโยบายของรัฐบาล พยายามชักจูงให้ประชาชนมีความสนใจทางการเมือง โดยการเสริมสร้างทัศนคติและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนธำรงรักษาแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ที่ดีตลอดไป นอกจากนี้ พรรคการเมืองในประเทศที่กำลังพัฒนายังต้องทำหน้าที่สร้างทัศนคติในการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศแก่สมาชิกและประชาชนอีกด้วย

4. พรรคการเมืองทำหน้าที่เป็นรัฐบาลและปฏิบัติตามนโยบายของพรรคตามที่ได้แถลงไว้กับประชาชน เมื่อสมาชิกพรรคได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรฝ่ายเสียงข้างมากในรัฐสภา ย่อมถือได้ว่าประชาชนมีความประสงค์ให้นโยบายของพรรคการเมืองนั้นเป็นนโยบายของรัฐบาล พรรคการเมืองฝ่ายเสียงข้างน้อยจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน เพื่อทักท้วงการกระทำที่เห็นว่าจะไม่เหมาะสมของรัฐบาล และต้องมีนโยบายและตัวบุคคล พร้อมทั้งจะเป็นรัฐบาลทันทีหากรัฐบาลต้องลาออกไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือฝ่ายค้านได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

5. พรรคการเมืองทำหน้าที่ในฐานะฝ่ายค้าน ในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งจำนวนน้อยและไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน การปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายค้านนี้ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะจะทำหน้าที่เป็นเสมือนกระจกเงาให้รัฐบาลได้รับทราบว่า มีสิ่งใดบ้างที่รัฐบาลบริหารงานขาดตกบกพร่องไป หรือมีสิ่งใดที่รัฐบาลจะเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด พรรคการเมืองฝ่ายค้านทำหน้าที่คอยท้วงติง ถัดค้าน หรือยับยั้งมิให้รัฐบาลใช้อำนาจเกินขอบเขต หรือกระทำการในสิ่งที่จะก่อให้เกิดผลร้ายต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการใช้อำนาจเกินขอบเขต จนกลายเป็นเผด็จการรัฐสภา คือไม่ยอมรับฟังเสียงท้วงติงของพรรคฝ่ายค้านและใช้เสียงส่วนใหญ่ของพรรคร่วมรัฐบาลในสภาเอาชนะในการลงมติต่างๆ

6. พรรคการเมืองทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Articulation and Aggregation) เนื่องจากพรรคการเมืองกำเนิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึงบุคคลในสาขาอาชีพต่างๆ ที่รวมกลุ่มเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนอย่างหลากหลาย และสามารถแสดงออกถึงอิทธิพลของกลุ่มตนในทางการเมืองด้วย ดังนั้น พรรคการเมืองจึงเป็นกลไกที่เชื่อมโยงรวบรวมความต้องการของประชาชนและเป็นปากเสียงแทนประชาชนด้วย

7. พรรคการเมืองทำหน้าที่ในการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่มีความสำคัญรองจากสื่อมวลชน ในการทำหน้าที่เชื่อมโยงความต้องการของประชาชนกับผู้ที่มีอำนาจทางการเมือง ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีสิทธิเลือกตั้งผู้ปกครองแต่ถ้าอยู่อย่างโดดเดี่ยวย่อมปราศจากอิทธิพลต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล นอกจากนี้พรรคการเมืองยังทำหน้าที่รวบรวมพลังต่างๆ ที่กระจัดกระจายให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้มีน้ำหนักมากขึ้น สามารถสะท้อนความคิดเห็น ความต้องการและความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกันก็เป็นการถ่ายทอดผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลมาสู่ประชาชนอีกทางหนึ่งด้วย

3.6 ประโยชน์ของพรรคการเมือง

เสนีย์ คำสุข(2555: 53-54) ได้กล่าวถึงประโยชน์และความเกี่ยวข้องระหว่างพรรคการเมืองกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในหลายลักษณะ คือ

1. พรรคการเมืองเป็นเวทีสาธารณะให้ผู้คนที่มีความคิดเห็นและความต้องการทางการเมืองคล้ายๆ กัน มาพบปะ แสวงหา ถกประเด็นกัน เพื่อกำหนดเป็นกติกาและแนวทางการทำงานทางการเมืองร่วมกัน ถ้าเป็นกลุ่มคนที่เชื่อมั่น ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย การทำงานร่วมกันก็จะยึดหลักความเสมอภาค หลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม และเปิดกว้างรับผู้ที่มีความคิดเห็นคล้ายๆ กัน เข้ามาร่วมงานในกลุ่มหรือองค์กร

2. พรรคการเมืองเป็นช่องทางหรือกลไกเชื่อมต่อประชาชนเข้ากับโครงสร้างย่อยหรือระบบย่อยต่างๆ ในระบบการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสไปตรวจสอบ ถ่วงดุล และควบคุมการใช้อำนาจทางการเมือง และมีโอกาสเข้าไปมีตำแหน่งที่มีอำนาจตัดสินใจทางการเมืองด้วยตนเอง ดังนั้นถ้าพรรคการเมืองเข้มแข็ง และมีองค์กรและกลไกพรรคสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ระดับของความเป็นประชาธิปไตยก็จะมีมากขึ้นด้วย

3. พรรคการเมืองเป็นสื่อ (Media) สำคัญในการสื่อสารทางการเมืองในระหว่างมวลหมู่สมาชิก และระหว่างพรรคการเมืองกับสภาพแวดล้อม

4. พรรคการเมืองทำให้เกิด “การแข่งขัน” อย่างสร้างสรรค์ และลดปัญหาความรุนแรง และทำให้เกิดการประนีประนอมในความแตกต่างและผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันของคนและกลุ่มคนในสังคมลงมาได้

สรุปได้ว่า “พรรคการเมือง” เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก พรรคการเมืองเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการทางการเมือง เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ มีการประกาศนโยบายในการบริหารประเทศและนำมาปฏิบัติเมื่อได้เป็นรัฐบาล พรรคการเมืองมีกฎข้อบังคับที่ไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศ ไม่ผิดศีลธรรม และไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นพรรคการเมืองจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นตัวเชื่อมระหว่างรัฐกับประชาชน โดยจะนำเอาความต้องการของประชาชนมาเปลี่ยนเป็นนโยบายพรรค และนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติโดยผ่านกระบวนการทางการเมืองเพื่อก่อให้เกิดเป็นผลประโยชน์ของชาติและประชาชนต่อไป

4. แนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าพรรคการเมือง

4.1 ความหมายของหัวหน้าพรรคการเมือง

ทวิ สุรฤทธิกุลและเสนีย์ คำสุข(2548: 505-506) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “หัวหน้าพรรคการเมือง” หมายถึง บุคคลที่มีตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง โดยทำหน้าที่ตามกฎหมายและข้อบังคับของพรรคการเมืองนั้นๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

4.2 อำนาจและหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมืองของไทย

4.2.1 อำนาจและหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 2550 ในส่วนที่เกี่ยวกับหัวหน้าพรรค มีดังนี้

หน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมือง ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 โดยส่วนใหญ่อยู่ในฐานะกรรมการบริหารพรรคการเมือง แต่ทั้งนี้ได้มีการระบุถึงหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมืองไว้ ดังนี้

(1) ยื่นจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน โดยต้องยื่นพร้อมทั้งนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของพรรคการเมือง หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่เป็นที่ทำการพรรคการเมืองซึ่งต้องอยู่ในราชอาณาจักร และสำเนารายงานการประชุมตั้งพรรคการเมือง (มาตรา 12)

(2) เป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก (มาตรา 17)

(3) จัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง และแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงพร้อมด้วยรายชื่ออาชีพ และที่อยู่ของสมาชิก ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตลอดจนแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงพร้อมด้วยรายชื่ออาชีพและที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด ให้นายทะเบียนทราบภายในวันที่ 7 ของทุกสามเดือน และให้สรุปยอดจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงทั้งหมดในรอบปีให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี (มาตรา 19)

(4) ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองมีหน้าที่ทำหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายใน 15 วันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้น (มาตรา 34)

(5) ทำหนังสือแจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมืองหรือชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของกรรมการบริหารพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายใน 30 วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว (มาตรา 41)

(6) จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ (มาตรา 42)

(7) เสนองบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุภาคมัดภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่า 15 วัน (มาตรา 47)

(8) จัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค ซึ่งต้องระบุ ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน และรายการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ของผู้บริจาคทุกราย วัน เดือน ปี ที่รับบริจาคและสำเนาหลักฐานการรับบริจาค (มาตรา 62)

(9) ในกรณีที่การควมรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละ 10 คน ประชุมร่วมกัน เพื่อดำเนินการกำหนดนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ เมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกัน โดย ต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 7 วันเพื่อประชุมตั้งพรรคการเมืองและให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง (มาตรา 101)

4.2.2 อำนาจและหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรค มาตุภูมิ มีดังนี้

1. เป็นประธานของคณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ตลอดจนดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค
2. เป็นผู้เรียกประชุมใหญ่ของพรรคตามความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นประธานของที่ประชุมใหญ่พรรคตลอดจนดำเนินการประชุมใหญ่พรรค
3. เป็นผู้เรียกประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค และเป็นประธานของที่ประชุมตลอดจนเป็นผู้ดำเนินการประชุมดังกล่าว
4. เป็นผู้ลงนามประกาศ กฎระเบียบ มติของพรรคและคำสั่งพรรค

5. ในกรณีที่มีความจำเป็นในการดำเนินการทางการเมืองให้มีอำนาจปฏิบัติการในนามของพรรคได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น และให้ถือว่าการดำเนินการนั้นเป็นมติพรรค

6. อำนาจอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับพรรค

จะเห็นได้ว่า “หัวหน้าพรรคการเมือง” นั้น มีหน้าที่สำคัญอยู่หลายประการ เช่นเป็นประธานของคณะกรรมการบริหารพรรค เป็นผู้ลงนามประกาศ กฎระเบียบ มติของพรรค เป็นต้น ที่สำคัญที่สุดคือการเป็นผู้ประสานกับพรรคการเมืองต่างๆ บทบาทและหน้าที่ของ “หัวหน้าพรรค” จึงมีความสำคัญอย่างมาก พรรคการเมืองใดที่มีหัวหน้าพรรคที่มีความสามารถและมีบารมี พรรคการเมืองนั้นก็จะเจริญรุ่งเรือง เป็นความต้องการของรัฐบาลที่ต้องการให้เข้าร่วมรัฐบาลอยู่ทุกยุคทุกสมัย สามารถที่จะเป็นพรรคร่วมรัฐบาลเข้าไปมีบทบาทในการบริหารประเทศและได้นำนโยบายที่ได้ประกาศหาเสียงเอาไว้นำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ตามที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชนตอนเลือกตั้งได้

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง

5.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางการเมือง

สุจิต บุญบงการ (2534: 42) อธิบายว่า ผู้นำทางการเมืองในระบอบรัฐสภาเป็นบุคคลที่ถูกคัดเลือกให้ทำหน้าที่หัวหน้าหรือเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความคิดและเจตนารมณ์ไปจากประชาชน จากอดีตจนถึงปัจจุบัน หากผู้นำทางการเมืองมาจากฝ่ายทหารจะเป็นผู้นำที่มีแนวคิดไปแนวทางของลักษณะการสั่งการมากกว่าการรับฟังและนำไปปฏิบัติ ส่วนผู้นำทางการเมืองที่มาจากฝ่ายพลเรือนค่อนข้างจะรับฟังและใช้หลักการประนีประนอมมากกว่าการใช้หลักการปกครองที่เน้นไปในลักษณะการสั่งการ

ผู้นำทางการเมืองเป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในกลุ่ม หากผู้นำการเมืองไม่ได้ให้ความสนใจการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้นำทางการเมืองเข้ามา การบริหารประเทศที่จะต้องดำเนินการไปตามครรลองของการเมืองก็จะต้องล้มเหลวมากกว่าที่จะประสบความสำเร็จ ผู้นำทางการเมืองที่มาจากฝ่ายทหารพยายามที่จะสร้างฐานสนับสนุนในหมู่ประชาชนเพื่อรักษาอำนาจของตนไว้ รวมทั้งแย่งชิงฐานสนับสนุนจากผู้นำที่มาจากพลเรือนสำหรับผู้นำที่มาจากพลเรือน ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ประชาชน เพราะเป็นเส้นทางที่สำคัญที่ตนสามารถใช้เป็นฐานสนับสนุนบทบาททางการเมืองของตนเองได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) ได้ให้ความหมายของผู้นำทางการเมืองไทยไว้ว่า ผู้นำทางการเมือง หรือผู้ปกครองประเทศ เป็นบุคคลที่สำคัญในการกำหนดแนวทาง ผลลัพธ์ และความเป็นไปได้ในทุกๆด้าน ของประเทศในทุกยุคทุกสมัย มีบทบาทและหน้าที่ตามสิทธิอำนาจที่ได้รับมอบหมาย และดูแลงานบริหารราชการแผ่นดินให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งต้องเป็นผู้นำของประเทศชาติที่ถูกต้องด้วย ผู้นำทางการเมืองถือว่าเป็นบุคคลสำคัญมากทั้งในยุคนี้และยุคหน้า ที่สำคัญคือเป็นผู้ชี้นำอนาคตของคนทุกคนในสังคม และเป็นผู้มีอิทธิพล สามารถส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านความคิดและการกระทำแก่สังคม

5.2 ความสัมพันธ์ผลของผู้นำทางการเมือง

นิคโคโล แมคเคียแวลลี (Niccolo Machiavelle อ้างถึงใน บัณฑิต นฤสรวง 2542:17) อธิบายว่า การที่ผู้นำจะก้าวขึ้นมามีอำนาจและสามารถรักษาอำนาจทางการเมืองของตนไว้ได้นานนั้น ผู้นำจำเป็นต้องมีความสามารถในการที่จะบังคับ พลิกแพลงสถานการณ์ต่างๆ ให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้ คุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของผู้นำ คือ ความสามารถเฉพาะตัว พลังอำนาจ และอำนาจหน้าที่ ซึ่งคุณสมบัตินี้ต้องประกอบด้วยความสามารถรอบคอบ นอกจากนั้นยังสามารถคาดเดาเหตุการณ์ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยศึกษาเปรียบเทียบจากเหตุการณ์ในอดีต รู้จักวิเคราะห์สถานการณ์มุ่งพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นจริง แทนการคิดถึงสิ่งที่ควรที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนสามารถที่จะตัดสินใจให้บรรลุถึงความสำเร็จได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

5.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

การศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำและการพัฒนาทฤษฎีภาวะผู้นำมีหลายแนวทาง ดังนี้

5.3.1 **ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบความสามารถพิเศษของเกอร์และคานันโก** (Conger and Kanungo's Charismatic Leadership Theory)

คองเกอร์และคานันโก (Conger and Kanungo 1987:637-647 อ้างถึงใน เสาวนิต เสาวณานนท์ 2536) ได้เสนอทฤษฎีของภาวะผู้นำแบบความสามารถพิเศษบนพื้นฐานคุณสมบัติของผู้นำที่สังเกตเห็นได้ ซึ่งเป็นการสังเกตจากพฤติกรรมของผู้นำโดยทำการเปรียบเทียบระหว่างผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ กับผู้นำที่ไม่มีความสามารถพิเศษ (Charismatic leaders) ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (Extremity vision)
2. กล้าเสี่ยง(High personal risk)
3. มีการใช้ยุทธวิธีหลายรูปแบบ (Use of unconventional strategies)

4. มีการประเมินสถานการณ์ตลอดเวลา (Accurate assessment of the situation)
5. มีการเปลี่ยนความศรัทธาของผู้ตาม(Follower disenchantment)
6. มีการสื่อสารด้วยความมั่นใจ (Communication of self-confidence)
7. มีการใช้อำนาจส่วนบุคคล (Use of personal power)

5.3.2 ทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ (Trait Theories) ของการาร์ตเนอร์ (อ้างถึงใน พ.ท.หญิงศิริพร พูนชัย 2547)

ระยะแรกของการศึกษาภาวะผู้นำเริ่มในปี ค.ศ. 1930-1940 มาจากทฤษฎีมหาบุรุษ (Greatman Thoery of Leadership) ของกรีกและโรมัน โบราณ มีความเชื่อว่าภาวะผู้นำเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือโดยกำเนิด (Born Leader) ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่สามารถพัฒนาขึ้นได้ ลักษณะผู้นำที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงจะประกอบด้วยความเฉลียวฉลาด มีบุคลิกภาพ ซึ่งแสดงถึงการเป็นผู้นำและต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถด้วย ซึ่งได้แก่ พระเจ้าโนโปเลียน ฮิตเลอร์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระเจ้าตากสินมหาราช เป็นต้น ตัวอย่างการศึกษาเกี่ยวกับ Trait Theories ของ Gardne (พ.ท.หญิงศิริพร พูนชัย 2547) ได้แก่

1. The tasks of Leadership กล่าวถึงงานที่ผู้นำจำเป็นต้องมี 9 อย่าง ได้แก่ มีการกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม มีบรรทัดฐานและค่านิยมของกลุ่ม รู้จักสร้างและใช้แรงจูงใจ มีการบริหารจัดการ มีความสามารถในการปฏิบัติการ สามารถอธิบายได้ เป็นตัวแทนของกลุ่ม แสดงถึงสัญลักษณ์ของกลุ่ม และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. Leader-constituent interaction เชื่อว่าผู้นำต้องมีพลังพิเศษเหนือบุคคลอื่น หรือมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นเพื่อที่สนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐาน ความคาดหวังของบุคคลและผู้นำต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาให้ผู้ตามมีความแข็งแกร่งและสามารถยืนอยู่ด้วยตนเองอย่างอิสระ ทฤษฎีนี้พบว่าไม่มีคุณลักษณะที่แน่นอนหรือชี้ชัดของผู้นำ เพราะผู้นำอาจไม่แสดงลักษณะเหล่านี้ออกมา

5.4 ผู้นำทางการเมือง(Political Leader)

วิสุทธ์ โภธิแทน (2524:4) กล่าวถึงความหมายของผู้นำทางการเมืองไว้ว่า ผู้นำทางการเมือง (Political Leader) หรือผู้นำทางอำนาจ (Power elite) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ครอบครองตำแหน่งแห่งอำนาจที่สามารถสั่งการได้ โดยไม่ได้คำนึงว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นๆ จะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือครอบครองปัจจัยการผลิต และใช้พลังแห่งการครอบครองนั้นเข้าดำรงตำแหน่งแห่งอำนาจนั้นหรือไม่ โดยสรุปแล้ว ผู้นำทางการเมือง คือ บุคคลที่ถือครองตำแหน่งที่เด่น

ที่สุด ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ในโครงสร้างอำนาจรัฐ เป็นบุคคลที่มีอำนาจและอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองอย่างแท้จริง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539: 31-32) อธิบายว่า การเข้าสู่ตำแหน่งของผู้นำทางการเมืองก็เหมือนกับการเดินขึ้นสู่ยอดภูเขาสูง ยิ่งขึ้นสูงก็ยิ่งเห็นบนานาว หมายความว่า การก้าวสู่ตำแหน่งผู้นำก็เหมือนกับการอยู่สูงกว่าผู้อื่น ย่อมต้องมีผู้ตามที่ยอมรับและปฏิบัติตามผู้นำ อันประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่มใหญ่ กลุ่มแรกเป็นกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาที่รับคำสั่งซึ่งอาจคอยสนับสนุนด้วยความจงรักภักดีหรืออาจแสวงหาผลประโยชน์ กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มคู่แข่งหรือฝ่ายตรงข้ามที่คอยจ้องดูพฤติกรรมเพื่อหาจุดอ่อน หาช่องทางในการทำลายบั่นทอนอำนาจเพื่อก้าวขึ้นเป็นผู้นำแทน และกลุ่มที่สาม คือ กลุ่มคนจำนวนมากที่ต้องได้รับอิทธิพลและผลกระทบจากนโยบายของผู้นำนั้น

โดยสรุป ผู้นำทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยก็คือ ผู้นำทางการเมืองที่มีบทบาทรวมกันดังที่กล่าวมาข้างต้น โดยอยู่ในรูปกลุ่มบุคคล และรูปแบบผู้นำเดี่ยว บทบาทหน้าที่ของผู้นำทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมี 4 ประการ คือ (1) เป็นผู้สร้างหรือทำให้เกิด (Creator) ซึ่งความเป็นประชาธิปไตย (2) เป็นผู้ดูแลรักษา (Keeper) ให้ระบอบประชาธิปไตยนั้นคงอยู่ (3) เป็นผู้พัฒนา (Developer) ให้ระบอบประชาธิปไตยมีความยั่งยืน (4) เป็นต้นแบบ (Originator) ของความเป็นประชาธิปไตยแก่คนทั่วไป

6. ประวัติของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

ในอดีตนั้น "มัสยิดต้นสน" ริมคลองบางหลวง เชิงสะพานอนุทินสวัสดิ์ ก่อนจะข้ามไปฝั่งวัดกัลยาณมิตร มัสยิดต้นสนเป็นที่ตั้งของชุมชนมุสลิมเก่าแก่ และสืบทอดจาริตประเพณีต่อกันมานานร่วม 400 ปี และในจำนวนมุสลิมที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ มีหลายคนที่ยอมรับราชการเป็นขุนนาง และได้รับความไว้วางใจจนมียศถาบรรดาศักดิ์สูงส่ง ในจำนวนนี้มี "เอกอะหมัด" พ่อค้าชาวเปอร์เซียผู้ซึ่งเข้ามาค้าขายราวปลายรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวร ก่อนจะผันชีวิตกลายเป็นขุนนางผู้ใหญ่ ได้รับบรรดาศักดิ์เป็นถึง เจ้าพระยาบวรราชนายก (เอกอะหมัด) ในสมัยพระเจ้าปราสาททองรวมอยู่ด้วย เอกอะหมัดผู้นี้ถือเป็นต้นตระกูลของพล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งนับได้ว่าต้นตระกูลของพลเอกสนธิ นั้น เป็นขุนนางข้าราชการใหญ่ที่มีความเกี่ยวพันกับการเมือง การปกครองมาก่อนตั้งแต่สมัยอยุธยา ดังนั้นความเป็นมาเป็นไปของ พล.อ.สนธิในวัยเด็ก-วัยเรียน จึงมีความฝันมาตั้งแต่เด็ก ว่าอยากเป็นนักปกครองและมีความมุ่งมั่นมากที่จะเป็นทหาร ดังนั้นชีวิตของ "เด็กชายสนธิ" จึงพุ่งเป้าไปที่โรงเรียนเตรียมทหาร และเข้าสู่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ในที่สุด พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นบุตรของ พันเอกสนั่น (นามสกุลเดิม อหะหมัดจุฬา) และนาง มณี บุญยรัตกลิน ชาวไทยเชื้อสายมอญ เป็นบุตรชายคนโตในบรรดาพี่น้องทั้งหมด 6 คน เติบโตในครอบครัวมุสลิม ที่นับถือนิกายชีอะห์ ในจังหวัดปทุมธานี (บิดานับถือนิกายชีอะห์) แต่ตัวท่านนับถือศาสนาอิสลาม นิกายซุนนีย์ (มารดานับถือนิกายซุนนีย์) นามสกุล บุญยรัตกลิน (อ่านว่า บุญ-ยะ-รัต-กะ-ลิน) ซึ่งที่ถูกต้องคือ บุญยรัตกลิน แต่พิมพ์ผิดเป็น "ญ" นั้น เป็นนามสกุลพระราชทานจากรัชกาลที่ 6 มีที่มาจากกรณีที่หนึ่งในสาแหรกฝั่งย่าเป็นทหารเรือ สังกัดพรรคกลิน คือหลวงพินิจกลไก (บุญรอด) มีชื่อทางมุสลิมว่า อับดุลเลาะห์ อหะหมัดจุฬา

พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ศึกษาในระดับประถมและมัธยมที่ โรงเรียนวัดพระศรีมหาธาตุ และศึกษาต่อโรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ 6) และศึกษาต่อ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เหล่าทหารราบ (รุ่นที่ 17) และได้ศึกษาในระดับอุดมศึกษา สำหรับปริญญาโท สาขา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง และวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (รุ่นที่ 42) ในปี พ.ศ. 2556จบปริญญาเอก สาขารัฐศาสตร์ (สาขาวิชาการเมือง) มหาวิทยาลัยรามคำแหง รุ่นแรกของคณะ โดยมีพลเอก สนธิ บุญยรัตกลินเป็นประธานรุ่น ที่มีอายุมากที่สุดคือ 63 ปีในแวดวงนักรบนั้นยอมรับในความสามารถของ พล.อ.สนธิ เป็นอย่างมากดังนั้น พล.อ.สนธิ จึงค่อยๆ เติบโตทางความคิดด้วยการรบ และปฏิบัติราชการทั้งในประเทศและต่างประเทศ สั่งสมประสบการณ์ แปรเปลี่ยนมาเป็นยุทธการประจำตัว ประจำหมวด ประจำกอง และขยายแนวความคิดไปตามยศตามตำแหน่งที่ตัวเองได้รับแต่งตั้ง พล.อ.สนธิ กลายเป็น "มือหนึ่งของรบพิเศษ" และยิ่งนำเสนอใจมากขึ้น ที่ พล.อ.สนธิ ซึ่งตลอดชีวิตคลุกคลีแต่สนามรบ จะต้องผกผันเข้าสู่วังวนของการเมือง ยิ่งเมื่อบวกกับสถานการณ์ประเทศไทยเมื่อปีพ.ศ. 2544 ไม่มีใครคาดคิดว่า พล.อ.สนธิ จะเป็น "ม้ามีด" และสามารถก้าวขึ้นมาอยู่ในตำแหน่งผู้บัญชาการ จนกระทั่ง พล.อ.สนธิ กลายเป็น ผู้นำรัฐประหาร เมื่อนำกำลังทหารเข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศจากรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549

บทบาทและประวัติการดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ก่อรัฐประหาร ยึดอำนาจการปกครองของ รัฐบาลรักษาการ อันมีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร รักษาการนายกรัฐมนตรี และอยู่ระหว่างการประชุมสหประชาชาติที่นครนิวยอร์ก

หลังจากมีการจัดตั้งรัฐบาลแล้ว พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ได้เปลี่ยนตำแหน่งจากหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไปเป็นประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (ค.ม.ช.)

หลังเกษียณอายุราชการใน พ.ศ. 2550 พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ได้รับพระราชทานโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ดูแลความมั่นคงโดยเฉพาะ ในรัฐบาลพลเอก สรรยุทธ จุฬานนท์ เมื่อพ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน เข้ารับตำแหน่งประธานพรรคมาตุภูมิ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่ก่อตั้งโดยนักการเมืองใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นมุสลิม โดยมีเป้าหมายหวังฐานเสียงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และรับตำแหน่งหัวหน้าพรรคในปี พ.ศ. 2554 โดยการเลือกตั้งในวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ได้ลงรับสมัครเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อลำดับที่ 1 พรรคมมาตุภูมิ และได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคมาตุภูมิ และทำหน้าที่เป็นพรรคร่วมฝ่ายค้านในรัฐสภา มาจนกระทั่งมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2556 แต่ก็ยังคงอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิมาจนถึงปัจจุบัน

7. ความเป็นมาของพรรคมาตุภูมิ

พรรคมาตุภูมิ (Matubhum Party) เป็นพรรคการเมืองในประเทศไทย พรรคมมาตุภูมิหรือพรรคราษฎร ก่อตั้งขึ้นในวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เดิมชื่อพรรคราษฎร และเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น พรรคมมาตุภูมิ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ในระยะแรกพรรคราษฎร ยังไม่มีบทบาททางการเมือง เนื่องจากไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดต่อมากิจการของพรรคมาตุภูมิได้ถูกรื้อฟื้นอีกครั้ง ในปลาย พ.ศ. 2551 ภายหลังคดียุบพรรคใหญ่หลายพรรค ซึ่งได้แก่พรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย และพรรคมหาชนประชาธิปไตย ต่อมา ดร.มัน พัทธโนทัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมด้วยสมาชิก ส.ส.กลุ่มวาคะห์ และกลุ่มปากน้ำของนายวัฒนา อัสวเหม ย้ายเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกพรรคจากนั้นได้มีการเชิญพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน อดีตประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ(คมช.) เป็นประธานพรรค และรับตำแหน่งหัวหน้าพรรคในเวลาต่อมา พรรคมมาตุภูมิ เข้าร่วมเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร นำโดยพรรคประชาธิปัตย์ ต่อมาในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีไทย พ.ศ. 2555 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคมาตุภูมิ ได้ลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย ซึ่งเป็นการลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้าน

บุคคลสำคัญและ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของพรรคมาตุภูมิ

(1) พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน(หัวหน้าพรรค) อดีตรองนายกรัฐมนตรี อดีตหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข(คปค.) อดีตประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ(คมช.) และอดีตผู้บัญชาการทหารบก

(2) มั่น พัชโนทัย (รองหัวหน้าพรรค) อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ในรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

(3) เคน โต้ะมีนา อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

(4) มุข สุไลมาน อดีตโฆษกพรรค

(5) อนุวัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปัตตานี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต ของพรรคมาตุภูมิ ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2554

(6) พ.ต.ท. สมชาย เพศประเสริฐ อดีตแกนนำ ส.ส.พรรคเพื่อไทย กลุ่มอีสานพัฒนา

(7) พูลผล อัสวเหม อดีตรองเลขาธิการพรรค

(8) นัจมุดดีน อูมา อดีตรองเลขาธิการพรรค

อุดมการณ์พรรคมาตุภูมิ (25 พฤษภาคมพ.ศ. 2552 – ปัจจุบัน) “พรรคมาตุภูมิ” จัดตั้งขึ้นภายใต้แนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ประเทศไทย ชำรงไว้ซึ่งศาสนา พิตักษ์และเกิดทุนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งปกป้องและส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของชาติ ตลอดจนจะยึดมั่นในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทยและประชาชนคนไทยโดยรวมเป็นหลัก

นโยบายพรรคมาตุภูมิ (25 พฤษภาคมพ.ศ. 2552 – ปัจจุบัน) พรรคมุ่งส่งเสริมการสร้างความรัก ความสามัคคีของคนไทยทั้งชาติ ด้วยการปลูกฝังอุดมการณ์ รักชาติ ความเป็นคนไทย ภายใต้แผ่นดินเดียวกันขจัดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม ชนชั้น เชื้อชาติ และศาสนา ให้มีความเท่าเทียมและเป็นหนึ่งเดียว ในลักษณะเป็นพหุทางสังคม (สังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างหลากหลาย วัฒนธรรมและประเพณี) จุดเด่นของพรรคมาตุภูมินั้นคือ 1) การชูนโยบายของความเป็นพรรคการเมืองที่เป็นกลางคือไม่เป็นที่ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านในสภา 2) เป็นพรรคการเมืองที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สำเร็จแบบบูรณาการ และจะมุ่งทำงานเพื่อประสานประโยชน์สุขของทุกภูมิภาค ทุกกลุ่ม ทุกสี ทุกความแตกต่าง เพื่อสร้างความรัก ความเข้าใจ บนรอยยิ้มแห่งสยามเดียวกันและแนวทางในการพัฒนาประเทศ ต้องเกิดขึ้นด้วยการ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว และทันสมัย บนพื้นฐานของ ความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อให้ประเทศไทย มีความเจริญ และยิ่งใหญ่ เป็นประชาธิปไตยแบบไทยๆคือประชาธิปไตยที่มีรูปแบบเป็นของประเทศไทยเอง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประนีประนอมและผู้ปกครองมีความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งในการพัฒนากรุงเทพฯ ให้เป็น “เวนิสตะวันออก” และให้เป็น “กรุงเทพฯ เมืองฟ้าอมร” มีน้ำใสสะอาด อากาศดี ต้นไม้เขียว รถไม่ติด มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และในทุกภูมิภาคของประเทศ รวมถึงการให้ความสำคัญเรื่องการป้องกันการเกิดภัยพิบัติตามธรรมชาติ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็น

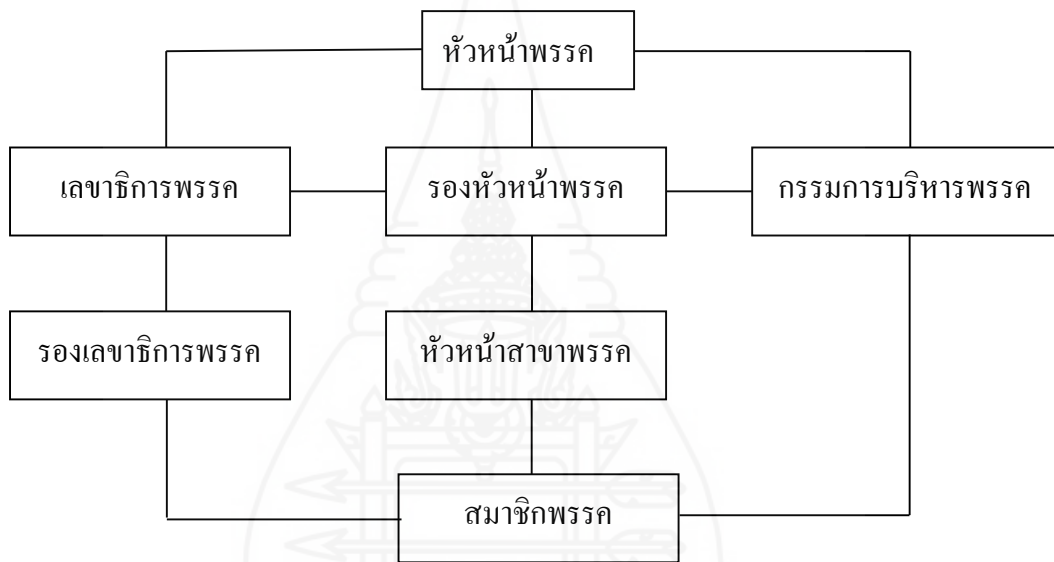
ผลมาจากเรื่องของสภาวะโลกร้อนในส่วนของนโยบายการแก้ปัญหาสาเหตุ โดยเฉพาะการปราบปรามการค้ายาเสพติดอย่างเข้มงวดและจริงจัง ส่วนผู้เสพยาเสพติดจะต้องได้รับการฟื้นฟูและสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อไม่ให้กลับไปเสพยาเสพติดอีก เพื่อเป็นการลดปัญหาอาชญากรรมในสังคม เพื่อมุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและ วิถีชีวิตที่ดีของคนไทยทั้งประเทศ สำหรับการแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่จำเป็นจะต้องแก้ไขให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว โดยใช้มาตรการทางการเมือง นำการทหาร ด้วยการส่งเสริมให้ ภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม และแก้ปัญหาของตนเองให้มากที่สุด และต้องพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศให้มีความทันสมัย และกองทัพต้องมีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ส่วนนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ พรรคมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นผู้นำในภูมิภาคและเป็น "แหล่งอาหารโลก" นำไปสู่การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และกระจายรายได้ เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความสุขและอยู่ดีกินดี

ยุทธศาสตร์ของพรรคมาตุภูมิ (บันทึกการแถลงผลงานประจำปี 2555 ของหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ)

1. พรรคมาตุภูมิมุ่งเน้นความซื่อสัตย์ ความสุจริตของสมาชิกพรรคต่อตนเอง ประเทศชาติและประชาชน
2. มุ่งมั่นขจัดปัญหาการทุจริตจากสังคมไทย โดยการล้มล้างระบบการรับสินบนให้หมดไปจากสังคมไทย
3. มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งด้านการศึกษา และการใช้ชีวิตประจำวัน รวมทั้งการเสริมสร้างประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี และเข้มแข็งตลอดไป
4. สร้างสังคมที่มีความเสมอภาคกัน และลดช่องว่างระหว่างประชาชนในสังคมให้น้อยลง
5. สร้างมาตรฐานการศึกษาเดียวกันทั่วประเทศ และมีสวัสดิการรักษายาพยาบาลฟรีตลอดชีพ
6. พรรคมาตุภูมิมุ่งแก้ปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้อย่างรวดเร็ว ตามปรัชญาของการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา
7. เตรียมพร้อมสำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไป โดยการจัดตั้งคณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้งเพื่อรณรงค์การเลือกตั้ง และการคัดเลือกผู้สมัครเลือกตั้งในพื้นที่ต่างๆ
8. ส่งเสริม ให้ความรู้ และสนับสนุนข่าวสารทางการเมืองที่เป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง

9. ประชาสัมพันธ์พรรคอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยการให้สมาชิกพรรค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคลงพื้นที่ ทำกิจกรรมทางการเมืองกับประชาชนครอบคลุมมากขึ้น

10. พรรคเป็นตัวแทนการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ภาคใต้ และขยายพื้นที่ไปยังพื้นที่อื่นๆของประเทศ ที่มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม ปัจจุบันพรรคมาตุภูมิมีจำนวนสมาชิกพรรคมาตุภูมิทั่วประเทศมีจำนวน 7,962 คน (ข้อมูลจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2555)

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของพรรคมาตุภูมิ

8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางการเมืองของบุคคลสำคัญทางการเมือง มีดังนี้

นิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาททางการเมืองของจอมพล ป. พิบูลสงครามกับความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลี” พบว่าบทบาททางการเมืองของจอมพล ป. พิบูลสงครามในช่วง พ.ศ.2475-2487 สามารถอธิบายได้ด้วยความคิดทางการเมืองของมาคิอาเวลลี ในประเด็นของการขึ้นสู่อำนาจ, การรักษาอำนาจ และการสูญเสียอำนาจเป็นผู้ปกครองที่แท้จริงที่มีคุณธรรม (virtu) ทางการเมือง ซึ่งในในความหมายของมาคิอาเวลลินั้น คุณธรรมทางการเมืองหมายถึง รัฐที่มีเสถียรภาพและทรงเกียรติ ไม่ใช่ตามแบบคริสต์ศาสนาในยุคกลางโดยที่ผู้ปกครอง

ต้องใช้ทุกวิถีทางในการปกป้องรัฐ แม้ว่าวิถีทางนั้นจะโหดร้ายเพียงไหนก็ตาม จอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นผู้ปกครองที่มีบทบาททางการเมืองในแบบของมาคิอาเวลลีเยน (Machiavellian) โดยผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การขึ้นสู่อำนาจของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2475 ถึง ปีพ.ศ. 2487 นั้นอธิบายได้ว่าเป็นเพราะจอมพล ป. พิบูลสงคราม นั้นได้รับการยอมรับในด้านชื่อเสียงและความสามารถเหนือกว่าผู้อื่น กับการเป็นผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองของประเทศในขณะนั้น ซึ่งตรงกับแนวความคิดของมาคิอาเวลลี ในเรื่องการขึ้นสู่อำนาจของผู้ปกครองโดยวิธีการขึ้นสู่อำนาจโดยกองกำลังของตนเองและโดยคุณธรรม (Virtu) ซึ่งเป็นวิธีการที่มาคิอาเวลลีเห็นว่ามีประสิทธิภาพและมีผลดีต่ออำนาจของผู้ปกครองมากที่สุด

2. การรักษาอำนาจทางการเมืองของจอมพล ป. พิบูลสงคราม สามารถอธิบายได้ว่า จอมพล ป. พิบูลสงครามมีการใช้สติปัญญาความสามารถทั้งทางด้านความคิดและจิตใจที่เข้มแข็ง และวิธีการที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ทางการเมืองอย่างเหมาะสม ซึ่งตรงกับแนวความคิดของมาคิอาเวลลี (Machiavelli) ที่ว่าการรักษาอำนาจให้อยู่กับผู้ปกครองได้นานๆ นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับคุณธรรม (Virtu) ของผู้ปกครองที่จะเลือกใช้วิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละสถานการณ์เพื่อต่อสู้กับอุปสรรคและสิ่งเข้ามาทำลายอำนาจของผู้ปกครอง

3. การสูญเสียอำนาจทางการเมืองของจอมพล ป. พิบูลสงครามในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ.2487 นั้นเมื่อนำมาอธิบายตามแนวความคิดของมาคิอาเวลลี (Machiavelli) พบว่าเกิดจากการทำงานของโชคชะตา (fortuna) ซึ่งในความหมายของมาคิอาเวลลี หมายถึงเงื่อนไขภายนอกที่อยู่เหนือการควบคุมหรือเป็นเหตุปัจจัยผันแปร ที่โหมกระหน่ำเล่นงานจอมพล ป. พิบูลสงครามด้วยความรุนแรงเกินกว่าที่คุณธรรม (Virtu) ในตัวของจอมพล ป. พิบูลสงครามจะรับมือและแก้ไขให้ดีขึ้นได้ สาเหตุจากการขยายตัวของสงครามโลกครั้งที่สองที่เข้ามาสู่ประเทศไทยในปลายปี พ.ศ. 2484 เมื่อกองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทยแล้วบีบบังคับให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม นำประเทศไทยเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น ทั้งทางทหาร การเมือง และทางเศรษฐกิจ การร่วมมือดังกล่าวนำมาสู่ความเดือดร้อนของประชาชนในชาติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและภัยสงคราม เกิดความแตกแยกในรัฐบาลจนจอมพล ป.พิบูลสงคราม ต้องลาออกจากการเป็นผู้นำรัฐบาล และถูกปลดออกจากตำแหน่งสูงสุดทางการเมือง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2487 ในที่สุด

เกชา ป้อมงาม (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “บทบาททางการเมืองของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ” พบว่านายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ที่มีความสามารถโดยยึดหลักตามข้อบังคับของพรรคประชาธิปัตย์อย่างเคร่งครัด ยึดหลักอุดมการณ์ ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ที่สืบทอดกันมา และสามารถที่จะประสานงานทาง

การเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ได้กับทุกกลุ่มการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการระดมทุน และหารายได้เข้าพรรคประชาธิปัตย์ก็ดำเนินการได้เป็นอย่างดี

เส้นทางทางการเมืองนั้น นายสุเทพ เทือกสุบรรณนั้น ได้รับการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึง 11 สมัย การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี 3 ครั้งและได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตำแหน่งเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ในพ.ศ.2548 – 2554 รวมถึงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ อื่นๆ อีกหลายตำแหน่งนั้น นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ยึดหลักอุดมการณ์ ขนบธรรมเนียมและ วัฒนธรรมทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ อย่างเคร่งครัด และสามารถที่จะประสานงานทาง การเมืองได้กับทุกกลุ่มการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจากผลการศึกษาของเกชา สรุปไว้ว่า ผู้นำทางการเมืองนั้นจะต้องมีคุณสมบัติที่เพียบพร้อม มีประสิทธิภาพครบถ้วนและสมบูรณ์แบบใน การบริหารทางการเมืองและต้องเป็นบุคคลที่สามารถเชื่อมประสานพรรคของตนเองกับพรรค การเมืองอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

เบญจมาภรณ์ ต้นหยง (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวคิดและบทบาททางการเมืองของพัน เอกสมคิด ศรีสังคม” พบว่าพันเอกสมคิด ศรีสังคม ได้นำแนวคิดทางการเมืองแบบสังคมนิยม ประชาธิปไตยเข้ามาเผยแพร่ คือการสร้างรัฐสวัสดิการที่คนจนและคนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมใช้อำนาจทางการเมือง และ แนวคิดและบาททางการเมืองของพันเอกสมคิด ศรีสังคม มีอิทธิพลต่อ สังคมการเมืองไทยทั้งในด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวกคือ นักการเมืองและพรรคการเมือง บางส่วนได้นำมากำหนดเป็นนโยบายพรรคและใช้หาเสียงเลือกตั้งในแนวทางสังคมนิยม ประชาธิปไตยจนเกิดความแพร่หลายต่อเนื่องมา ส่วนในด้านลบ คือ ได้เกิดการต่อต้านหลาย รูปแบบจากกลุ่มและพรรคการเมืองฝ่ายขวา หรือฝ่ายอนุรักษ

สุวรรณ แยม โสภี (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและบทบาท การเมืองของพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ” พบว่าการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของพลตรี บุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ นั้นได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการยอมรับจาก ประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี มาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน รับตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญหลาย ตำแหน่ง จนได้รับฉายาว่า “บัวในดงบอน” ซึ่งหมายถึงการมีความซื่อสัตย์สุจริต และรับบทบาทใน รัฐสภาที่สำคัญคือ ตำแหน่งประธานรัฐสภา ซึ่งพลตรีบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ก็ยึดหลักความ ยึดหยุ่น ประนีประนอมบนพื้นฐานแห่งเหตุและผล และความเป็นกลางทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน

ประชัน รักพงษ์ (2520) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาบทบาททางการเมืองในระบบรัฐสภา ของรัฐบาลทหารและรัฐบาลพลเรือนในประเทศไทย (พ.ศ.2481-2500)” จากการศึกษาพบว่า การ เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นผลการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองจากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญ และเปลี่ยนกลุ่มชนชั้นปกครองจาก

พระมหากษัตริย์และขุนนางชั้นสูง มาเป็นกลุ่มข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือนที่เรียกตัวเองว่า “คณะราษฎร” แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะกลุ่มผู้นำทางการเมืองระดับสูง โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนรู้เห็นและมีส่วนร่วมด้วยแต่อย่างใด คณะราษฎรจึงกลายเป็นกลุ่มการเมืองเพียงกลุ่มเดียวที่ผูกขาดอำนาจเป็นเวลานานในระหว่างที่รัฐบาลทหารจอมพล ป. พิบูลสงคราม เข้าบริหารประเทศได้หาทางกำจัดศัตรูทางการเมืองลงอย่างราบคาบ ด้วยการใส่ศาลพิเศษเป็นเครื่องมือ อย่างไรก็ตามผลของการทำสงครามทำให้นักการเมืองฝ่ายทหารสิ้นสุดอำนาจลง บรรยากาศทางการเมืองภายหลังสงครามจึงเปิดโอกาสให้นักการเมืองฝ่ายพลเรือนเข้ามามีบทบาททางการเมืองได้อย่างเต็มที่ แต่กลุ่มผู้นำฝ่ายพลเรือนไม่มีเวลาสำหรับสร้างรากฐานระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงได้ใน ขณะเดียวกันก็มีการชิงดีชิงเด่นกันเอง จนทำให้เกิดความแตกแยกมีรัฐบาลพลเรือนแต่ละชุดเข้าบริหารประเทศในระยะสั้น ไม่สามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคอร์รัปชันอย่างเปิดเผย ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้กลุ่มทหารที่เรียกตัวเองว่า “คณะรัฐประหาร” อ้างเป็นสาเหตุในการทำรัฐประหาร โค่นล้มรัฐบาลพลเรือน มีผลให้ฐานะของรัฐบาลขาดความมั่นคงและนำไปสู่การรัฐประหาร พ.ศ. 2500

ประชา เทพเกษตรกุล (2535) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การแทรกแซงทางการเมืองของทหาร : ศึกษาเฉพาะกรณี การรัฐประหารเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ผลการศึกษาพบว่า

- (1) ปัจจัยที่ทำให้ทหารตัดสินใจทำการปฏิวัติรัฐประหารมาจากภายในมากกว่าภายนอกกองทัพ
- (2) ในการทำรัฐประหาร เป้าหมายบุคคลสำคัญของประเทศมีความสำคัญมากกว่าเป้าหมายอื่นๆ
- (3) ความสำเร็จของการทำรัฐประหารในเมืองไทย ตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่ง คือ ความเป็นเอกภาพของกองทัพ
- (4) การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทยในอนาคต โดยการปฏิวัติรัฐประหารกระทำได้อ้าบามากขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” มีกำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรวิจัย แบ่งเป็น 5 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 สมาชิกพรรคการเมืองกลุ่มที่ 2 ข้าราชการทหาร กลุ่มที่ 3 สื่อมวลชนสายการเมือง กลุ่มที่ 4 นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ กลุ่มที่ 5 ผู้นำศาสนาอิสลาม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ดังนี้

1.2.1 พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

1.2.2 กลุ่มสมาชิกพรรคพรรคมาตุภูมิ จำนวน 3 ท่าน คือ

1) นายมัน พิช โนทัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ในรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

เหตุผลในการเลือก เพราะนายมัน พิช โนทัยเป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ 4 สมัย (พ.ศ. 2535 (2 ครั้ง) และ พ.ศ. 2538, 2539) อดีตเลขาธิการพรรคมาตุภูมิและดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองอีกหลายตำแหน่ง และเป็นผู้ก่อตั้งพรรคราษฎร ซึ่งเป็นพรรคต้นกำเนิดของพรรคมาตุภูมิ ซึ่งสนับสนุนให้พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ขึ้นเป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ย่อมที่จะทราบถึงข้อมูลและบทบาทด้านต่างๆ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้เป็นอย่างดี

2) นายนิคมุดดีน อูมา อดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ

เหตุผลในการเลือก เพราะนายณัฐมุดดิน อูมา เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา 2 สมัย (พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2544) ที่สังกัดกลุ่มวาคะห์ ซึ่งสนับสนุนให้พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ขึ้นเป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ จึงยอมที่จะทราบถึงข้อมูลและบทบาทด้านต่างๆ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้เป็นอย่างดี

3) นายอนุมัติ ชูสารอ สมาชิกพรรคมาตุภูมิ

เหตุผลในการเลือก เพราะนายอนุมัติ ชูสารอ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ จังหวัดปัตตานี เพียงคนเดียว ในพื้นที่ทางภาคใต้ ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ย่อมที่จะทราบข้อมูลด้านต่างๆ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้อย่างละเอียด

1.2.3 กลุ่มข้าราชการทหาร จำนวน 1 ท่าน คือ

พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม

เหตุผลในการเลือก เพราะพลตรีฉัตรชัย ลักษณะ เป็นนายทหารที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญของกระทรวงกลาโหมด้านความมั่นคง ข้าราชการและงานมวลชน ของกองทัพบก สังกัดกระทรวงกลาโหม ดังนั้นพลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ย่อมที่จะมีมุมมองทางการเมืองต่อพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ที่แตกต่างออกไปและจะทำให้งานวิจัยชิ้นนี้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

1.2.4 กลุ่มสื่อมวลชนสายการเมือง จำนวน 2 ท่าน คือ

1) นายพิเชษฐ์ ชูรักษ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์

เหตุผลในการเลือก เพราะนายพิเชษฐ์ ชูรักษ์ เป็นนักข่าวสายการเมืองที่มีประสบการณ์ในการติดตามข่าวด้านการเมืองมาอย่างยาวนาน และ เป็นผู้เขียนบทความวิเคราะห์การเมืองประจำ หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ย่อมที่จะทราบถึงข้อมูลและความเคลื่อนไหวของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้ดีในระดับหนึ่ง

2) นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

เหตุผลในการเลือก เพราะนางสาววาสนา นาน่วม เป็นนักข่าวสายทหารโดยตรง มีชื่อเสียงจากการเขียนหนังสือเรื่อง “ลับ ลวง พราง” ซึ่งเป็นเรื่องของทหาร การเมือง และเบื้องหลังการทำรัฐประหารของทหาร ย่อมที่จะทราบถึงบทบาทและข้อมูลต่างๆ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้เป็นอย่างดี

1.2.5 กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 ท่าน คือ

1) รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2) รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะ รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์

1.2.6 กลุ่มผู้นำศาสนาอิสลาม จำนวน 2 ท่าน คือ

1) นาย แวดือราแม มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี และประธานกรรมการมูลนิธิเพื่อการศึกษาโรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยาประจำจังหวัดปัตตานี

เหตุผลในการเลือก เพราะนาย แวดือราแม มะมิงจิ เป็นผู้นำศาสนาที่ชาวมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคได้รู้จักและให้ความนับถือกันอย่างกว้างขวาง และมีความใกล้ชิดกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งสังกัดพรรคมาตุภูมิ และสมาชิกพรรคมาตุภูมิในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคได้ ย่อมที่จะทราบถึงข้อมูล ความเคลื่อนไหว ทิศทางและบทบาททางการเมืองของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้เป็นอย่างดี

2) นาย เหลาะ หมัดเหลาะ โตะอิหม่าม มัสยิดกอฮ์รุลอันวาร์ ต.นาทับ อ.จะนะ จ.สงขลา

เหตุผลในการเลือก เพราะนาย เหลาะ หมัดเหลาะ เป็นผู้นำศาสนาอิสลามที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสงขลา และไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิ ดังนั้นย่อมจะมีมุมมองทางการเมืองต่อพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน และพรรคมาตุภูมิ ที่แตกต่างออกไป ซึ่งเป็นประโยชน์และจะเพิ่มเติมเนื้อหาที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่องานวิจัยครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลศึกษาวิจัย ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth interview)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ โดยแยกออกเป็น 2 ชุด คือ

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ใช้สัมภาษณ์ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

2.2.2 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) ใช้สัมภาษณ์ประชากรกลุ่มนักรการเมือง กลุ่มข้าราชการทหาร กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ กลุ่มสื่อมวลชนสายการเมือง และกลุ่มผู้นำศาสนาอิสลาม

2.2.3 โครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยหัวข้อ 6 ส่วน ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
- 2) วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย
- 3) บทบาทในการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ
- 4) ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน
- 5) บทบาทในการบริหารพรรคมาตุภูมิ
- 6) ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (validity) มีวิธีการดังนี้

ผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำและช่วยเหลือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางรัฐศาสตร์ 3 ท่าน ในการตรวจเครื่องมือการวิจัย เพื่อศึกษาว่าแบบสัมภาษณ์มีความน่าเชื่อถือเที่ยงตรง และรูปแบบเนื้อหาเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะข้อคิดเห็น ข้อท้วงติง ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ตรวจเครื่องมือวิจัย มาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย ให้มีความสมบูรณ์ น่าเชื่อถือและเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะลึก โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแหล่งข่าวสาร และแหล่งข้อมูลจากเอกสารต่างๆ มาเก็บรวบรวมไว้เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ มาทำการประเมิน และวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อจะได้ข้อสรุป โดยคำนึงถึงถึงกรอบการวิจัยและโครงสร้างของการวิจัย โดยวิธีการการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ “บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ทรงคุณวุฒิ 6 กลุ่ม ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วยนักการเมือง ข้าราชการทหาร สื่อมวลชนสายการเมือง นักวิชาการ และผู้นำศาสนาอิสลาม ที่น่าเชื่อถือดังนี้

กลุ่มที่ 1 พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ (พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน)

กลุ่มที่ 2 สมาชิกพรรคมาตุภูมิจำนวน 3 ท่าน คือ

1. นายมัน พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ (พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน) อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ในรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

2. นายจำมุดดิน อูมา อดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ (พ.ศ. 2554 – 2556)

3. นายอนุมติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิ (พ.ศ. 2554 – 2556)

กลุ่มที่ 3 ข้าราชการทหารจำนวน 1 ท่าน คือ

1. พลตรีฉัตรชัย ลักษณา ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม

กลุ่มที่ 4 สื่อมวลชนสายการเมือง จำนวน 2 ท่าน คือ

1. นายพิเชษฐ ชูรักษ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์

2. นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

กลุ่มที่ 5 นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 ท่าน คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์

กลุ่มที่ 6 ผู้นำศาสนาอิสลาม จำนวน 2 ท่าน คือ

1. นาย แวดือรามะ มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี และประธานกรรมการมูลนิธิเพื่อการศึกษาโรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยาประจำจังหวัดปัตตานี

2. นาย เหลาะ หมัดเหลาะ โต๊ะอิหม่าม มัสยิดกออ์รุลอันวาร ๓.นาทับ อ.จะนะ จ.สงขลา

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ตอนที่ 2 บทบาทในการทำหน้าที่หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ตอนที่ 4 ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ตอนที่ 1 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

1.1 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจ

สำหรับพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน การตัดสินใจ "ลุยงานการเมือง" ไม่ถือเป็นเรื่องน่าแปลกใจนัก เพราะทุกก้าวอย่างของ พล.อ.สนธิ ตั้งแต่เกษียณเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2550 ก็ได้เดินสาย "นักศึกษาวิชาการเมือง" เต็มขั้นเสริมความรู้ทางวิชาการเมืองให้ตัวเอง ด้วยการเข้าเรียนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเทียบเท่าระดับปริญญาเอก ถือเป็นหลักสูตรพิเศษที่เปิดเป็นรุ่นแรก และ พล.อ.สนธิ ก็เป็นประธานรุ่น นอกจากนี้ พล.อ.สนธิยังได้เข้าศึกษาอบรมหลักสูตรพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูงของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ที่มีนักการเมืองจากหลายพรรคร่วมเรียน พอมองเห็นจังหวะก้าวของ พล.อ.สนธิ ดังนั้น การเปิดตัว "เล่นการเมือง" เป็นทางการ อาจมองได้ว่าเป็นการแสดง "ตัวตน

แท้จริง" ได้ไม่น้อยเช่นกัน หากจะ มองย้อนกลับไปในวันที่ พล.อ.สนธิ ยังอยู่บน "เก้าอี้แห่งอำนาจ" ในตำแหน่งประธาน คมช. ได้ประกาศจุดยืนชัดเจนว่า "ไม่สนใจการเมือง ไม่เล่นการเมือง และจะไม่รับตำแหน่งใดทางการเมืองทั้งช่วงที่เป็น คมช. และหลังสิ้น คมช." นี่คือการประกาศ "จุดยืนร่วมกัน" ของบรรดาสมาชิก คมช. เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2549 หลัง "ยึดอำนาจ" ได้สำเร็จเพียงหนึ่งวัน ซึ่ง คมช.ทุกคนเห็นพ้องกันว่า จะ "ไม่แสวงอำนาจการเมือง" เป้าประสงค์เพียงเพื่อ "ยุติอำนาจ" รัฐบาลขณะนั้นที่บริหารประเทศแล้วเกิดปัญหา ทั้งนี้ ตลอดเวลาที่ คมช.เรื่องอำนาจทุกคนต่างรักษาจุดยืนได้ชัดเจน คือปล่อยให้รัฐบาลของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรื ทำหน้าที่บริหารประเทศ "รักษาเกมการเมือง" แม้ว่าจะมี คมช.เป็นผู้ช่วยประทับประคอง

แต่สิ่งที่ถือเป็น "จุดเริ่มความเสื่อม" ของ คมช. คือ การตัดสินใจลาออกจากประธาน คมช. ของ พล.อ.สนธิ เพื่อเข้าไปรับตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคงหลังเกษียณอายุราชการ และส่งต่อให้ พล.อ.อ.ชลิต พุกผาสุข อดีตผู้บัญชาการทหารอากาศ ทำหน้าที่รักษาการประธาน คมช. แทนในช่วง "โค้งสุดท้าย" ก่อนการนำสังคมไทยเข้าสู่การเลือกตั้งวันที่ 23 ธันวาคม 2550 และจากการที่พรรคพลังประชาชนได้รับชัยชนะหลังการเลือกตั้ง ทำให้ คมช.แถลงจบภารกิจด้วย "ความพ่ายแพ้" ในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2551 เพื่อส่งต่อให้รัฐบาลใหม่ดูแลประเทศ ถือเป็นการ "ปิดตำนาน คมช." อย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ การตัดสินใจ ลาออกจากคมช. ของ พล.อ.สนธิ ครั้งนั้น ได้สร้างความ "เคลือบแคลงใจ" ให้แก่เหล่าสมาชิก คมช. ทั้งที่มีการทักท้วงว่า "ไม่เหมาะสม" เพราะอาจถูกข้อหาว่า "ผิดคำพูด" เหมือนสมัยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) จนถูกนำมาโยงเป็นประเด็นได้ แต่ก็ไม่เป็นผล เพราะไม่อาจเปลี่ยนใจ พล.อ.สนธิ ได้ เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ คมช. เข้าสู่จุดเสื่อม และสุดท้าย คมช.ก็แยกย้ายกันไปตามวิถีทางของตนเอง ทั้งนี้ หลังลงจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี พล.อ.สนธิ ก็เก็บตัวเงียบเป็น "นักเรียนการเมือง" แม้จะมีกระแสข่าวต่อเนืองว่าจะเล่นการเมือง ด้วยการตั้งพรรคทหารขึ้นมา หลังส่ง "นักประสานสิทธิ" อย่าง พล.อ.วินัย ภัททิยกุล อดีตเลขาธิการ คมช. เพื่อนร่วมรุ่น ตท.6 คนสนิท ไป "ระดมทุน" แม้ว่าการเปิดตัว "เล่นการเมือง" ของ พล.อ.สนธิ ครั้งนี้จะผ่านพ้นการเมืองยุค คมช. มากกว่า 3 ปี อีกทั้งสถานะทางสังคมของ พล.อ.สนธิ เวลานี้คือ "ประชาชนเต็มขั้น" ดังนั้น อาจจะมี ความชอบธรรมในการเปิดหน้า "เล่นการเมือง" เต็มตัว และมาถึงวันนี้ นอกจาก พล.อ.สนธิ ก็กลายมาเป็นนักการเมืองอย่างเต็มตัว และดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิอีกด้วย ดังนั้น วัตถุประสงค์ และแรงจูงใจทางการเมืองของ พล.อ.สนธิ กับบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ จึงได้รับการติดตามและจับตามองจากทั้งกลุ่มการเมืองและสังคมทั่วไปอยู่ตลอดเวลา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความเห็นในเรื่องของวัตถุประสงค์และแรงจูงใจของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองนั้นมีสองกลุ่มคือ

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นในเชิงบวก

เป็นกลุ่มที่มองพลเอกสนธิ ตั้งใจจริง มุ่งมั่นที่จะเข้ามาทำงานการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

ในเรื่องนี้ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้อธิบายว่า วัตถุประสงค์และแรงจูงใจหลักของตนเองคือ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สำเร็จ และผลักดันนโยบายพรรคมาตุภูมิที่จะสร้างความสามัคคีของประชาชนในชาติให้เกิดขึ้นได้จริง “วัตถุประสงค์และแรงจูงใจหลักของผมในการเข้ามาเป็นนักการเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นประการแรกคือมุ่งแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สำเร็จอย่างยั่งยืน และ นำเสนอนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกภาค ทุกกลุ่ม ทุกสีในการสร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคมไทยให้ได้ เพราะผมเห็นว่าสิ่งที่ประเทศจะพัฒนาก้าวต่อไปข้างหน้าได้นั้นประชาชนของชาติต้องมีความรักสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเสียก่อน” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557)

ดร.มัน พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า วัตถุประสงค์และแรงจูงใจในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ นั้นพลเอกสนธิมีความมุ่งมั่นเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้และสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นกับคนในชาติและมีความเหมาะสมที่จะเป็นตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ “ผมคิดว่าท่านมีใจให้กับพรรคมาตุภูมิเต็มร้อยเพราะที่ผ่านมามีท่านร่วมเดินทางไปกับเราตลอด ถามว่าถ้าไม่ใช่ พล.อ.สนธิแล้วจะเป็นใครนั้น ผมขอเรียนว่า เรื่องของความขัดแย้ง อย่างรุนแรง ถ้าเรา ได้คนที่มีความดีอย่างท่าน ดูจากลักษณะของท่านแล้ว เป็นคนประนีประนอม ไม่ใช่ลับ ลวง พราง แต่ท่านไม่พูดให้เกิดศัตรูและผมมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ในการเข้ามาทำงานการเมืองนั้นเกิดจากรักในประชาธิปไตยและอยากจะทำให้เห็นนโยบายของพรรคมาตุภูมิประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้จริงๆท่านคลุกคลีและมีความผูกพันกับกลุ่ม ส.ส. ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งกลุ่ม ส.ส. ดังกล่าวเป็นผู้ที่บอกว่า พล.อ. สนธิ เป็นคนที่เหมาะสมที่จะนั่งตำแหน่งหัวหน้าพรรค อีกทั้งท่านก็อยู่นอกราชการแล้วเป็นบุคคลธรรมดา ส่วนที่เกรงกันว่า ท่านมีภาพของการทำรัฐประหารอยู่นั้น เราคิดว่าถ้าเราได้คนที่เคยทำงานใหญ่ เคยเป็นทหารและหันมาเล่นการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยก็ น่าจะต้อนรับกัน ตอนนี้ท่านก็มาเป็นประชาชนเต็มขั้นและ

ท่านก็มีแนวทางที่เราเห็นว่าดี ท่านมีคุณสมบัติ มีบารมีพอที่จะเริ่มสิ่งเหล่านี้ได้ เพราะผมเชื่อว่าคนส่วนใหญ่ของประเทศอยากเห็นความสงบสุขของบ้านเมือง” (มัน พัทธโนทัย สัมภาษณ์ 2558)

ด้านอดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ **นายนำจุมตดิน อูมา** ได้ให้ความเห็นว่า “ผมคิดว่าวัตถุประสงค์และแรงจูงใจในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ นั้นต้องการที่จะเป็นตัวกลางเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเงื่อนไขทางการเมืองที่ตัวพลเอกสนธิเองได้กระทำขึ้นในอดีต” (นำจุมตดิน อูมา สัมภาษณ์ 2557) ซึ่งผู้วิจัยก็พบว่ามีส่วนที่เป็นความจริงจากการได้พบปะและสัมภาษณ์พลเอกสนธิ เนื่องจากว่าบทสัมภาษณ์บางช่วงบางตอนนั้น ตัวพลเอกสนธิเองก็ได้เปรยออกมาว่ามนุษย์ทุกคนนั้นย่อมมีการกระทำที่เคยผิดพลาดในอดีตมาแล้วทั้งสิ้น และหากสามารถที่จะแก้ไขความผิดพลาดได้ในปัจจุบันแล้วเราก็คงที่จะลงมือกระทำ

ส่วนอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเพียงคนเดียวของพรรคมาตุภูมิ **นายอนุมิต ชูสารอ** ได้ให้ความเห็นว่า “ผมคิดว่าพลเอกสนธิ นั้นต้องการที่จะเข้ามาเป็นพรรคการเมืองที่ทำงานเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ให้กับประชาชนจริงๆ” (อนุมิต ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557) ซึ่งตรงกับกรแถลง **ยุทธศาสตร์ของพรรคมาตุภูมิ** (บันทึกการแถลงผลงานประจำปี 2555 ของหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ) ข้อที่ 6 ที่ว่าพรรคมาตุภูมิมุ่งแก้ปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้อย่างรวดเร็ว ตามปรัชญาของการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

ด้านผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิอย่าง **นายเหลาะหมัดเหลาะ โต๊ะอิหม่าม** จังหวัดสงขลา ได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้ว่า “ผมคิดว่าวัตถุประสงค์และแรงจูงใจในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ นั้นต้องการที่จะเข้ามาเป็นพรรคการเมืองที่รู้และเข้าใจถึงปัญหาของประชาชนในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย และผลักดันนโยบายที่คิดว่าดีมีประโยชน์ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557) ซึ่งก็นับว่าเป็นมุมมองในเชิงบวกที่ผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่เป็นฐานเสียงของพรรคมาตุภูมิสะท้อนออกมาว่า พรรคมาตุภูมินั้นเป็นความหวังของประชาชน โดยเฉพาะที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ภาคใต้ว่าสามารถที่จะเข้ามาแก้ปัญหาคความขัดแย้งที่รุนแรงให้สงบลงได้

ส่วนมุมมองและความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง **รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่า “ผมคิดว่าวัตถุประสงค์ในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ โดยส่วนตัวคิดว่าท่านสนธิต้องการเข้ามาทำงานทางการเมืองเพื่อผลักดันนโยบายพรรคมาตุภูมิให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจริงๆ” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557) ซึ่งตรงกับแนวคิดที่ว่าพรรคการเมืองเป็นองค์กรที่มุ่งต่อสู้ทางการเมือง เพื่อให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง และ

เข้าไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือได้เป็นคณะรัฐบาล เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจหรือเพื่อการมีส่วนแบ่งในการใช้อำนาจบริหารปกครองเพื่อที่จะเข้าไปควบคุมหรือกำหนดนโยบายของรัฐบาล (Maurice Duverger 1972:1-5)

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนที่คร่ำหวอดในวงการการเมืองสายทหารอย่างนางสาว **วาสนา นาน่วม** ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ให้ความเห็นว่า “คิดว่าท่านสนธิ ต้องการเข้ามาทำงานทางการเมืองจริงๆ และพลเอกสนธิเองก็มีความตั้งใจสูงมากที่จะเข้ามาแก้ไข ปัญหาต่างๆในสังคมไทย”(วาสนา นาน่วมสัมภาษณ์ 2557) ซึ่งสอดคล้องกับ **นโยบายพรรค มาตุภูมิ** (25 พฤษภาคมพ.ศ. 2552 – ปัจจุบัน) ที่พรรคมุ่งส่งเสริมการสร้างความรัก ความสามัคคี ของคนไทยทั้งชาติ ด้วยการปลูกฝังอุดมการณ์ รักชาติ ความเป็นคนไทย ภายใต้อาณัติเดียวกัน ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม ชนชั้น เชื้อชาติ และศาสนา ให้มีความเท่าเทียมและเป็น หนึ่งเดียว ในลักษณะเป็นพหุทางสังคม (สังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างหลากหลายวัฒนธรรมและ ประเพณี)

สรุปจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นในเชิงบวกให้ความเห็นตรงกันว่าพล เอกสนธิ นั้นมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะมารับตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิโดยตั้งใจที่จะสร้างประโยชน์ ให้เกิดขึ้นกับประชาชนและสังคมโดยรวมดังนี้

1. พลเอกสนธิต้องการให้พรรคมาตุภูมิเป็นพรรคการเมืองแรกในประเทศไทยที่สามารถแก้ไขความปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้สำเร็จอย่างเป็น รูปธรรม
2. พลเอกสนธิต้องการให้พรรคมาตุภูมิเป็นพรรคตัวกลางที่จะเข้ามาแก้ปัญหาปม ขัดแย้งทางการเมืองที่พลเอกสนธิเป็นผู้สร้างไว้ตอนทำรัฐประหาร ในปีพ.ศ. 2549
3. พลเอกสนธิต้องการเข้ามาทำงานทางการเมืองเพื่อผลักดันนโยบายพรรคมาตุภูมิ ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจริงๆ

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นในเชิงลบ

จากการศึกษาวัตถุประสงค์และแรงจูงใจในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตาม ระบอบประชาธิปไตยในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ก็มีกลุ่ม ตัวอย่างอีกกลุ่มที่มีจำนวนใกล้เคียงกันที่มองว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีวัตถุประสงค์และ แรงจูงใจที่แอบแฝง **คลุมเครือ และเอื้อประโยชน์**ในกับตนเองและกลุ่มการเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เริ่ม จากผู้นำศาสนาอิสลาม ในพื้นที่จังหวัดที่เป็นฐานเสียงของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิอย่าง **นาย แวดือราแม มะมิงจิ** ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ที่แสดงความคิดเห็นว่าพลเอก สนธิ นั้นมีวัตถุประสงค์และแรงจูงใจที่ไม่โปร่งใส ดำเนินบทบาททางการเมืองเพื่อประโยชน์ของ

กลุ่มการเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง “โดยส่วนตัวผมคิดว่าพลเอกสนธิ์นั้นต้องการที่ยืนในสังคมที่ประชาชนยอมรับได้หรือต่อต้านความผิดพลาดในอดีตน้อยที่สุด” (แควตือราแม มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557) ซึ่งไปสอดคล้องกันกับแนวคิดที่ อธิบายว่า การที่ผู้นำจะก้าวขึ้นมามีอำนาจและสามารถรักษาอำนาจทางการเมืองของตนไว้ได้นานนั้น ผู้นำจำเป็นต้องมีความสามารถในการที่จะบังคับ พลิกแพลงสถานการณ์ต่างๆ ให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้ คุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของผู้นำ คือความสามารถเฉพาะตัว พลังอำนาจและอำนาจหน้าที่ ซึ่งคุณสมบัตินี้ต้องประกอบด้วยความฉลาดรอบคอบ นอกจากนี้ยังสามารถคาดเดาเหตุการณ์ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยศึกษาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในอดีต รู้จักวิเคราะห์สถานการณ์มุ่งพิจารณาสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง แทนการคิดถึงสิ่งที่ควรจะเกิดขึ้น ตลอดจนสามารถที่จะตัดสินใจให้บรรลุถึงความสำเร็จได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Niccolo Machiavelle อ้างถึงในบัณฑิตบูร บุญสนอง 2542:17)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างในสายทหารนั้นก็มีความเห็นที่ค่อนข้างติดลบพอสมควรว่า วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของพลเอกสนธิ์นั้นไม่เป็นไปตามที่เคยแถลงนโยบายไว้ตั้งแต่ตอนเริ่มต้นตั้งพรรคมาตุภูมิโดย **พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ** ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม อธิบายว่า “ผมคิดว่าวัตถุประสงค์ในการเข้ามาบริหารทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ์นั้นต้องการเข้ามาทำงานทางการเมืองเพื่อต้องการเข้ามาเป็นพรรครัฐบาล มากกว่าต้องการเข้ามาบริหารทางการเมืองในฐานะนักการเมืองเพื่อประชาชนจริงๆ” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557) ด้านกลุ่มสื่อมวลชนนั้นก็มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันกับกลุ่มตัวอย่างสายทหารเช่นเดียวกันอย่าง **นายพิเชษฐ์ ชูรักษ์** ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ให้ความเห็นว่า “คิดว่าพลเอกสนธิ์เลือกที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยเพื่อล้างภาพลักษณ์ของตนเองจากการที่สังคมมองว่าพลเอกสนธิ์เป็นผู้ที่ฉีกรัฐธรรมนูญ” (พิเชษฐ์ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557)

ส่วนความเห็นของนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ที่สำคัญอีกท่านหนึ่งอย่าง **รศ.ดร. ไชยยันต์ ไชยพร** รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ก็ได้ให้ความเห็นว่า “คิดว่าพลเอกสนธิ์มีวัตถุประสงค์และแรงจูงใจในการเข้ามาบริหารทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยเพื่อต้องการกระแทกบ้างให้กับตัวเองมากกว่าทำงานทางการเมืองจริงๆและค่อนข้างจะผิดหวังกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิที่ได้รับเลือกตั้งเข้าสภาแค่ 2 ที่นั่ง” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557) ซึ่งตรงกับแนวคิดที่อธิบายว่า ผู้นำทางการเมืองในระบบรัฐสภาเป็นบุคคลที่ถูกคัดเลือกให้ทำหน้าที่หัวหน้าหรือเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความคิดและเจตนารมณ์ไปจากประชาชน จากอดีตจนถึงปัจจุบัน หาก

ผู้นำทางการเมืองมาจากฝ่ายทหารจะเป็นผู้นำที่มีแนวคิดไปแนวทางของลักษณะการสั่งการมากกว่า การรับฟังและนำไปปฏิบัติ ส่วนผู้นำทางการเมืองที่มาจากฝ่ายพลเรือนก่อนข้างจะรับฟังและใช้หลักการประนีประนอมมากกว่าการใช้หลักการปกครองที่เน้นไปในลักษณะการสั่งการ ผู้นำทางการเมืองเป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในกลุ่ม หากผู้นำการเมืองไม่ได้ให้ความสนใจการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้นำทางการเมืองเข้ามา การบริหารประเทศที่จะต้องดำเนินการไปตามครรลองของการเมืองก็ต้องล้มเหลวมากกว่าที่จะประสบความสำเร็จ ผู้นำทางการเมืองที่มาจากฝ่ายทหารพยายามที่จะสร้างฐานสนับสนุนในหมู่ประชาชนเพื่อรักษาอำนาจของตนไว้ รวมทั้งแย่งชิงฐานสนับสนุนจากผู้นำที่มาจากพลเรือน สำหรับผู้นำที่มาจากพลเรือน ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพราะเป็นช่องทางที่สำคัญที่ตนสามารถใช้เป็นฐานสนับสนุนบทบาททางการเมืองของตนเองได้ (สุจิต บุญบงการ 2534: 42)

สรุปจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่มีความเห็นในเชิงลบให้ความเห็นตรงกันว่าพลเอกสนธินั้นมีวัตถุประสงค์และแรงจูงใจที่แอบแฝง **คลุมเครือ และเอื้อประโยชน์กับตนเอง และกลุ่มการเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง** ดังนี้

1. พลเอกสนธิต้องการนำพรรคมาตุภูมิเข้าร่วมรัฐบาลพรรคเพื่อไทยที่มีนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อที่จะสามารถผลักดันนโยบายที่สำคัญของพรรคมาตุภูมิให้เกิดขึ้นได้จริงตามความตั้งใจของพลเอกสนธิ

2. พลเอกสนธิต้องการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับตัวเอง ให้ปลอดภัยจากกลุ่มการเมืองที่พลเอกสนธิได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เมื่อปี พ.ศ.2549 โดยการดำเนินบทบาททางการเมืองผ่านพรรคมาตุภูมิและดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสาร และข่าวสารต่างๆ สรุปได้ว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีวัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ดังนี้

1. พลเอกสนธิต้องการให้พรรคมาตุภูมิเป็นพรรคการเมืองแรกในประเทศไทยที่สามารถแก้ไขความปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

2. พลเอกสนธิต้องการให้พรรคมาตุภูมิเป็นพรรคตัวกลางที่จะเข้ามาแก้ปัญหาปมขัดแย้งทางการเมืองที่พลเอกสนธิเป็นผู้สร้างไว้ตอนทำรัฐประหาร ในปีพ.ศ. 2549

3. พลเอกสนธิต้องการนำพรรคมาตุภูมิเข้าร่วมรัฐบาลพรรคเพื่อไทยที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อที่จะสามารถผลักดันนโยบายที่สำคัญของพรรคมาตุภูมิให้เกิดขึ้นได้จริง

4. พลเอกสนธิต้องการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับตัวเอง ให้ปลอดภัยจากกลุ่มการเมืองที่พลเอกสนธิได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เมื่อปี พ.ศ.2549 โดยการดำเนินบทบาททางการเมืองผ่านพรรคมาตุภูมิและดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ตอนที่ 2 บทบาทในการทำหน้าที่หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

2.1 บทบาทในการทำหน้าที่หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นกลไกพรรคในระดับบน เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานของพรรคในทุกด้านตั้งแต่ระดับชาติหรือส่วนกลาง ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองเกือบทั้งหมดไปถึงระดับท้องถิ่นหรือสาขาพรรค ทั้งนี้ในทางปฏิบัติแล้ว หัวหน้าพรรคและเลขาธิการพรรคเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเจรจากับผู้นำพรรคการเมืองอื่นๆ เพื่อร่วมจัดตั้งรัฐบาลและหากสำเร็จก็จะมีส่วนร่วมในการคัดสรรบุคคลในพรรคเข้ารับตำแหน่งทางการเมือง จึงกล่าวได้ว่าผู้นำพรรคการเมือง โดยเฉพาะหัวหน้าพรรคและเลขาธิการพรรค ถือเป็นผู้ควบคุมกลไกการทำงานของพรรค ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนในบางครั้งยังเป็นแหล่งทุนสำคัญของพรรคด้วย ลักษณะผู้นำที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงจะประกอบด้วยความเฉลียวฉลาด มีบุคลิกภาพซึ่งแสดงถึงการเป็นผู้นำและต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ ตัวอย่างการศึกษาเกี่ยวกับ Trait Theories ของ Gardne ได้แก่

1. The tasks of Leadership กล่าวถึงงานที่ผู้นำจำเป็นต้องมี 9 อย่าง ได้แก่ มีการกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม มีบรรทัดฐานและค่านิยมของกลุ่ม รู้จักสร้างและใช้แรงจูงใจ มีการบริหารจัดการ มีความสามารถในการปฏิบัติการ สามารถอธิบายได้ เป็นตัวแทนของกลุ่ม แสดงถึงสัญลักษณ์ของกลุ่ม และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. Leader-constituent interaction เชื่อว่าผู้นำต้องมีพลังพิเศษเหนือบุคคลอื่นหรือมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นเพื่อที่สนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐาน ความคาดหวังของบุคคล และผู้นำต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาให้ผู้อื่นตามมีความแข็งแกร่ง และสามารถยืนอยู่ด้วยตนเองอย่างอิสระ ทฤษฎีนี้พบว่าไม่มีคุณลักษณะที่แน่นอนหรือชี้ชัดของผู้นำ เพราะผู้นำอาจไม่แสดงลักษณะเหล่านี้ออกมา (พ.ท.หญิงศิริพร พูนชัย 2547)

การบริหารงานพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรค มาตุภูมินั้น พลเอกสนธิ บุญยรัตกลินต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างยิ่งต่อผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับ ตัวของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน และพลเอกสนธิ ในอดีตนั้นอยู่ในบทบาทของหัวหน้านายทหาร ผู้ก่อการรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลใน พ.ศ. 2549 ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ตรงกันข้ามหรือ ทำลายระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะตำแหน่งหัวหน้าพรรค มาตุภูมิ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองหนึ่งที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตยไทย จะต้องมีความพยายามเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องพิสูจน์ตัวเองในการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเมืองไทยตามวิถีประชาธิปไตย ตามอุดมการณ์ของพรรคมาตุภูมิที่ชูนโยบายของความเป็นพรรคการเมืองที่เป็นกลางคือไม่เป็นทั้ง ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านในสภา และเป็นพรรคการเมืองที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาความขัดแย้งใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สำเร็จแบบบูรณาการ และจะมุ่งทำงาน เพื่อประสานประโยชน์สุขของทุก ภูมิภาค ทุกกลุ่ม ทุกสี ทุกความแตกต่าง เพื่อสร้างความรัก ความเข้าใจ บนรอยยิ้มแห่งสยามเดียวกัน และแนวทางในการพัฒนาประเทศ ต้องเกิดขึ้นด้วยการ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง อย่าง รวดเร็ว และทันสมัย บนพื้นฐานของ ความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อให้ประเทศไทย มีความเจริญ และ ยิ่งใหญ่ เป็นประชาธิปไตยแบบไทยๆ คือประชาธิปไตยที่มีรูปแบบเป็นของประเทศไทยเองโดย ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประนีประนอมและผู้ปกครองมีความซื่อสัตย์สุจริต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสาร และ ข่าวสารต่างๆพบว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีบทบาทในการทำหน้าที่หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ดังต่อไปนี้

2.2 อำนาจในการบริหารพรรคของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรค มาตุภูมิ

อำนาจในการบริหารพรรคในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ถือเป็นอำนาจที่สำคัญ มากพลเอกสนธิจะต้องมีอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิมากในระดับหนึ่ง โดยมีจุดประสงค์ เพื่อให้กิจกรรมทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิ สามารถที่จะขับเคลื่อนไปข้างหน้า ดำเนินนโยบายของ พรรคให้ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ควบคุมดูแลคณะกรรมการพรรคและสมาชิกพรรค ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ในเรื่องของแนวคิดทางการเมืองนั้น ได้อธิบายถึงคำว่า ผู้นำทางการเมือง ว่าผู้นำ ทางการเมือง (Political Leader) หรือผู้นำทางอำนาจ (Power elite) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ ครอบครองตำแหน่งแห่งอำนาจที่สามารถสั่งการได้ โดยไม่ได้คำนึงว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นๆ จะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือครอบครองปัจจัยการผลิต และใช้พลังแห่งการครอบครองนั้นเข้าดำรง ตำแหน่งแห่งอำนาจนั้นหรือไม่ โดยสรุปแล้ว ผู้นำทางการเมือง คือ บุคคลที่ถือครองตำแหน่งที่เด่น

ที่สุด ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ในโครงสร้างอำนาจรัฐ เป็นบุคคลที่มีอำนาจและอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองอย่างแท้จริง (วิสุทธ์ โภชิตแทน 2524:4) แต่จากผลการศึกษาพบว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ยังไม่สามารถใช้อำนาจทางการเมืองของตนเองในการบริหารพรรคมาตุภูมิได้อย่างเต็มที่ จนถึงขั้นกับมีกระแสข่าวลือออกมาว่าพลเอกสนธิ จัดบริหารพรรคมาตุภูมิเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งในประเด็นนี้พลเอกสนธิได้ปฏิเสธอย่างแข็งขันและทันทีว่าตนเองมาเป็นนักการเมืองเพื่อทำงานให้กับพรรคมาตุภูมิและพยายามผลักดันนโยบายต่างๆ ที่เป็นประโยชน์กับประชาชนออกมาอย่างเต็มที่ “ผมมีอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มีการแทรกแซงใดๆจากกลุ่มการเมืองใดๆ เพราะผมมีเจตนาที่อยากจะทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติจริงๆ ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝงใดๆ และเมื่อทางสมาชิกพรรคมาตุภูมิกลุ่มต่างๆ เข้ามารับทราบและสัมผัสกับผม บุคคลเหล่านั้นก็ให้ความยอมรับจากความรู้ความสามารถของผมที่ได้พบปะแลกเปลี่ยนกัน และผมไม่ใช่ผู้ใหญ่ที่ชอบพูดแต่เรื่องอดีตแต่ผมจะพูดเรื่องอนาคต มองไปข้างหน้า แต่หลักการ ข้อระเบียบต่างๆของพรรคมาตุภูมิก็ยึดถือตามข้อตกลงของกรรมการพรรคเป็นหลัก” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557) แต่ เนื่องจากการที่พรรคมาตุภูมิมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาเพียงแค่ 2 ท่าน คือพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และ นายอนุวัติ ชูสารอ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต จังหวัดปัตตานี และจุดยืนทางการเมืองของพลเอกสนธิเอง ในช่วงหลังของการบริหารพรรคมาตุภูมิทำในการบริหารพรรคของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้นขาดพลังลงไปเป็นอย่างมาก ไม่สามารถที่จะใช้อำนาจในการบริหารพรรคไปต่อรองทางการเมืองกับกลุ่มการเมืองอื่นได้มากนัก “อำนาจในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ นั้นผมว่าท่านมีอยู่ในระดับสูงพอสมควร ท่านทำงานร่วมกันกับคณะกรรมการพรรคอยู่ตลอดเวลา และมุ่งมั่นที่จะบริหารพรรคมาตุภูมิให้ประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่ แต่น่าเสียดายที่ผลในทางปฏิบัติในสภานั้นไม่สามารถที่จะทำให้นโยบายของพรรคมาตุภูมิประสบความสำเร็จได้จริงๆ เนื่องจากการที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิน้อยเกินไป” (มัน พัทธินัย สัมภาษณ์ 2558)

ด้านอดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ นายจำนงค์ อูมา ได้ให้ความเห็นว่า “ในความเป็นจริงนั้นนโยบายของพรรคมาตุภูมิที่มีพลเอกสนธิ เป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้นปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมไม่ได้แม้แต่ข้อเดียว เพราะจากการที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาแค่ 2 เสียง ไม่มีพลังในการนำเสนอหรือผลักดันนโยบายเข้าสู่สภาได้ ได้แต่เขียนไว้เป็นนโยบายพรรคเฉยๆ ตัวอย่าง เช่น นโยบายการจัดตั้งทบวงการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายการเมืองนำการทหาร นโยบายการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศโลกมุสลิม ไม่สามารถทำได้เพราะมี

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาแค่ 2 เสียง ดังนั้นสรุปก็คืออำนาจทางการเมืองในการบริหารพรรคของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ นั้นมีจำกัดหรือน้อยมากในทางปฏิบัติ” (นัจมุดดีน อูมา สัมภาษณ์ 2557)

นายอนุวัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิแบบแบ่งเขตได้ให้ความเห็นว่า ในระยะแรกของการบริหารพรรคมาตุภูมินั้น พลเอกสนธิยังมีอำนาจในการบริหารพรรคเต็มรูปแบบ แต่มาชะงักลงไปมากในช่วงกลางและช่วงหลังเนื่องจากไม่มีพลังทางการเมืองพอที่จะผลักดันนโยบายต่างๆ ของพรรคให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมได้ “ในระยะแรกๆ ของการบริหารพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิยังมีอำนาจในการบริหารพรรคเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์แต่พอมาช่วงระยะหลังนั้นก็แผ่วลง อาจจะเป็นเพราะไม่สามารถผลักดันนโยบายที่หาเสียงไว้กับประชาชน ตอนสมัครรับเลือกตั้งให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ เนื่องจากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคแค่ 2 ที่นั่ง ทำให้ความมุ่งมั่นตั้งใจของพลเอกสนธิลดระดับลงไปมากพอสมควร” (อนุวัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557) จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึกกับนายอนุวัติ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเพียงคนเดียวของพรรคมาตุภูมิพบว่ายังมีความเชื่อมั่นในตัวของพลเอกสนธิว่าสามารถที่จะนำพาและบริหารพรรคมาตุภูมิให้อยู่ในเวทีการเมืองของไทยได้ในอนาคต เพียงแต่ว่าพลเอกสนธิ นั้นจะต้องมีอำนาจในตำแหน่งหัวหน้าพรรคอย่างสมบูรณ์แบบ และมีจุดยืนทางการเมืองที่ชัดเจนมากกว่านี้

ด้าน พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่าอำนาจของพลเอกสนธิในการบริหารพรรคนั้นมีไม่เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์เพราะต้องอาศัยการสนับสนุนทางการเมืองส่วนใหญ่จากคณะกรรมการบริหารพรรคซึ่งกุมฐานเสียงของพรรคมาตุภูมิอยู่ในมือทั้งหมด “ผมว่าอำนาจของพลเอกสนธิในการบริหารพรรคนั้นท่านมีอำนาจในการบริหารพรรคประมาณห้าสิบเปอร์เซ็นต์ส่วนอีกห้าสิบเปอร์เซ็นต์ก็เป็นอำนาจทางการเมืองของกลุ่มอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มวะฮ์ดะห์ ให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ซึ่งมีความเห็นทางการเมืองที่สอดคล้องกันมากในระดับหนึ่ง” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557)

ส่วนสื่อมวลชนสายการเมืองอย่าง **นายพิเชษฐ์ ชูรักษ์** ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิหาเสียงเลือกตั้งอย่างหนึ่งแต่การกระทำกลับกระทำสิ่งที่ตรงกันข้ามกัน “พลเอกสนธิใช้อำนาจในการบริหารแบบไม่มีจุดยืนที่แน่นอน ทำให้ถูกจับตามองจากจากสังคม ในสภานั้นพลเอกสนธิไม่ได้ทำตามอุดมการณ์หรือเจตนารมณ์ทางการเมืองตามที่หาเสียงไว้ แต่กลับเอาตัวเองและพรรคไป

สนับสนุนฝ่ายรัฐบาลแทน ทำให้พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิแทบจะหาที่ยืนทางการเมืองไม่ได้” (พิเศษฐ์ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนที่คร่ำหวอดในวงการการเมืองสายทหารอย่าง **นางสาว วาสนา นาน่วม** ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ แปลกใจที่เห็นบทบาททางการเมืองของพลเอกสนธิที่มีใจโน้มเอียงในการดำเนินงานทางการเมืองให้กับฝ่ายรัฐบาลแทนที่จะเป็นฝ่ายค้าน “พลเอกสนธิอาจจะมีความอำนาจในการบริหารพรรคที่เบ็ดเสร็จเด็ดขาดก็จริงแต่การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิเท่าที่เห็นนั้นมีลักษณะที่โน้มเอียงไปทางฝ่ายรัฐบาลซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสังเกตมากกว่าตกลงพลเอกสนธิมีความอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิจริงหรือเปล่า” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557)

ส่วนมุมมองและความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง **รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิมีความอำนาจในการบริหารพรรคได้เพราะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอดีตนักการเมืองเก่าไม่ใช่จากตัวเอง “อำนาจพลเอกสนธิคงจะมีอำนาจในการบริหารพรรคจริงๆ แต่พลเอกสนธิอาจจะต้องมีฐานกำลังสนับสนุนจากนักการเมืองเก่าในพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีกลุ่มอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มวะฮ์ดะห์ให้การสนับสนุนอยู่อย่างเหนียวแน่น และยาวนานต่อไป หากกลุ่มการเมืองนี้ถอนตัวออกไปอำนาจในการเป็นหัวหน้าพรรคของพลเอกสนธิ อาจจะมีปัญหาหรือสะดุดได้” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557)

รศ.ดร. ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิมีความอำนาจในการบริหารพรรคสูงมากในระยะแรกแล้วค่อยๆ ลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากจุดยืนทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไป “ส่วนตัวของพลเอกสนธิอาจจะมีความอำนาจในการบริหารพรรคอยู่สูงพอสมควรในระยะแรก แต่พอมาช่วงหลังพลเอกสนธิกลับชะลอการขับเคลื่อนในการบริหารพรรคลงไปมากพอสมควร เนื่องมาจากการถูกโจมตีในเรื่องของจุดยืนทางการเมืองที่ถูกมองว่าเข้ามามีอำนาจทางการเมืองเพื่อตัวเอง มากกว่าเพื่อประชาชน” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน **นายเวดีอราเม มะมิงจิ** ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่าพลเอกสนธิมีความอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิอยู่ในระดับหนึ่งเท่านั้นและยังต้องอาศัยการสนับสนุนจากกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ในการตัดสินใจทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิ “ผมคิดว่าท่านสนธิมีความอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิในระดับหนึ่ง ไม่ถึงกับร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะส่วนหนึ่งคือพลเอกสนธิก็ต้องฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารพรรคมาตุภูมิทั้งที่อยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และส่วนกลางเนื่องจากการที่พลเอกสนธิยังถือว่าเป็น

นักการเมืองหน้าใหม่และพรรคมาตุภูมิก็ถือว่ายังใหม่สำหรับประชาชน” (เวดดีอราแม มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557) “ในมุมมองของผมคิดว่าพลเอกสนธิยังมีอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิที่ไม่ชัดเจน เนื่องจากว่าพรรคมาตุภูมียังขาดการสื่อสารทางการเมืองให้ประชาชนรับทราบถึงบทบาททางการเมืองของพลเอกสนธิและนโยบายของพรรคมาตุภูมิ ทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่าอำนาจทางการเมืองในการบริหารพรรคของพลเอกสนธิ นั้นมีมากน้อยแค่ไหน” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

นับได้ว่าพลเอกสนธินั้นยังไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องของอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิ เนื่องจากไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสวนทางกับแนวคิดเรื่องพรรคการเมืองที่อธิบายว่าเป็นองค์กรที่สำคัญต่อระบบการเมือง และการดำเนินงานของระบบการเมือง ด้วยบทบาทที่สำคัญ บทบาทที่สำคัญคือ ทำหน้าที่คัดเลือกชนชั้นนำทางการเมือง (Recruitment of Elite) ทำให้เกิดชนชั้นนำทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินกิจการทางการเมืองในการแบ่งปันผลประโยชน์ทางการเมือง เป็นช่องทางสำคัญในการกำหนดประเด็นผลประโยชน์และข้อเรียกร้องทางการเมือง (Interest Aggregation) เพื่อกำหนดเป็นนโยบายของพรรคให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้ได้ (จักษ์ พันธุ์ชูเพชร 2549: 458-460)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสารและข่าวสารต่างๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีปัญหาในเรื่องของอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิ ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ดังนี้

1. เป็นประธานของคณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ตลอดจนดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคจริง แต่อำนาจในทางปฏิบัติต่าง ๆ นั้นจะน้อยมากเนื่องจากไม่มีพลังต่อรองทางการเมืองมากพอเพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิเพียง 2 ที่นั่งเท่านั้น

2. การประชุมใหญ่ของพรรคจะต้องมาจากความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีเสียงส่วนใหญ่ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าที่ยังคงมีอำนาจและบารมีในพรรคอยู่มาก โดยมีพลเอกสนธิทำหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมใหญ่พรรคตามระเบียบเท่านั้น

3. อำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินยังไม่สามารถกระทำได้ดีเต็มที่เนื่องจากการที่พลเอกสนธิ นั้นต้องการที่นำพรรคมาตุภูมิเข้าร่วมรัฐบาลในขณะนั้นทำให้เกิดความสับสนระหว่างกรรมการบริหารพรรคกับพลเอกสนธิเองในเรื่องของจุดยืนและอุดมการณ์

2.3 การดำเนินงานทางการเมืองร่วมกับกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองไทยนั้นถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นตัวชี้วัดทางการเมืองตัวหนึ่งที่สามารถจะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของพรรคการเมือง หากกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองใดมีจำนวนมาก หลากหลาย ทั่วทั้งประเทศ พรรคการเมืองนั้นก็จะสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขันทางการเมืองได้อย่างไม่ยาก ตรงกันข้ามกันหากกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองใดมีจำนวนน้อย กลุ่มเล็กๆ หรือมีเฉพาะบางพื้นที่แล้วพรรคการเมืองนั้นก็ยากที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขันทางการเมืองเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ประโยชน์และความเกี่ยวข้องระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชนในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยซึ่งมีอยู่ในหลายลักษณะ คือ

1. พรรคการเมืองเป็นเวทีสาธารณะให้ผู้ที่มีความคิดเห็นและความต้องการทางการเมืองคล้ายๆกัน มาพบปะ แสวงหา ถกประเด็นกัน เพื่อกำหนดเป็นกติกาและแนวทางการทำงานทางการเมืองร่วมกัน ถ้าเป็นกลุ่มคนที่เชื่อมั่น ศรัทธาในระบบประชาธิปไตย การทำงานร่วมกันก็จะยึดหลักความเสมอภาค หลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม และเปิดกว้างรับผู้ที่มีความคิดเห็นคล้ายๆกันเข้ามาร่วมงานในกลุ่มหรือองค์กร

2. พรรคการเมืองเป็นช่องทางหรือกลไกเชื่อมต่อประชาชนเข้ากับโครงสร้างย่อยหรือระบบย่อยต่างๆ ในระบบการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสไปตรวจสอบ ถ่วงดุล และควบคุมการใช้อำนาจทางการเมือง และมีโอกาสเข้าไปมีตำแหน่งที่มีอำนาจตัดสินใจทางการเมืองด้วยตนเอง ดังนั้นถ้าพรรคการเมืองเข้มแข็ง และมีองค์กรและกลไกพรรคสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ระดับของความเป็นประชาธิปไตยก็จะมีมากขึ้นด้วย

3. พรรคการเมืองเป็นสื่อ (Media) สำคัญในการสื่อสารทางการเมืองในระหว่างมวลชนผู้สมาชิก และระหว่างพรรคการเมืองกับสภาพแวดล้อม

4. พรรคการเมืองทำให้เกิด “การแข่งขัน” อย่างสร้างสรรค์ และลดปัญหาความรุนแรง และทำให้เกิดการประนีประนอมในความแตกต่างและผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันของคนและกลุ่มคนในสังคมลงมาได้ (เสนีย์ คำสุข 2555: 53-54)

ในเรื่องนี้ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้อธิบายว่ากลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิอาจจะไม่มากนักและส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มฐานเสียงที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ แต่ก็ประกอบไปด้วยกลุ่มหลากหลาย อาทิเช่น ประชาชน นักธุรกิจ สมาชิกพรรคมาตุภูมิ และอื่นๆ “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิ ก็มีกลุ่มประชาชนทั่วไปทั้งศาสนาอิสลาม พุทธ

และกลุ่มที่ไม่ต้องการเปิดเผยตัวเองอื่นๆ รวมทั้งกลุ่มประชาชนที่ต้องการเห็นการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถกระทำสำเร็จ ” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557)

ดร.มัน พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของท่านสนธิและพรรคมาตุภูมินั้นมีอยู่หลากหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ที่พรรคมาตุภูมิส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้ง กลุ่มนักธุรกิจระหว่างประเทศ และสมาชิกพรรคมาตุภูมิ แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พลเอกสนธิมั่นใจว่าจะได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิแน่ๆ” (มัน พัทธโนทัย สัมภาษณ์ 2558) “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิมีไม่มากนัก หรือมีบ้างก็จะเป็นกลุ่มที่ผูกติดกับตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่เป็นหลัก หรือเป็นกลุ่มๆเล็กๆ ส่วนทางพื้นที่ภาคกลางก็มีแค่พื้นที่ของนายมัน พัทธโนทัย เลขานุการพรรคมาตุภูมิเท่านั้น ส่วนกลุ่มอื่นๆนั้น ถ้าหากมีก็ไม่กล้าเปิดเผยตัว ส่วนกลุ่มประชาชนที่นิยมชมชอบในพรรคมาตุภูมิ หรือสมาชิกพรรคมาตุภูมิก็มีส่วนหนึ่งแต่ยังไม่มากพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองกับพรรคมาตุภูมิได้” (นัจมุดดีน อูมา สัมภาษณ์ 2557)

นายอนุมัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิแบบแบ่งเขตให้ความเห็นว่ากลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิ มีอยู่อย่างจำกัดเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นฐานเสียงของพรรคมาตุภูมิอย่างพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคมาตุภูมินั้นก็มีอยู่บ้างเช่นกลุ่มของนายมัน พัทธโนทัย อดีตเลขานุการพรรคมาตุภูมิ กลุ่มของพ่อค้าประชาชนบ้างส่วนหนึ่ง แต่ก็ยังไม่มากนัก และส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลาม” (อนุมัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่ากลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ นั้นมีแค่กลุ่มเดียวคือกลุ่มอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าที่สังกัดพรรคราษฎรในอดีต และนายทุนที่ไม่อยากเปิดเผยตนเอง “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ นั้นแน่นอนว่าก็คงจะเป็นแค่กลุ่มของอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มวะฮ์ดะห์ในพื้นที่ภาคใต้ และอาจจะมียุทธศาสตร์ของนายทุนพรรคที่ไม่อยากเปิดเผยตัวคนที่แท้จริงอยู่จำนวนหนึ่ง ถือว่ากลุ่มผู้สนับสนุนพลเอกสนธิมีจำกัดมาก” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557) “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคมาตุภูมินั้นก็มีอยู่ส่วนหนึ่งเช่นกลุ่มของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มปากน้ำของนายวัฒนา อัสวเหม กลุ่มของนายทุนที่ไม่อยากเปิดเผยตัว และกลุ่มของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เท่านั้น นับว่ายังน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้สนับสนุนพรรคการเมืองอื่นๆทั่วประเทศ” (พิเชษฐ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนสายทหารอย่าง นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ให้ความเห็นว่ากลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ นั้นมีอยู่ไม่มากนักส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าและกลุ่มข้าราชการบางส่วน “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ นั้นก็มีอยู่บ้างเช่นกลุ่มที่เรียกว่าสายอำมาตย์ตอนที่ พลเอกสนธิทำรัฐประหารเมื่อปี 49 กลุ่มของนายทุนที่ไม่อยากเปิดเผยตัว และกลุ่มของประชาชนที่ นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งมาช่วงหลังที่กลุ่มทุนเหล่านี้อาจจะหายไป บ้างเนื่องจากการที่พรรคมาตุภูมิไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557)

ส่วนความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่ากลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ นั้นมีอยู่เฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้และกลุ่มอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าในพื้นที่เท่านั้น “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ นั้นก็คงจะเป็นกลุ่มอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลุ่มวะฮ์ดะห์ในพื้นที่ภาคใต้เป็นส่วนใหญ่เพราะนับถือศาสนาอิสลามเหมือนกัน และพลเอกสนธิก็อาจมีความต้องการฐานเสียงผู้สนับสนุนเดิมของกลุ่มวะฮ์ดะห์ เพื่อมาสนับสนุนตนเองในการตั้งพรรคมาตุภูมิและส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่ผมคิดว่าพลเอกสนธิก็คงคาดเดาอยู่ก่อนแล้วว่าพรรคมาตุภูมิอาจจะได้ที่นั่งในสภาจำนวนที่ไม่มาก เพราะการเมืองไทยนั้นมีเงินอย่างเดียว ก็อาจจะไม่ชนะในการเลือกตั้งก็ได้ มันต้องมีปัจจัยความผูกพัน ฐานเสียง เป็นต้น เป็นตัวกำหนดในการประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557)

ในประเด็นนี้ รศ.ดร. ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ได้ให้ความเห็นว่ากลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิดูไม่ออก ไม่ชัดเจน ไม่เปิดเผยตัว “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ นั้นมีบ้างแต่คงไม่มากพอที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จกับพรรคมาตุภูมิ ได้อย่างที่พลเอกสนธิตั้งใจเอาไว้ และก็มีบางกลุ่มผู้สนับสนุนที่ยังมีภาพที่ไม่ชัดเจน คลุมเครืออยู่พอสมควร โดยเฉพาะจากกลุ่มการเมืองกลุ่มหนึ่ง” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน นายเวตือราแม มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ได้มีความเห็นในเรื่องนี้ว่าพลเอกสนธิ นั้นมีกลุ่มสนับสนุนทางการเมืองและนายทุนพรรคไม่มากพอที่จะ ทำให้พรรคมาตุภูมิแจ้งเกิดในวงการการเมืองไทยได้อย่างทันทีทันใด “กลุ่มนายทุนพรรคมีไม่มากนัก หรือหากมีก็ไม่กล้าเปิดเผยตัว ส่วนกลุ่มประชาชนที่นิยมชมชอบในพรรคมาตุภูมิ หรือสมาชิก

พรรคมาตุภูมิก็มีส่วนหนึ่งแต่ยังไม่มากพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองกับพรรคมาตุภูมิได้” (เวดีอราแม มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557)

ส่วนผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิอย่างนายเหลาะหมัดเหลาะ โต้ะอิม่าม จังหวัดสงขลา ได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้ว่า “กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคมาตุภูมินั้นก็มีอยู่บ้าง แต่ไม่มากนักส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้นส่วนพื้นที่อื่นของประเทศคิดว่ามีน้อยมาก” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสาร และข่าวสารต่างๆกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่า

1. พลเอกสนธิ บุญยรัตกลินและพรรคมาตุภูมิ มีกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองที่จำกัดมาก
2. กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองมีจำกัดอยู่ในเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และบางพื้นที่ในจังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น
3. กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิ ได้แก่ กลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ กลุ่มของอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(กลุ่มวะฮ์ดะห์) ในพื้นที่ภาคใต้กลุ่มสมาชิกพรรคมาตุภูมิ และกลุ่มนายทุนที่ไม่เปิดเผยตัว

2.4 วิธีการในการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคฯ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

การดำเนินกิจกรรมต่างๆทางการเมืองของพรรคการเมืองนั้นหากจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคการเมืองให้ทั่วถึงและต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา และจะต้องสร้างความนิยมของประชาชนให้บังเกิดขึ้นกับพรรคอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมินั้นพยายามที่จะสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานให้เกิดขึ้นให้ได้มากที่สุด เนื่องจากพรรคมาตุภูมินั้นเป็นพรรคเล็กและถูกมองจากสังคมว่าเป็นพรรคเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้และกลุ่มประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามเท่านั้น

การสร้างความนิยมของประชาชนให้มิต่อพรรคการเมืองนับเป็นหน้าที่สำคัญของพรรคการเมือง เนื่องจาก พรรคการเมืองทำหน้าที่ในการให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน คือ การทำให้ประชาชนได้เข้าใจถึงปัญหาต่างๆของประเทศตลอดจนนโยบายของรัฐบาล พยายามชักจูงให้ประชาชนมีความสนใจทางการเมือง โดยการเสริมสร้างทัศนคติและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนธำรงรักษาแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ที่ดี

ตลอดไป นอกจากนี้ พรรคการเมืองในประเทศที่กำลังพัฒนายังต้องทำหน้าที่สร้างทัศนคติในการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศแก่สมาชิกและประชาชนอีกด้วย พรรคการเมืองทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Articulation and Aggregation) เนื่องจากพรรคการเมืองกำเนิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง บุคคลในสาขาอาชีพต่างๆ ที่รวมกลุ่มเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนอย่างหลากหลาย และสามารถแสดงออกถึงอิทธิพลของกลุ่มคนในทางการเมืองด้วย ดังนั้น พรรคการเมืองจึงเป็นกลไกที่เชื่อมโยงรวบรวมความต้องการของประชาชนและเป็นปากเสียงแทนประชาชนด้วย พรรคการเมืองทำหน้าที่ในการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่มีความสำคัญรองจากสื่อมวลชน ในการทำหน้าที่เชื่อมโยงความต้องการของประชาชนกับผู้มีอำนาจทางการเมือง ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีสิทธิเลือกตั้งผู้ปกครองแต่ถ้าอยู่อย่างโดดเดี่ยวก็ปราศจากอิทธิพลต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล นอกจากนี้ พรรคการเมืองยังทำหน้าที่รวบรวมพลังต่างๆ ที่กระจัดกระจายให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้มีน้ำหนักมากขึ้นสามารถสะท้อนความคิดเห็น ความต้องการและความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการถ่ายทอดผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลมาสู่ประชาชนอีกทางหนึ่งด้วย (Macridis 1967: 17-19) ดังนั้นการสร้างค่านิยมให้ประชาชนเกิดความนิยมชมชอบในพรรคของตนเองนั้นจึงมีความสำคัญมาก

ในเรื่องนี้ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้อธิบายว่าตนเองและพรรคมาตุภูมินั้นได้มีการสร้างความนิยมของประชาชนให้มีต่อพรรคมาตุภูมิในทุกๆพื้นที่ของประเทศไทย แต่ใช้วิธีการเจาะกลุ่มพื้นที่ที่เป็นเป้าหมาย และเน้นปราศรัยในเวทีขนาดเล็กถึงขนาดกลาง “การปราศรัยหาเสียงของพรรคมาตุภูมิก็จะใช้แนวนโยบายการแก้ปัญหาวิกฤติชาติเป็นหลัก และใช้คุณสมบัติของตนเองในการใช้ความกล้าทำสิ่งที่ประชาชนกับประเทศชาติสื่อสารออกไปให้ประชาชนทราบ โดยลงพื้นที่ทุกภาคของประเทศพบปะกับประชาชนทั่วไปทุกศาสนาไม่ใช่เฉพาะกับชาวมุสลิม และพรรคมาตุภูมิก็มีรองหัวหน้าพรรคเป็นชาวพุทธคือ คุณมน พัทธโนทัย ก็ไปด้วยกัน การตอบรับนโยบายของพรรคมาตุภูมิจากประชาชนอยู่ในระดับที่น่าพอใจระดับหนึ่ง โดยพรรคจะใช้วิธีการเจาะเฉพาะกลุ่มขนาดเล็ก ถึงขนาดกลาง ไม่เน้นการปราศรัยใหญ่แบบพรรคใหญ่ๆ” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557)

“การสร้างค่านิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมินั้นยังอยู่ในระดับที่น้อยมากเนื่องจากพลเอกสนธิเน้นมุ่งเน้นการหาเสียงในพื้นที่เป้าหมายเท่านั้นซึ่งส่วนใหญ่คือพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนใต้ ส่วนพื้นที่อื่นๆก็อาจจะมีการพรรคมาตุภูมิลงพื้นที่หาเสียงบ้างแต่ไม่

มากและหลากหลายเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนในภูมิภาคอื่นๆ ไม่รู้จักพรรคมาตุภูมิหรือได้ยินข่าวสารเกี่ยวกับพรรคมาตุภูมิน้อยมาก” (มัน พัทธโนทัย สัมภาษณ์ 2558)

“ในความเห็นของผมมองว่าการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมินั้นยังอยู่ในระดับที่น้อยมาก วัดได้จากคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคมาตุภูมิได้ ซึ่งได้รับจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากประชาชนทั่วทั้งประเทศแค่หนึ่งแสนสามหมื่นกว่าคะแนน ในขณะที่พรรคเพื่อไทยซึ่งเป็นพรรคที่จัดตั้งรัฐบาลได้ได้รับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากประชาชนทั่วทั้งประเทศประมาณ สิบสี่ล้านคะแนน และพรรคประชาธิปัตย์ได้สิบสองล้านคะแนนซึ่งคะแนนเสียงเลือกตั้งจากประชาชนของพรรคมาตุภูมิหนึ่งแสนกว่าคะแนนนั้นได้มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งคิดเป็นเกือบแปดสิบเปอร์เซ็นต์จากคะแนนเสียงทั้งหมดของพรรคมาตุภูมิ และเป็นคะแนนเสียงที่ผูกติดกับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิในพื้นที่มากกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิธีการในการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคฯ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ นั้นเรียกว่าไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่สามารถที่จะไปสร้างความนิยมแข่งกับพรรคการเมืองใหญ่ๆ ในพื้นที่ประจำภาคต่างๆ ของประเทศได้” (นัจมุดดีน อูมา สัมภาษณ์ 2557) “การสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิโดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินนั้นยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก และถือว่าไม่ประสบความสำเร็จ เอาเสียเลย” (อนุวัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน นายเวดีอราแม มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ได้มีความเห็นในเรื่องนี้ว่าการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ นั้นยังไม่เป็นที่น่าพอใจและไม่เป็นไปตามที่พลเอกสนธิตั้งใจเอาไว้ “ในความเห็นของผมมองว่าการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมินั้นยังอยู่ในระดับแค่พอใช้หรือสอบผ่านเท่านั้นยังไม่น่าพอใจสักเท่าไร เพราะเป็นพรรคการเมืองใหม่ หัวหน้าพรรคคือพลเอกสนธิก็ยังคงดีภาพของนายทหารผู้ก่อการรัฐประหารประชาชนยังมีความเคลือบแคลงสงสัยในจุดประสงค์ของพลเอกสนธิกับตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิอยู่พอสมควร ทำให้ความนิยมชมชอบต่อตัวของพลเอกสนธิ นั้นยังมีไม่มากนัก ยังถือว่าไม่เข้าเป้า แม้แต่พื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้พลเอกสนธิก็ยังไม่สามารถสร้างความนิยมในนโยบายของพรรคมาตุภูมิให้ประชาชนเข้าถึงได้สักเท่าไร อาจจะเนื่องจากว่าพรรคมาตุภูมิเป็นพรรคเล็ก เงินทุนพรรคในการดำเนินทางการเมืองมีไม่มากพอหรือจำกัด ส่วนพื้นที่ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานนั้นผมไม่ทราบเพราะไม่มีข้อมูลเพียงพอ” (เวดีอราแม มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557)

“ในความเห็นของผมมองว่าการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมินั้นยังอยู่ในระดับที่น้อยมาก และจะเห็นได้ว่าคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนที่เลือกพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้มาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นหลัก ซึ่งก็ได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตแค่ 1 ท่านเท่านั้น ซึ่งถ้าจะมองถึงความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมินั้นอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ดังนั้นการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคฯ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน นั้นยังไม่ประสบความสำเร็จ ตามที่คาดหวังเอาไว้” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่าการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิแทบจะไม่เกิดขึ้นเลยและล้มเหลวไม่เป็นรูปธรรม “การสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิโดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินนั้นผมคิดว่าพลเอกสนธิไม่ได้กระทำเลย หรือถ้ามีก็น้อยมาก นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิ ไม่มีพื้นที่ทางการเมืองในสังคมไทยสักเท่าไรหรอก” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านสื่อมวลชนสายการเมืองอย่าง นายพิเชษฐ์ ชูรักษ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ให้ความเห็นว่าการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิในพื้นที่อื่นที่ไม่ใช่ภาคใต้มีน้อยมาก “การสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิโดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินนั้นผมว่าน้อยมาก ถ้าจะรู้จักก็อาจจะรู้จักจาก โปสเตอร์ หรือแผ่นพับหาเสียง เท่านั้นเอง ถือว่าล้มเหลวในการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิในพื้นที่ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสาน อีกประการหนึ่งคือพรรคมาตุภูมินั้นแนวนโยบายในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เสียเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นประชาชนในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสาน รวมถึงภาคตะวันออก จึงแทบจะไม่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิเลย” (พิเชษฐ์ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557) “ดิฉันคิดว่าพลเอกสนธิมีเวลาออกพื้นที่พบปะประชาชน โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานน้อยมาก เพราะพลเอกสนธิมีฐานเสียงและกลุ่มผู้สนับสนุนหลักอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้นประชาชนในภาคอื่นๆ นอกเหนือจากภาคใต้นั้นจึงรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิน้อยมาก” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557)

“การสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิโดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินนั้นผมคิดว่าพลเอกสนธิไม่ได้กระทำเลย

หรือถ้ามีก็น้อยมาก นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิ ไม่มีพื้นที่ทางการเมืองในสังคมไทยสักเท่าไรหรอก” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557) “ผมมองว่า ล้มเหลว ถ้าหากจะมองในลักษณะภาพรวมของประชาชนทั่วทั้งประเทศ จริงอยู่ว่า อาจจะมีค่านิยมชมชอบในตัว พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิอยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นกลุ่มเล็กๆ ที่เลือกพรรคมาตุภูมิเพราะชื่นชอบนโยบายลดความเหลื่อมล้ำที่มุ่งมั่นจะแก้ปัญหาความรุนแรงต่างๆ ให้อยู่ดี แต่สำหรับในภาคอื่นๆ นั้น พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิแทบจะไม่มีพื้นที่ทางการเมืองเลย” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557)

สรุปจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสารและข่าวสารต่างๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สรุปได้ว่า

1. พลเอกสนธิ นั้น ไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างความนิยมของประชาชนให้ มีต่อพรรคมาตุภูมิได้ในทุกภาคของประเทศไทย

2. การสร้างความนิยมของประชาชนให้ มีต่อพรรคมาตุภูมินั้นมีเฉพาะพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นฐานคะแนนเสียงของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิเท่านั้น

2.5 วิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่ง หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

วิสัยทัศน์ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองนั้นนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของพรรคการเมืองนั้นๆ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องมีวิสัยทัศน์ที่เข้มแข็ง มีเอกลักษณ์และมีความเป็นผู้นำที่โดดเด่น สามารถนำพาพรรคการเมืองของตัวเองให้ประสบความสำเร็จ มีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายที่สำคัญของพรรคเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ มีบทบาทของการเป็นผู้ประสานงานระหว่างพรรคการเมืองของตนเองและพรรคการเมืองอื่นๆ ในกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสารและข่าวสารต่างๆ พบว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลินมีวิสัยทัศน์ที่สำคัญในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิแบ่งผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นในเชิงบวก คือให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ที่กล้าคิด กล้าทำ ไม่หวั่นไหวกับกระแสโจมตีจากการดำเนินบทบาททางการเมืองและมีความโดดเด่นในเวทีการเมืองไทยมากพอสมควร

ในเรื่องนี้ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้อธิบายว่าตนเองนั้นค่อนข้างจะพอใจกับวิสัยทัศน์และบทบาทหัวหน้าพรรคมาตุภูมิและคิดว่าประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ในระดับหนึ่งและเคยกล่าวให้สัมภาษณ์เอาไว้ว่า พรรคมาตุภูมิเกิดขึ้นเพราะสถานการณ์ที่มองกันต่างมุม ซึ่งตนเองมีส่วนผูกปมปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้ จึงอาสาแก้ปมปัญหา มั่นใจว่าแก้ปมปัญหาประเทศ

ได้ แต่เรื่องที่ยากคือ ทำอย่างไรให้คนไทยทั้งชาติรู้สึกว่าเป็นคนไทยต้องรักชาติ มีอุดมการณ์ สร้างประเทศ ให้เกียรติศักดิ์ศรีกลับคืนมา สิ่งที่ยากเห็น คือ ให้ประเทศเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยประชาชนมีความเข้าใจ ไม่เช่นนั้นจะตกเป็นเครื่องมือของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง วันนี้สังคมไทยมีความแตกแยกแบ่งเป็นภูมิภาค แบ่งฝ่าย แบ่งสี ถ้าหากยังเป็นเช่นนี้ออนาคตจะเกิดอะไรขึ้น อยากพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนฉลาด ไม่ใช่แค่ดีและเก่ง เพราะจะนำสู่ความมั่นคงให้กับประเทศ ทั้งนี้ แม้จะถอดเครื่องแบบแล้ว แต่ก็หนีความเป็นทหารไม่ได้ จะทุ่มเททำงานให้แผ่นดินกลับไปสู่ความยิ่งใหญ่ที่สุดในอาเซียน ขอทำเป็นงานสุดท้ายก่อนจากโลกนี้ไป และยืนยันทำงานด้วยความจริงใจเพื่อคนไทย “ถ้าจะมองภาพโดยรวมในฐานะส่วนตัว ผมคิดว่าผมประสบความสำเร็จอย่างยิ่งกับวิสัยทัศน์ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ มีนักการเมืองหลายคนเข้ามาให้กำลังใจ ให้ดำเนินบทบาททางการเมืองต่อไป อาจจะมีบ้างที่ไม่ประสบความสำเร็จในแง่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่มีที่นั่งในสภา แต่ถ้าในด้านวิสัยทัศน์ คุณภาพและความตั้งใจแล้วผมว่าผมประสบความสำเร็จ และในแง่ของการเมืองไทยโดยรวมนั้นแม้ว่าจะมีความยากลำบากมากในการที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้งทางวิชาการเมืองระหว่างสองพรรคใหญ่ที่มีมายาวนาน แต่ถึงที่สุดแล้วก็ต้องหันมาหาวิธีที่เรียกว่า ประองคองและสมานฉันท์” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557)

ดร.มัน พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า “ท่านสนธิมีวิสัยทัศน์ที่ดีและมองการณ์ไกล แม้ว่าท่านอาจจะติดาภาพของความเป็นทหารอยู่บ้างก็ตามแต่ก็นับได้ว่าถ้าท่านสนธิยังทำงานการเมืองและเป็นนักการเมืองต่อไปในอนาคตและมีโอกาสที่จะเข้าเป็นพรรคร่วมรัฐบาล นโยบายพรรคของท่านสนธิจะเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองและประชาชนมากเลยทีเดียว” (มัน พัทธโนทัย สัมภาษณ์ 2558)

ด้านอดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ นายนัจมุดดีน อูมา ได้ให้ความเห็นว่า “วิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ก็อยู่ในระดับที่ดี เป็นผู้มีบารมี โดยเฉพาะในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ในการประชุมทุกครั้งของพรรคมาตุภูมิ สามารถประสานความสามัคคีของสมาชิกพรรคได้ดีในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการลงพื้นที่พบปะผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคมาตุภูมิ และการปราศรัยพบปะพี่น้องประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่บ่อยครั้ง ในฐานะหัวหน้าพรรคการเมืองที่อาสาเข้ามาแก้ปัญหาให้กับประชาชน” (นัจมุดดีน อูมา สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน นายอนุวัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิแบบแบ่งเขตจังหวัดปัตตานี ได้ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีบารมีสูง “ผมคิดว่าวิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ กว้างไกลมากในระดับหนึ่งแม้ว่าอาจลดน้อยลง

บ้างก็ตามหลังจากที่ได้เข้าไปทำงานการเมืองในสภาฯ ในบทบาทของหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” (อนุมัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิอย่าง นายเหลาะ หมัดเหลาะ โต๊ะอิหม่าม จังหวัดสงขลา ได้แสดงความเห็นว่าพลเอกสนธิنبได้ว่าเป็นหัวหน้าพรรคที่มีวิสัยทัศน์ดีคนหนึ่ง “วิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิ ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ คิดว่าดี และก้าวหน้าพอสมควรที่จะสามารถบริหารพรรคในฐานะของหัวหน้าพรรคได้ให้ประสบความสำเร็จได้ในอนาคต” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่าวิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิมีมากในระดับหนึ่ง และกว้างไกลกว่านักการเมืองอีกหลายๆคนของประเทศที่กล้าคิดใหม่ทำใหม่ แม้ว่าจะไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลให้เข้าร่วมกับฝ่ายรัฐบาลก็ตาม “ผมคิดว่าวิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น โดยส่วนตัวเป็นผู้ที่มีบารมีมากพอสมควรและมีเจตนารมณ์ที่จะทำงานทางการเมืองจริงๆ และมีความตั้งใจสูงที่จะขับเคลื่อนนโยบายของพรรคมาตุภูมิให้สำเร็จ เพียงแต่อาจจะหมกมุ่นใจมากพอสมควร เมื่อตัวของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิไม่ได้รับความสนใจจากพรรคร่วมรัฐบาลสักเท่าไรหรอก เนื่องจากการที่พรรคมาตุภูมิมีจำนวนที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาฯแค่ 2 ที่นั่ง” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557)

ส่วนความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิเป็นนายทหารที่มีวิสัยทัศน์ มีบารมีเหมาะสมกับการเป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิแม้ว่าจะไม่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในสภาตามที่ต้องการก็ตาม “ผมคิดว่าวิสัยทัศน์ของ พลเอกสนธิในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น โดยส่วนตัวเป็นผู้ที่มีบารมี และมีความตั้งใจสูงที่จะทำงานทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิให้สำเร็จ เพียงแต่อาจจะสะดุดลงไปมาก เนื่องจากการที่พรรคมาตุภูมิมีจำนวนที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาฯแค่ 2 ที่นั่ง และไม่มีพลังต่อรองทางการเมืองในสภาฯมากพอ” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน รศ.ดร.ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ได้ให้ความเห็นว่าโดยส่วนตัวพลเอกสนธิไม่นับว่าเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ดี มีบารมี มีต้นทุนชีวิตสู่อุปสรรค แต่ในระยะหลังกลับผิดพลาดในการดำเนินนโยบายทางการเมืองในบทบาทหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ “ในตอนแรกผมว่าพลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ส่วนตัวที่โดดเด่นพอสมควรในฐานะที่เป็นนักการเมืองที่มาจากนายทหาร

ซึ่งในอดีตนั้นไม่มี ซึ่งนับได้ว่าเป็นความกล้าหาญทางการเมืองมาก ที่พลเอกสนธิซึ่งเคยเป็น นายทหารที่ทำรัฐประหาร กลับต้องมาเป็นนักการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย แต่การดำเนินการทางการเมืองหลายเรื่องของพลเอกสนธิกลับผิดพลาด กลายเป็นจุดอ่อนทางการเมือง ทำให้โดน โจมตีในหลายๆเรื่อง จากสังคมส่วนใหญ่ในตอนหลัง ซึ่งก็นับว่าน่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557)

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนสายทหารอย่าง นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสาย การเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีความเห็นว่าพลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ที่กล้าหาญ ก้าวหน้าและ มุ่งมั่นในการทำงานการเมืองมากพอสมควร “ดิฉันคิดว่าวิสัยทัศน์ของ พลเอกสนธิในการดำรง ตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น โดดเด่นพอสมควรในตอนแรก และมีเจตนาธรรมที่จะดำเนิน นโยบายหรือบริหารพรรคมาตุภูมิจริงๆ เพียงแต่ตอนหลังนั้นการดำเนินบทบาทในตำแหน่งหัวหน้า พรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิโดนวิพากษ์วิจารณ์เยอะว่าไปเข้าข้างฝ่ายรัฐบาลคือพรรคเพื่อไทย ซึ่ง พลเอกสนธิก็อาจจะมีเหตุผลทางการเมืองของท่านที่ต้องการสร้างบรรยากาศทางการเมืองที่ดี สร้าง ความปรองดองทางการเมืองให้เกิดขึ้น แม้ว่าจะต้องถูกโจมตีจากหลายๆ กลุ่มในสังคมก็ตาม” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557)

ดังนั้นผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นในเชิงบวกจึงสรุปได้ดังนี้

1. พลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ที่กล้าคิด กล้าทำ ไม่หวั่นไหวกับกระแสโจมตีจากการ ดำเนินบทบาททางการเมือง และถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์ว่าดำเนินการทางการเมืองต่างๆเอนเอียงไป ทางฝ่ายรัฐบาล
2. มีความโดดเด่นและมีบารมีสูงในการบริหารพรรคมาตุภูมิมากในระดับหนึ่ง
3. มีความกล้าหาญทางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ที่ไม่ค่อยจะ ปรากฏในสังคมการเมืองไทยในการกำหนดจุดยืนของพรรคมาตุภูมิให้เป็นพรรคการเมืองที่เป็น กลางในสภาผู้แทนราษฎรซึ่งทำให้พรรคมาตุภูมิต้องเผชิญกับความกดดันทั้งจากฝ่ายรัฐบาลและฝ่าย ค้านอย่างมาก

2.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นในเชิงลบ

คือกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าพลเอกสนธิ มีวิสัยทัศน์ที่ไม่ดีพอ ไม่มีความ เหมาะสมพอที่จะสามารถดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ และค่อนข้างที่จะมีแนวโน้มให้ เกิดผลเสียต่อตัวของพลเอกสนธิเองมากพอสมควร

นายเวดือราแม มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ได้มี ความเห็นในเรื่องนี้ว่าพลเอกสนธิยังมีวิสัยทัศน์ในบทบาทของหัวหน้าพรรคมาตุภูมิไม่กว้างไกลนัก การพบปะประชาชนในพื้นที่ก็ยังน้อยอยู่มาก ห่างเหินกับประชาชนและตัวแทนผู้สมัคร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร “วิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ยังไม่กว้างไกลมากนัก โดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคมาตุภูมิ และการปราศรัยพบปะพี่น้องประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะเลือกเข้าพื้นที่ทางการเมืองที่พลเอกสนธิคิดว่าได้เปรียบมากกว่า ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่อง เห็นห่างกับผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคมาตุภูมิเขตอื่นๆหรือจังหวัดอื่นๆที่ไม่ได้ลงพื้นที่ แต่พื้นที่ที่ลงไปก็เจียบๆ ไม่เป็นที่สนใจสักเท่าไร” (แวคือราแม มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านสื่อมวลชนสายการเมืองอย่าง นายพิเชษฐ์ ชูรัักษ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ที่ดี และมีบารมีมากท่านหนึ่งกับการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ แต่เป็นเพียงแค่การแสดงบทบาทเท่านั้น “ผมคิดว่าวิสัยทัศน์ของ พลเอกสนธิในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้นอาจจะดูดี บารมีสูง แต่พอลงมือปฏิบัติแล้วกลับไม่ชัดเจน และไม่มีเจตนารมณ์ที่จะดำเนินนโยบายหรือบริหารพรรคมาตุภูมิจริงๆ ตามที่เคยลงพื้นที่หาเสียงไว้ก่อนการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2554 เป็นเพียงวิสัยทัศน์ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคตามเทคนิคเท่านั้น เพราะผมคิดว่าจุดประสงค์ของพลเอกสนธิที่แท้จริงที่เข้ามาเป็นนักการเมืองนั้นต้องการปกป้องตนเองมากกว่าดำเนินบทบาททางการเมืองจริงๆ” (พิเชษฐ์ ชูรัักษ์ สัมภาษณ์ 2557)

ดังนั้นผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นในเชิงลบ จึงสรุปได้ดังนี้

1. พลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิที่โดดเด่นก็จริงอยู่ แต่แฝงไปด้วยความไม่ชัดเจนว่าดำเนินบทบาททางการเมืองเพื่อประชาชนหรือเพื่อตนเองและพวกพ้องกันแน่

2. พลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิที่ไม่กว้างไกลมากนัก โดยมีจุดอ่อนในเรื่องของการลงพื้นที่พบปะประชาชนที่ยังเลือกเอาเฉพาะพื้นที่เป้าหมายทางการเมืองของตนเองเท่านั้น ไม่ยอมที่จะลงพื้นที่อื่นๆที่ไม่ใช่เป้าหมายทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสารและข่าวสารต่างๆ พบว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลินมีวิสัยทัศน์ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ดังนี้

1. พลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ที่กล้าคิด กล้าทำ ไม่หวั่นไหวกับกระแสโจมตีจากการดำเนินบทบาททางการเมือง และถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์ว่าดำเนินการทางการเมืองต่างๆ เอนเอียงไปทางรัฐบาล

2. มีความโดดเด่นและมีบารมีสูงในการบริหารพรรคมาตุภูมิมากในระดับหนึ่ง

3. มีความกล้าหาญทางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ที่ไม่ค่อยจะปรากฏในสังคมการเมืองไทยในการกำหนดจุดยืนของพรรคมาตุภูมิให้เป็นพรรคการเมืองที่เป็นกลางในสภาผู้แทนราษฎรซึ่งทำให้พรรคมาตุภูมิต้องเผชิญกับความกดดันทั้งจากฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านอย่างมาก

4. พลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิที่โดดเด่นก็จริงอยู่ แต่แฝงไปด้วยความไม่ชัดเจนว่าดำเนินบทบาททางการเมืองเพื่อประชาชนหรือเพื่อตนเองและพวกพ้องกันแน่

5. พลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิที่ไม่กว้างไกลมากนัก โดยมีจุดอ่อนในเรื่องของการลงพื้นที่พบปะประชาชนที่ยังเลือกเอาเฉพาะพื้นที่เป้าหมายทางการเมืองของตนเองเท่านั้น ไม่ยอมที่จะลงพื้นที่อื่นๆที่ไม่ใช่เป้าหมายทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิ

2.7 การลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้านของพรรคมาตุภูมิในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555

การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีไทย พ.ศ. 2555 เป็นการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล จำนวน 4 คน คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี, พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (รมว.คมนาคม ในขณะนั้น), พลตำรวจโท ชัจจ์ กุลดิลก รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (รมช.คมนาคม ในขณะนั้น) และ ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี โดยสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดกรอบการอภิปราย 3 วัน คือ วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ถึง 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 และลงมติ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ผลจากการลงมติปรากฏว่านายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทั้งหมดได้รับการไว้วางใจจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การลงคะแนนเสียง

รายนามรัฐมนตรี	ไม่		งดออกเสียง	ไม่ลงคะแนน	ผู้เข้าร่วมประชุม
	ไว้วางใจ	ไว้วางใจ			
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	308	159	4	9	480
ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง	287	157	25	11	480
พลอากาศเอกสุกำพล สุวรรณทัต	284	160	25	11	480
พลตำรวจโทชัจจ์ กุลดิลก	284	182	5	10	481

เสียงจากการลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจำนวน 2 เสียงนั้นมาจาก พลเอกสนธิและนายอนุวัติซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ และจากการที่พรรค มาตุภูมินั้นเป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนทั่วไปมองว่าเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้าน มีหน้าที่ ตรวจสอบรัฐบาลและลงมติที่เป็น ไปในแนวทางเดียวกันกับพรรคร่วมฝ่ายค้านเมื่อมีการลงมติไม่ ไว้วางใจฝ่ายรัฐบาลในเรื่องหรือกระทู้ต่างๆ ทั้งเรื่องเล็กและเรื่องใหญ่ แต่จากการที่พลเอกสนธิและ นายอนุวัติซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิซึ่งสังกัดส่วนใหญ่มองว่าเป็นพรรค ร่วมฝ่ายค้านลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้านคือยกมือสนับสนุนผู้ถูกอภิปราย ของฝ่ายรัฐบาลในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูก อภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555 นั้นทำให้กลุ่มการเมืองเองและ ประชาชนทั่วไปมองพลเอกสนธิและพรรค มาตุภูมิว่าเอาใจรัฐบาล และต้องการที่จะเป็นพรรคร่วมรัฐบาลอย่างชัดเจน

สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูล เอกสาร และข่าวสารต่างๆ พบว่ามีความเห็นแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ *กลุ่มตัวอย่างที่มองในเชิงบวก* คือมองว่าเป็นเจตนาของพลเอกสนธิ ที่กระทำไปเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ ถือว่าเป็นความ กล้าหาญทางการเมืองซึ่งเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของนักการเมืองไทย กับ *กลุ่มตัวอย่างที่มองในเชิง ลบ* ที่มองว่าพลเอกสนธิต้องการเอาใจรัฐบาลและอยากเข้าเป็นพรรคร่วมรัฐบาลเพื่อผลประโยชน์ ของตนเองและพวกพ้อง

2.8 กลุ่มตัวอย่างที่มองในเชิงบวก

พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้อธิบายว่า ตนเองเห็นว่าการเมืองไทยนั้นเมื่อ ฝ่ายรัฐบาลเสนอนโยบายอะไรออกไปฝ่ายค้านจะต้องค้านและไม่เห็นด้วยในทุกเรื่อง ทำไมไม่ แยกแยะว่าสิ่งไหนดีหรือไม่ดีต่อประเทศชาติ ถ้าสิ่งนโยบายไหนดีก็ควรยกมือสนับสนุนซึ่งไม่ใช่ เรื่องเสียหายอะไร “ทำไมฝ่ายค้านในสภาต้องค้านทุกเรื่องหรืออย่างไร นโยบายที่รัฐบาลเสนอเข้า สภาถ้าเป็นเรื่องที่ดีมีประโยชน์ต่อประชาชน ผมเห็นว่าพรรคฝ่ายค้านก็มีสิทธิ์ที่จะยกมือสนับสนุน ได้ การทำงานของพรรคฝ่ายค้านตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันทำให้เห็นนโยบายที่ดีหลายๆ นโยบาย ถูกขัดขวางจากพรรคฝ่ายค้านอยู่ตลอดเวลาเหมือนกับสภาพของสภาการเมืองไทยในปัจจุบันนี้ เกิด การติดหล่มทางการเมืองอภิปราย ดังนั้นในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคมาตุภูมิ จึงได้ลง มติไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เพราะพิจารณาแล้วเห็นว่านโยบายของ รัฐบาลที่ถูกฝ่ายค้านอภิปรายนั้นเป็นนโยบายที่ดี รัฐบาลตั้งใจทำเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์กับ ประชาชนจริงๆ ซึ่งพรรคมาตุภูมิเองก็ถูกต่อต้านจากพรรคฝ่ายค้านอยู่พอสมควร แต่พรรคมาตุภูมิ ไม่กลัวกับการตัดสินใจในวันนั้น” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557)

ดร.มัน พัทธินัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า “ผมมองว่าท่านสนธิมีความกล้าหาญทางการเมืองในระดับหนึ่งนะ จริงอยู่ในสายตาของสังคมและนักการเมืองด้วยกันอาจจะมองท่านสนธิว่ากระทำเพื่อเอาใจรัฐบาลในขณะนั้นและต้องการเข้าร่วมรัฐบาล แต่ผมมองว่าท่านสนธิกำลังสร้างปรากฏการณ์ใหม่ทางการเมืองในการกระทำเพื่อยึดผลประโยชน์โดยรวมของชาติและประชาชนเป็นหลักโดยไม่กลัวกับกระแสโจมตีต่างๆ และท่านสามารถที่จะควบคุมอารมณ์ตนเองได้เป็นอย่างดี” (มัน พัทธินัย สัมภาษณ์ 2558)

นายอนุวัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิแบบแบ่งเขตจังหวัดปัตตานี ได้ให้ความเห็นว่าการที่ยกมือสนับสนุนพรรคฝ่ายรัฐบาลในขณะที่พรรคมาตุภูมินั้นเชื่อได้ว่าเป็นพรรคการเมืองซีกฝ่ายค้านพรรคหนึ่งในขณะนั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้องและเหมาะสมดีแล้ว “ผมว่าพลเอกสนธิคงเห็นว่าสิ่งไหนที่รัฐบาลทำดี เป็นประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชน พลเอกสนธิก็เห็นด้วยและพร้อมที่จะยกมือสนับสนุนรัฐบาล เพราะผมคิดว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิไม่ใช่พรรคฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาลแต่เป็นพรรคฝ่ายกลางที่พร้อมจะสนับสนุนเมื่อเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และพร้อมที่จะคัดค้านในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์กับประชาชนและประเทศชาติ” (อนุวัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน นายเวดีอราแม มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ได้มีความเห็นในเรื่องนี้ว่าพลเอกสนธิตัดสินใจทางการเมืองในครั้งนี้ถูกต้องและเหมาะสมดีแล้ว “คิดว่าพลเอกสนธิก็กระทำได้ดีเหมาะสมดีแล้ว เพราะนโยบายของรัฐบาลของน.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นั้นเป็นนโยบายที่ดี ให้ประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่ ผมคิดว่าพลเอกสนธิทำถูกแล้ว” (เวดีอราแม มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิอย่าง นายเหลาะ หมัดเหลาะ โต๊ะอิหม่าม จังหวัดสงขลา ได้แสดงความเห็นที่พลเอกสนธิกระทำในสิ่งที่ใหม่และอยู่ในเชิงบวกกับวงการการเมืองไทยแม้ว่าจะถูกสังคมส่วนใหญ่มองว่าเป็นเรื่องที่แปลกและน่าสงสัยอยู่บ้างก็ตาม “ในความเห็นของผม ผมว่าพลเอกสนธิคงมีรูปแบบหรือมุมมองทางการเมืองในปัจจุบันที่ไม่เหมือนพรรคการเมืองอื่นๆ หรือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ ถ้าจะมองว่าเป็นปรากฏการณ์ใหม่ทางการเมืองของพรรคการเมืองเล็กๆพรรคหนึ่งก็ว่าได้ ซึ่งสิ่งใดที่พลเอกสนธิคิดว่ากระทำแล้วดีต่อผลประโยชน์โดยรวมของประเทศก็จะทำโดยไม่ต้องคำนึงถึงวิธีปฏิบัติของพรรคการเมืองหลายๆพรรคของไทยที่ผ่านมา กลายเป็นสิ่งที่แปลกสำหรับธรรมเนียมทางการเมืองในสายตาของนักการเมือง พรรคการเมือง รวมทั้งประชาชนทั่วไปพอสมควร” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนสายทหารอย่าง นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีความเห็นว่าพลเอกสนธิมีความกล้าหาญทางการเมืองและกระทำถูกต้องและเหมาะสมแล้วในสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลานั้น “หากเป็นเหตุผลทางการเมืองดิฉันคิดว่าพลเอกสนธิอยากแสดงให้รัฐบาลเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมินั้นเป็นพวกเดียวกันกับรัฐบาล และพร้อมที่จะดำเนินงานหรือเข้าร่วมรัฐบาล แต่โดยส่วนตัวนั้นดิฉันมองว่าพลเอกสนธิมีความกล้าหาญทางการเมืองในระดับหนึ่ง ที่กล้าจะยกมือสนับสนุนในสิ่งที่คิดว่าถูกต้องทางการเมือง ถึงแม้ว่าอาจจะถูกตำหนิจากพรรคฝ่ายค้านในช่วงเวลานั้นก็ตาม” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557)

ด้านความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลักและกระทำสิ่งที่ถูกต้องและน่าชื่นชมพอสมควร “ผมว่าการมีพรรคการเมืองที่อยู่ระหว่างกลางคืออะไรที่รัฐบาลเสนอมาแล้วคิดว่าเป็นประโยชน์กับประเทศชาติก็มีสิทธิ์ที่จะยกมือสนับสนุนให้ หรืออะไรที่รัฐบาลเสนอมาแล้วคิดว่าไม่เป็นประโยชน์กับประเทศชาติก็มีสิทธิ์ที่จะยกมือคัดค้านได้เช่นกัน ผมว่าพลเอกสนธิก็น่าจะยึดเอาวิธีปฏิบัตินี้แล้วนำมาสู่การยกมือสนับสนุนและลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้านของพรรคมาตุภูมิในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555 ผมว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลักมากกว่าการทำตามธรรมเนียมหรือมรรยาททางการเมือง ที่พรรคการเมืองของไทยได้ยึดถือและปฏิบัติมานานพอสมควร ผมคิดว่าไม่แปลกและผมรับได้กับการดำเนินทางการเมืองของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิในแนวระบอบนี้” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557)

ดังนั้นผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นในเชิงบวกจึงสรุปได้ดังนี้

1. พลเอกสนธิ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิยกมือไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีฝ่ายรัฐบาลเพราะเห็นว่าฝ่ายรัฐบาลดำเนินนโยบายทางการเมืองที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประชาชน การยกมือสนับสนุนจึงถือว่าพลเอกสนธิกระทำได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. พลเอกสนธิ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ มีความกล้าหาญทางการเมืองในการสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล โดยไม่กลัวต่อการถูกโจมตีจากพรรคฝ่ายค้านและสังคมทั่วไปว่ากระทำเพื่อหวังผลทางการเมือง ผิดมรรยาททางการเมือง และต้องการเอาใจรัฐบาลเพื่อต้องการเข้าเป็นพรรคร่วมรัฐบาลในอนาคต

2.9 กลุ่มตัวอย่างที่มองในเชิงลบ

กลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มก็มีความเห็นที่แตกต่างกันออกไป โดยมองว่าเป็นการกระทำที่ค่อนข้างผิดมรรยาททางการเมืองอย่างมาก และกระทำโดยหวังที่จะเอาใจรัฐบาลและต้องการเข้าเป็นพรรคร่วมรัฐบาล โดยอดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ **นาย نجمุดดีน อูมา** ได้ให้ความเห็นว่า พลเอกสนธิมีความกล้าหาญทางการเมืองและนับว่าเป็นปรากฏการณ์ใหม่ในวงการการเมืองไทยแต่ค่อนข้างที่จะผิดธรรมเนียมในการปฏิบัติมากพอสมควร “ในความเห็นของผม ผมว่าพลเอกสนธิคงคิดว่าสิ่งใดที่รัฐบาลตั้งใจทำนโยบายที่ดีต่อบ้านเมืองพลเอกสนธิก็สนับสนุนและเห็นด้วย และสิ่งใดที่รัฐบาลทำนโยบายที่ไม่ดีต่อบ้านเมืองพลเอกสนธิก็ไม่สนับสนุนและไม่เห็นด้วย แต่ถ้าจะมองในแง่ของมรรยาททางการเมืองนั้นค่อนข้างจะผิดธรรมเนียม เพราะการเมืองในสภาของไทยนั้นมีอยู่แค่สองขั้ว ไม่อยู่ขั้วรัฐบาลก็ต้องอยู่ขั้วฝ่ายค้าน ยืนอยู่ตรงกลางไม่ได้ และการเมืองไทยทุกสาระบบนั้นไม่มี แต่ก็ไม่ได้คิดถ้าพลเอกสนธิคิดทฤษฎีทางการเมืองใหม่ขึ้น โดยดำเนินนโยบายเป็นกลางในทางการเมืองซึ่งนับว่ามีดีมากต่อระบบการเมืองไทยเช่นเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบันของสังคมการเมืองไทยนั้นทำไม่ได้ สุดท้ายทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านก็มองพรรคมาตุภูมิและพลเอกสนธิด้วยความไม่ไว้วางใจทั้งคู่ ก่อให้เกิดผลเสียทางการเมืองต่อตัวพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิได้ ถ้าเป็นผมจะเลือกใช้วิธีการงดออกเสียงจะดีที่สุด” (นัจมุดดีน อูมา สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน **พลตรีฉัตรชัย ลักษณ์** ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมินั้นมีความตั้งใจที่จะแสดงให้รัฐบาลเห็นอยู่แล้วว่าพร้อมสนับสนุนและเข้าร่วมรัฐบาลจึงได้แสดงบทบาทยกมือให้ความไว้วางนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่ถูกฝ่ายค้านอภิปรายไม่ไว้วางใจ “คือผมว่าประชาชนส่วนใหญ่มองเกมการเมืองของพลเอกสนธิออกอยู่แล้วว่าต้องยกมือสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลแน่นอนเนื่องจากว่าตัวของพลเอกสนธิเองนั้นต้องการที่จะมีสัมพันธ์ที่ดีกับรัฐบาลเพื่อเข้าร่วมกับฝ่ายรัฐบาลอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ไม่น่าแปลกและไม่เหนือความคาดหมายอะไรที่พลเอกสนธิและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิจะยกมือสนับสนุนรัฐบาล” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณ์ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านสื่อมวลชนสายการเมืองอย่าง **นายพิเชษฐ์ ชูรักษ์** ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ให้ความเห็นว่า เป็นความตั้งใจของพลเอกสนธิอยู่แล้วที่ต้องการเข้ามาทำงานร่วมพรรครัฐบาลเลยพยายามกระทำการทุกอย่างให้รัฐบาลเห็นว่าพรรคมาตุภูมิเป็นพวกเดียวกันกับรัฐบาล “ผมว่าเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางการเมืองกันมากกว่าระหว่างพลเอกสนธิกับรัฐบาลของพรรคเพื่อไทย เพื่อลบล้างความผิดที่พลเอกสนธิเคยทำรัฐประหารรัฐบาลของพรรคไทยรักไทยในอดีต ก็เลยลบล้างหรือบรรเทาด้วยการยกมือสนับสนุน

รัฐบาล และให้รัฐบาลเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมินี้เป็นพวกเดียวกันกับรัฐบาล ไม่ใช่ฝ่ายค้านและหลีกเลี่ยงการถูกโจมตีทางการเมืองจากฝ่ายรัฐบาล” (พิเศษฐ์ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน รศ.ดร.ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ได้ให้ความเห็นว่าเป็นสิ่งที่พลเอกสนธิตั้งใจกระทำเพื่อเอาใจรัฐบาลอยู่แล้ว ไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ทางการเมืองแต่อย่างใด “ผมมองว่าพลเอกสนธิมีความตั้งใจเช่นนั้นอยู่แล้ว ที่จะนำพาตัวเองและพรรคมาตุภูมิสนับสนุนพรรครัฐบาลในขณะนั้น อาจจะมาจากการที่จะแสดงจุดยืนในการจะเข้าร่วมกับพรรคฝ่ายรัฐบาล ซึ่งก็เป็นเหตุผลทางการเมืองที่หลายๆฝ่ายก็คาดการณ์อยู่แล้วไม่แปลกใจ” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557)

ดังนั้นผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นในเชิงลบ จึงสรุปได้ดังนี้

1. พลเอกสนธิ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิยกมือไว้วางใจ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีฝ่ายรัฐบาลเพราะการจะเข้าร่วมกับพรรคฝ่ายรัฐบาล

2. พลเอกสนธิ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ กระทำเพื่อหวังผลทางการเมืองบางอย่างที่เอนเอียงไปในทางฝ่ายรัฐบาล

สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสาร และข่าวสารต่างๆ ได้ดังนี้

1. พลเอกสนธิ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิยกมือไว้วางใจ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีฝ่ายรัฐบาลเพราะเห็นว่าฝ่ายรัฐบาลดำเนินนโยบายทางการเมืองที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประชาชน

2. พลเอกสนธิ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ มีความกล้าหาญทางการเมืองในการสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล โดยไม่กลัวต่อการถูกโจมตีจากพรรคฝ่ายค้านและสังคมทั่วไปว่ากระทำเพื่อหวังผลทางการเมือง ผิดมรรยาททางการเมือง และต้องการเอาใจรัฐบาลเพื่อต้องการเข้าเป็นพรรคร่วมรัฐบาลในอนาคต

3. พลเอกสนธิต้องการเข้าเป็นพรรคร่วมรัฐบาลเพื่อผลักดันนโยบายของพรรคมาตุภูมิให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมตามที่ตั้งใจไว้

4. พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิมีการกระทำที่หวังผลทางการเมืองบางอย่างที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจน

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

3.1 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิหรือในฐานะทางการเมืองอื่นๆ นั้นน่าสนใจเป็นพิเศษ เพราะการที่ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งเป็นอดีตหัวหน้านายทหารที่กระทำการรัฐประหารต่อรัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งนับว่าเป็นการกระทำที่ตรงกันข้ามกับคำว่าระบอบประชาธิปไตยของไทย เป็นสิ่งที่ทำให้กระบวนการต่างๆทางการเมืองหยุดชะงัก และไม่ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศทั่วโลกที่นิยมการเมืองแบบเสรีประชาธิปไตย ดังนั้นจากการที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้กลับมา มีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในฐานะนักการเมือง และหัวหน้าพรรคการเมือง ทำให้พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคมากพอสมควรในการดำเนินการและการมีบทบาททางการเมืองครั้งนี้ พลเอกสนธิเคยแสดงทัศนะเอาไว้ว่าตนเองจะมุ่งมั่นทำงานการเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนอย่างเต็มที่ตามแนวคิดเรื่องพรรคการเมืองที่อธิบายว่าเป็นช่องทางสำคัญในการกำหนดประเด็นผลประโยชน์และข้อเรียกร้องทางการเมือง (Interest Aggregation) เพื่อกำหนดเป็นนโยบายของพรรคให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2549: 458-460) ถึงแม้พรรคมาตุภูมิจะเป็นพรรคการเมืองเล็กๆ เพราะพรรคมาตุภูมิประกาศจุดยืนชัดเจนว่าไม่เลือกข้าง ขอเป็นกลางทางการเมืองในส่วนตนเองนั้นอยากเรียกร้องให้คน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ มีความสามัคคี และมีรัฐธรรมนูญที่เป็นมุสลิม ให้มีโอกาสมิอำนาจทาง ฝ่ายบริหาร ซึ่งก็จะสามารถแก้ปัญหาได้อีก ทางหนึ่งด้วย แต่จากการที่พรรคมาตุภูมิไม่ประสบความสำเร็จจากผลของการเลือกตั้งทั่วไปใน พ.ศ. 2554 และมีจำนวนที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงแค่ 2 ที่นั่ง ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากพรรคมาตุภูมิกลายเป็นพรรคเสียงข้างน้อยที่ต้องวางตำแหน่งของพรรคไว้กับฝั่งฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร “ปัญหาใหญ่คือปัญหาเงินทุนของพรรคมาตุภูมิ ด้วยเหตุที่ว่าพรรคมาตุภูมิมีผู้สนับสนุนทางการเงินไม่มาก เพราะเป็นพรรคที่ตั้งขึ้นเพื่ออุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติไม่ใช่เพื่อกลุ่มผลประโยชน์ใดๆ ทำให้ขาดเงินทุนในการดำเนินกิจกรรมของพรรค ซึ่งน่าจะเป็นปัญหาที่ใหญ่ที่สุด อีกอย่างคือการเมืองไทยเกี่ยวข้อง

กับการซื้อสิทธิ์ขายเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ที่ยังลึกลับฝังแน่นมายาวนานยากที่จะแก้ไขได้ จึงเป็นที่มาของคำว่าถึงเวลาปฏิรูปการเมืองไทยในปัจจุบัน” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาหลักของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมินั้นคือ

1. ปัญหาเงินทุนพรรค
2. ปัญหาการซื้อสิทธิ์จากพรรคการเมืองใหญ่และการขายเสียงของประชาชน ทำให้พรรคการเมืองขนาดเล็กพ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง

ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มองว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ต้องประสบกับปัญหาการเข้ามามีบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิมากพอสมควร “ผมว่าปัญหาของท่านสนธิใหญ่ๆเลยก็คือการที่ไม่ลงพื้นที่หาเสียงทั่วทั้งประเทศแต่มุ่งเน้นพื้นที่เฉพาะทางภาคใต้เท่านั้นทำให้พรรคมาตุภูมิเป็นที่รู้จักน้อย ต่อมาก็คือเรื่องของเงินทุนพรรคที่มีไม่มากนัก การดำเนินงานต่างๆก็ค่อนข้างที่จะติดขัดไม่คล่องตัว สุดท้ายคือภาพของความเป็นนายทหารหัวหน้าคณะรัฐประหารที่ประชาชนทั่วไปยังไม่แน่ใจว่าเมื่อเข้ามาเป็นนักการเมืองแล้วจะทำเพื่อประโยชน์ของตัวเองหรือทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนกันแน่” (มัน พัทธโนทัย สัมภาษณ์ 2558) ซึ่งดร.มัน พัทธโนทัย ก็ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากปัญหาเงินทุนพรรคแล้ว ก็เป็นปัญหาเรื่องภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิเองที่ยังมีภาพลักษณ์ของนายทหารหัวหน้าคณะรัฐประหารอยู่ ประชาชนและสังคมทั่วไปอาจจะไม่แน่ใจนักว่าพลเอกสนธิจะเข้ามาเล่นการเมืองเพื่อประชาชนและประเทศชาติจริงๆ

ด้านอดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ นายนัจมุดดีน อูมา ได้ให้ความเห็นว่า “ปัญหาใหญ่คือการที่พลเอกสนธิมีจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคมาตุภูมิแค่สองท่าน ทำให้ไม่มีอำนาจต่อรองทางการเมืองพอที่จะผลักดันนโยบายต่างๆของพรรคให้ประสบความสำเร็จได้จริงๆ และ นอกจากนี้คือปัญหาเงินทุนพรรคซึ่งมีไม่มากพอทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคได้ต่อเนื่องหรือมากพอ” (นัจมุดดีน อูมา สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน นายอนุมัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิแบบแบ่งเขตจังหวัดปัตตานี ได้ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิมีเงินทุนสนับสนุนไม่มากพอในการดำเนินงานทางการเมือง “ผมว่าปัญหาใหญ่สุดของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิคือปัญหาเรื่องเงินทุนพรรคที่มีไม่เพียงพอ และไม่มากพอที่จะทำงานและขับเคลื่อนพรรคการเมือง” (อนุมัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557)

ส่วน นายเวดีอราแม มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ได้มีความเห็นในเรื่องนี้ว่าอำนาจในการตัดสินใจของพลเอกสนธิมีไม่เต็มที่และมีเงินทุนในการบริหารพรรคไม่เพียงพอ “คิดว่าปัญหาในเรื่องของอำนาจในการตัดสินใจของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินใน

การดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ นั้นยังไม่มีอำนาจเต็มในการบริหาร นอกจากนี้คือปัญหาเงินทุนพรรคซึ่งมีไม่มากพอ” (แควคือรามแม มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิอย่าง นายเหลาะ หมัดเหลาะ โต๊ะอิหม่าม จังหวัดสงขลา ยังมองว่าปัญหาใหญ่ของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิก็คือการขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของพรรคไปยังประชาชน “ผมว่าปัญหาใหญ่คือการที่พรรคมาตุภูมิยังขาดการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองสู่ประชาชน ซึ่งยังมีน้อยเกินไป ประชาชนรับรู้ข่าวสารต่างๆของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิไม่ทั่วถึง อีกเหตุผลหนึ่งคือพลเอกสนธิตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในระบบพรรคการเมืองรวดเร็วและเร่งรีบเกินไป และพรรคมาตุภูมิส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ครบทุก เขต หรือไม่ทั่วถึง” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่าปัญหาใหญ่ของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิคือเรื่องของจุดยืนทางการเมืองและถูกอำนาจบางอย่างครอบงำ ไม่สามารถดำเนินบทบาททางการเมืองในฐานะหัวหน้าพรรคได้อย่างที่ต้องการ “ผมมองว่าพลเอกสนธินั้นความตั้งใจที่เข้ามาดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้นท่านต้องการที่จะทำงานการเมืองอยู่คนละฝั่งกับรัฐบาลในตอนแรก แต่พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิก็โดนนายทุนและกลุ่มผู้สนับสนุนพรรคที่มีอำนาจดึงไปให้ไปอยู่กับฝ่ายเดียวกับรัฐบาลหรือพรรคเพื่อไทย ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของจุดยืนทางการเมืองอย่างมากต่อพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิในปัจจุบันนี้” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านสื่อมวลชนสายการเมืองอย่าง นายพิเชษฐ์ ชูรักษ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์สรุปความเห็นในเรื่องนี้ว่าพลเอกสนธิไม่ได้มีความตั้งใจที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองจริงๆ แต่มีเหตุผลแอบแฝงอื่นอย่างเช่น การมีพื้นที่ในสังคมอย่างปลอดภัยและมั่นคงสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับการมีบทบาททางการเมือง โดยเฉพาะตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่สามารถทำงานการเมืองตามอำนาจและหน้าที่ที่ควรจะเป็นในทางปฏิบัติได้จริงๆ รวมถึงปัจจัยทางกลุ่มทุนที่หุคุดให้การสนับสนุนพรรคมาตุภูมิก่อให้เกิดปัญหาเป็นอย่างมากต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆของพรรค “ผมว่าปัญหาใหญ่สุดคือตัวของพลเอกสนธิไม่ได้มีความตั้งใจที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองอาชีพตั้งแต่ต้น แต่พลเอกสนธิถูกสถานการณ์ทางการเมืองบีบบังคับให้ตัวเองต้องเข้ามาเล่นการเมืองเพื่อเป็นเกราะกำบังให้ตนเอง ต่อมาคือปัญหาเรื่องเงินทุนของพรรคมาตุภูมิที่มีไม่มาก ซึ่งขับเคลื่อนทางการเมืองได้ไม่คล่องตัวเท่าที่ควร ถือว่ามีปัญหาเยอะมาก” (พิเชษฐ์ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนสายทหารอย่าง นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีความเห็นว่าพลเอกสนธิรู้สึกผิดหวังที่ไม่สามารถดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคให้ประสบความสำเร็จตามที่หวังไว้และปัญหาเรื่องกลุ่มทุนสนับสนุนบางกลุ่มที่หุคให้การสนับสนุน “ดิฉันมองว่าปัญหาใหญ่ที่สุดคือตัวของพลเอกสนธิประเมินความสามารถในตัวท่านเองสูงเกินไปและจะต้องประสบความสำเร็จในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมือง แต่ในความเป็นจริงกลับตรงกันข้าม และปัญหาต่อมาก็อาจเป็นเรื่องปัญหาเรื่องเงินทุนของพรรคมาตุภูมิที่กลุ่มทุนลดน้อยลงไปหลังจากการไม่ประสบความสำเร็จของพรรคมาตุภูมิในการที่ไม่ได้เข้าร่วมรัฐบาล” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557)

ด้านความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่าพรรคมาตุภูมิมีนโยบายที่ไม่โดดเด่นและโดนใจประชาชนทั่วทั้งประเทศมากพอและปัญหาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ส่วนตัวของพลเอกสนธิเองที่ยังมีภาพของนายทหารที่ทำรัฐประหารรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง “ผมมองว่าปัญหาใหญ่ที่สุดคือนโยบายที่ไม่ค่อยโดนใจประชาชนทั่วไป และการจัดองค์กรทางการเมืองที่ไม่กระชับพอ คือการที่พรรคมาตุภูมิมีสาขาพรรคน้อย แม้แต่ในพื้นที่ภาคใต้ก็ไม่สามารถเจาะพื้นที่ของพรรคประชาธิปัตย์ได้ และพรรคมาตุภูมิมีกรรมการพรรคและสมาชิกพรรคไม่มากพอ เป็นต้น และปัญหาต่อมาก็อาจเป็นเรื่องปัญหาเรื่องเงินทุนของพรรคมาตุภูมิที่มีไม่มากพอทั้งเงินส่วนตัวและเงินอุดหนุนพรรคการเมืองจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนปัญหาสุดท้ายคือพลเอกสนธิยังถูกมองว่าเป็นนายทหารที่ทำรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง เมื่อมาเล่นการเมืองแล้วประชาชนทั่วไปยังสงสัยว่าพลเอกสนธิมีวัตถุประสงค์อย่างไรกันแน่” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557)

รศ.ดร.ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ได้ให้ความเห็นว่าจุดประสงค์ทางการเมืองของพลเอกสนธิยังไม่ชัดเจน ทำให้เมื่อมาดำเนินบทบาทตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองแล้วเกิดความสับสน ไม่มีเป้าประสงค์ที่ชัดเจน “ผมว่าปัญหาใหญ่ที่สุดของพลเอกสนธิคือจุดประสงค์ทางการเมืองของพลเอกสนธิเอง ที่สังคมส่วนใหญ่ยังมองไม่ค่อยชัด หรือยังไม่ค่อยแน่ใจว่าพลเอกสนธิมีจุดประสงค์ทางการเมืองหรือจุดยืนทางการเมืองอย่างไร จะเข้ามาเพื่อเป็นพรรคการเมืองที่คอยติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลในฐานะพรรคฝ่ายค้าน หรือเป็นพลเอกสนธิดำเนินการทางการเมืองเพื่อตัวเองหรือเพื่อพรรค และเป็นพรรคการเมืองที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อหาโอกาสเข้าร่วมกับพรรครัฐบาลหรืออย่างไร เป็นต้น ตรงนี้ผมคิดว่าเป็นปัญหาสำคัญที่สุด” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557)

สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสาร และข่าวสารต่างๆพบว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินมีปัญหาและอุปสรรคอย่างมากต่อการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ดังนี้

1. ปัญหาเงินทุนสนับสนุนของพรรคมาตุภูมิซึ่งไม่พอกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง
2. ปัญหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิที่มีจำนวนน้อย ทำให้ไม่มีพลังในการผลักดันนโยบายต่างๆของพรรคให้เป็นรูปธรรมได้
3. ปัญหาเรื่องจุดยืนทางการเมืองของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิในสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ชัดเจนทำให้ทั้งพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและพรรคการเมืองฝ่ายค้านไม่สามารถไว้วางใจได้
4. พลเอกสนธิมีอำนาจที่เหนือกว่าแฝงอยู่เบื้องหลัง ทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในฐานะหัวหน้าพรรคการเมืองที่จะผลักดันนโยบายที่เป็นประโยชน์ให้กับส่วนรวมตามที่ได้หาเสียงไว้ก่อนเลือกตั้งได้ตามที่ตั้งใจเอาไว้

3.2 แนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

แนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น นับว่าเป็นจุดที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการจะทำพรรคการเมืองต่อไปในอนาคต

ในเรื่องนี้ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้อธิบายว่า “การแก้ไขการซื้อสิทธิ์ขายเสียงของคนไทยนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลานานพอสมควร กฎหมายของประเทศ ข้าราชการ นักการเมือง และองค์กรของประเทศทุกภาคส่วนจะต้องได้รับการปฏิรูปหรือแก้ไขจุดบกพร่องก่อนที่จะมีการเลือกตั้งครั้งต่อไป ส่วนพรรคมาตุภูมิก็ต้องมีการปรับตัวดูแนวทางทิศทางทางการเมืองที่จะเกิดขึ้นในอนาคตว่าจะปรับเปลี่ยนแนวทางต่างๆของพรรคอย่างไร พรรคมาตุภูมิที่กำลังมองหาผู้มีอุดมการณ์ทางการเมืองรุ่นใหม่ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพรรคในการขับเคลื่อนในอนาคต” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557) ดังนั้นพลเอกสนธิจึงควรที่จะคัดเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่มีคุณภาพและมีภาพลักษณ์ที่ดีเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้น

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน จะต้องมีแนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนและเป็นรูปธรรม ดังนี้โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็น ดังนี้

ดร.มัน พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า “ท่านสนธิและพรรคมาตุภูมิต้องเพิ่มพื้นที่ทางการเมืองให้มากขึ้นเพื่อที่จะทำให้ประชาชนรู้จักตัวตนของท่านสนธิและนโยบายพรรคมาตุภูมิที่แท้จริง ส่วนเรื่องของทุนพรรคนั้นก็สำคัญท่านสนธิจะต้องหาเงินทุนผู้สนับสนุนพรรคเพิ่มมากขึ้น เพราะการบริหารพรรคการเมืองนั้นจะเดินไปไม่ได้เลยถ้าไม่มีทุน” (มัน พัทธโนทัย สัมภาษณ์ 2558) สรุปคือ พลเอกสนธิต้องเพิ่มกลุ่มทุนสนับสนุนพรรคให้เพิ่มและหลากหลายกลุ่มมากขึ้น

ด้านอดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ นายนัจมุดดีน อูมา ได้ให้ความเห็นว่า “ประการแรกคือต้องเพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิให้มากขึ้น ประการที่สองคือต้องมีเงินมาอุดหนุนพรรคเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และประการสุดท้ายคือพลเอกสนธิต้องมีความชัดเจนในการเลือกข้างว่าจะอยู่ฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน ถ้าหากจะลงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งต่อไป” (นัจมุดดีน อูมา สัมภาษณ์ 2557) สรุปคือพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิต้องแสดงจุดยืนพรรคให้ชัดเจนตอนหาเสียงเลือกตั้งว่าจะทำงานการเมืองร่วมกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหากได้รับเลือกตั้ง

ด้าน นายอนุวัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิแบบแบ่งเขตจังหวัดปัตตานี ได้ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิต้องเพิ่มความชัดเจนในเรื่องของนโยบายพรรคและการมีสัมพันธ์อันดีกับประเทศมุสลิมในต่างประเทศ “พลเอกสนธิต้องมีนโยบายที่ชัดเจนและเด่นชัดเรื่องของการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในโลกมุสลิมกับชาวมุสลิมในประเทศไทยเพื่อใช้ในการหาเสียงผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งต่อไปอาจเพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ และ ต้องมีนโยบายพรรคที่สามารถยืนยันกับประชาชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างชัดเจนในเรื่องของรูปแบบการปกครองที่จะใช้ในพื้นที่ เช่น มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการโดยตรง เป็นต้น” (อนุวัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557)

ส่วน นายแหวดือรามะ มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ได้มีความเห็นในเรื่องนี้ว่าพลเอกสนธิจะต้องขยายสาขาเพิ่ม หาเงินทุนเพิ่ม และลงพื้นที่พบปะประชาชนให้มากกว่านี้ “พลเอกสนธิต้องเพิ่มสาขาพรรคมาตุภูมิให้ครอบคลุมมากขึ้น ต้องเพิ่มจำนวนของทีมงานบริหารพรรคมาตุภูมิในการพบปะประชาชน ต้องมีเงินมาอุดหนุนพรรคเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม พลเอกสนธิต้องลงพื้นที่พบปะประชาชนให้มากกว่าเดิมและต่อเนื่องและต้องแสดงความจริงใจให้ประชาชนเห็นว่าต้องการเข้ามาทำงานทางการเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนจริงๆตามระบอบประชาธิปไตย” (แหวดือรามะ มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557) ดังนั้นการขยายสาขาพรรคให้เพิ่มมากกว่าเดิม และครอบคลุมทั่วทั้งประเทศจึงเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วนมาก

ด้านผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิอย่าง นายเหลาะ หมัดเหลาะ โต้ะอิหม่าม จังหวัดสงขลา ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิต้องเพิ่มการสื่อสารทางการเมืองระหว่างพรรคกับประชาชนให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการหาผู้สนับสนุนพรรคมาตุภูมิเพิ่มขึ้น อีก “พลเอกสนธิต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิให้มากขึ้น ต้องมีเงินมาอุดหนุนพรรคเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม พรรคมาตุภูมิต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครอบคลุมพื้นที่มากยิ่งขึ้น และ พลเอกสนธิและทีมงานของพรรคมาตุภูมิต้องลงพื้นที่พบปะประชาชนให้มากและบ่อยขึ้นกว่าเดิม” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิต้องหากลุ่มทุนสนับสนุนพรรคที่มั่นคงและต่อเนื่อง และปรับเปลี่ยนนโยบายให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนในชาติโดยรวม “ประการแรกพลเอกสนธิต้องเปลี่ยนกลุ่มนายทุนที่มาสับสนุนพรรคมาตุภูมิ หรือหาผู้สนับสนุนใหม่ที่ให้พลเอกสนธิดำเนินนโยบายทางการเมืองของพรรคเองอย่างมีอิสระ ประการที่สองคือต้องเปลี่ยนนโยบายพรรคให้เข้ากับสถานะการณ์ปัจจุบันคือเน้นความรักความสามัคคีของคนในชาติเป็นหลัก เข้าถึงประชาชน ประการที่สามคือคัดเลือกผู้สมัครและกรรมการบริหารพรรคที่มีคุณภาพจริงๆ เข้าร่วมทีมกับพรรคอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านสื่อมวลชนสายการเมืองอย่าง นายพิเชษฐ์ ชูรักษ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์สรุปความเห็นในเรื่องนี้ว่าพลเอกสนธิในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนต่อประชาชนทั่วทั้งประเทศ “พลเอกสนธิต้องมีนโยบายที่ชัดเจนและเด่นชัดเรื่องของการแก้ปัญหาให้กับประชาชนทั่วทั้งประเทศ ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง” (พิเชษฐ์ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557) ดังนั้นพลเอกสนธิต้องมีความตั้งใจที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองเพื่อสร้างคุณูปการให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยตามที่ตั้งใจและตามนโยบายของพรรคที่เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองจริงๆ โดยไม่มีกลุ่มการเมืองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่เบื้องหลัง

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนสายทหารอย่าง นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีความเห็นว่าพลเอกสนธิจะต้องแก้ไขเรื่องจุดยืนทางการเมืองทั้งของตัวเองและของพรรคมาตุภูมิ “พลเอกสนธิต้องกลับไปเริ่มต้นทางการเมืองใหม่หมดและแสดงจุดยืนทางการเมืองที่ชัดเจน ต้องแสดงให้เห็นประชาชนทั้งประเทศเห็นและยอมรับว่าไม่เป็นพวกของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีแนวนโยบายที่เป็นประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศจริงๆ ซึ่งอาจจะก้าวเดินไปช้าๆ แต่ชัดเจน” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557) สรุปคือพลเอกสนธิและพรรค

มาตุภูมิต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคจากที่เคยเป็นพรรคการเมืองของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ให้กลายมาเป็นพรรคการเมืองใหม่ของคนทั้งประเทศ

ด้านความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง **รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิจะต้องปรับเปลี่ยนนโยบายพรรคใหม่ในการหาเสียงเลือกตั้งครั้งต่อไปโดยนโยบายนั้นจะต้องเป็นนโยบายเพื่อคนทั้งประเทศไม่ใช่พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง “พลเอกสนธิต้องมีนโยบายที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ เข้าถึงใจประชาชน และต้องมีจุดขายของพรรคที่โดนใจและชัดเจน ต้องแสดงให้เห็นประชาชนทั้งประเทศเห็นและยอมรับว่า มีแนวนโยบายที่เป็นประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศจริงๆ และสามารถจับต้องได้เป็นรูปธรรมจริงๆ และเงินทุนพรรคมาตุภูมิต้องมีมากพอในการขับเคลื่อนทางการเมือง เนื่องจากการเมืองไทยยังต้องใช้งบประมาณมากในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557) ดังแนวคิดเรื่องความสำคัญของพรรคการเมืองที่อธิบายว่าพรรคการเมืองเป็นช่องทางการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) ที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมือง และระหว่างบุคคลในสังคมการเมืองด้วยกัน จากการสื่อสารทางการเมืองจะนำไปสู่กระบวนการกล่อมเกลางานการเมืองและการกำหนดนโยบาย (Policy Making) (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2549: 458-460)

ด้าน **รศ.ดร.ไชยยันต์ ไชยพร** รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ได้ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิจะต้องพิสูจน์ตัวเองให้สังคมยอมรับให้ได้ว่าเข้ามามีบทบาททางการเมืองเพื่อทำงานให้กับประชาชนจริงๆ ไม่ใช่เพื่อใครคนใดคนหนึ่ง “พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิต้องแสดงและพิสูจน์ให้สังคมและประชาชนเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มการเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในการเข้ามาทำงานการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมือง อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเรียกศรัทธาจากประชาชนและสังคมคืนกลับมา ถึงจะสามารถดำเนินงานทางการเมืองต่อไปในอนาคตได้” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557) ดังแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองที่อธิบายว่าพรรคการเมืองทำหน้าที่เป็นรัฐบาลและปฏิบัติตามนโยบายของพรรคตามที่ได้แถลงไว้กับประชาชน เมื่อสมาชิกพรรคได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรฝ่ายเสียงข้างมากในรัฐสภา ย่อมถือได้ว่าประชาชนมีความประสงค์ให้นโยบายของพรรคการเมืองนั้นเป็นนโยบายของรัฐบาล พรรคการเมืองฝ่ายเสียงข้างน้อยจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน เพื่อทักท้วงการกระทำที่เห็นว่าไม่เหมาะสมของรัฐบาล และต้องมีนโยบายและตัวบุคคล พร้อมทั้งจะเป็นรัฐบาลทันทีหากรัฐบาลต้องลาออกไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือฝ่ายค้านได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไป (Macridis 1967: 17-19)

สรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสาร และข่าวสารต่างๆ พบว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน สมควรที่จะต้องมีแนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. เพิ่มกลุ่มทุนสนับสนุนพรรค ให้เพิ่มและหลากหลายกลุ่มมากขึ้น
2. คัดเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่มีคุณภาพและมีภาพลักษณ์ที่ดีเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้น
3. ขยายสาขาพรรคให้เพิ่มมากกว่าเดิม และครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ
4. เปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคจากที่เคยเป็นพรรคการเมืองของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ให้กลายมาเป็นพรรคการเมืองใหม่ของคนทั้งประเทศ
5. แสดงจุดยืนพรรคให้ชัดเจนตอนหาเสียงเลือกตั้งว่าจะทำงานการเมืองร่วมกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหากได้รับเลือกตั้ง
6. พลเอกสนธิต้องพิสูจน์ให้สังคมไทยเห็นให้ได้ว่ามีความตั้งใจที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองเพื่อสร้างคุณูปการให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยตามที่ตั้งใจและตามนโยบายของพรรคที่เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองจริงๆ โดยไม่มีกลุ่มการเมืองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่เบื้องหลัง

ตอนที่ 4 ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบ

ประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ในเรื่องภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก เพราะในอดีตนั้น พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน เคยเป็นหัวหน้าคณะนายทหารที่ยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นภาพลักษณ์ของการใช้อำนาจเผด็จการทหารที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน อย่างรุนแรงหลังจากการเข้ามาสู่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และหัวหน้าพรรคการเมืองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากสังคมไทยส่วนใหญ่มองว่า การยึดอำนาจการปกครองโดยเผด็จการทหารนั้นเป็นการจุดให้ประเทศถอยหลัง เป็นวิธีการที่ประชาคมโลกโดยเฉพาะในค่ายเสรีประชาธิปไตยนั้นไม่ยอมรับ และการที่ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ก้าวมาสู่ระบอบการเมืองไทยตามระบบรัฐสภานั้นก่อให้เกิดความเคลือบแคลงใจ สงสัย และเฝ้าดูจากสังคมไทย ว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน จะดำเนินบทบาททางการเมืองอย่างไร มีวัตถุประสงค์เช่นใด และจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดในการดำเนินบทบาทนั้นๆ

4.1 ภาพลักษณ์การดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอก สนิธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสารและข่าวสารต่างๆ พบว่ายังมีความเห็นที่ แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ **กลุ่มตัวอย่างที่มองในด้านบวก** ซึ่งมีความเห็นว่าหากจะมองในแง่ของความตั้งใจที่จะทำงานด้านการเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้ว พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ก็สามารถกระทำได้ดีในเรื่องของ ความมุ่งมั่นที่จะลบภาพลักษณ์ของเผด็จการทางทหาร ซึ่งเป็นปฏิปักษ์โดยตรงกับครรลองการเมืองแบบประชาธิปไตย ให้กลายเป็นนักการเมืองคนหนึ่งที่มีมุ่งมั่นตั้งใจทำงานด้านการเมือง ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองอย่างเต็มความสามารถ และสร้างประโยชน์แก่พรรคและประเทศชาติให้มากที่สุด ผลงานที่น่าสนใจของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้แก่การ นำเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรองดองแห่งชาติ ฉบับพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน และคณะ เข้าสู่รัฐสภาเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เพื่อเป็นทางเลือกในการพิจารณาของสภาในการออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้กับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมืองตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548 จนถึงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 แม้ว่าร่างฯ จะไม่ผ่านความเห็นชอบเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา แต่ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะให้เกิดความปรองดองกันของประชาชนไทย ทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบถูกดำเนินคดีทางการเมืองนับตั้งแต่ พ.ศ. 2548 – 2554 และ**กลุ่มตัวอย่างที่มองในด้านลบ**ที่มองว่าภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น ก่อให้เกิดผลเสียต่อตัวของพลเอกสนธิมากกว่าผลดี

4.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มองในด้านบวก

หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารของพรรค ให้ถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค ต้องใช้ศิลปะความเป็นผู้นำ มีทัศนคติเชิงบวกในการประสานงานกับทุกฝ่าย “ผมมีวัตถุประสงค์ในการทำพรรคมาตุภูมิที่ชัดเจน คือทำเพื่อผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก เพราะฉะนั้นผมรู้สึกสบายใจในความมุ่งมั่นตั้งใจทำเพื่อพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะการมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ถึงแม้ว่าพรรคมาตุภูมิจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในสภาแค่ 2 ท่าน แต่ภาพลักษณ์ก็ดูโดดเด่น มีคุณภาพและได้รับการยอมรับ มากกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองใหญ่เสียอีก รวมถึงนักการเมืองในฝ่ายของฝ่ายค้านจำนวนหนึ่งที่ได้เข้ามาพูดคุยและให้กำลังใจผมในการทำงานทางการเมืองต่อไป” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557) “ท่านสนธิเป็นคนที่มีความกล้าหาญโดยส่วนตัวที่ดี เชื่อมั่นในตัวเอง ใจเย็น มุ่งมั่นตั้งใจทำงานการเมืองเพื่อเป็นแบบอย่างของนักการเมืองที่

ดียึดเอาผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก แต่เนื่องจากว่าการดำเนินการทางการเมืองของท่าน บางอย่างสังคมสามารถตีความได้หลายอย่างทั้งแง่บวกและแง่ลบดังนั้นในสภาวะที่เกิดความขัดแย้ง ทางด้านความคิด อุดมการณ์ทางการเมืองของสังคมไทยสูงในระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน ดังนั้นบทบาททางการเมืองของท่านสนธิที่เกิดขึ้นแม้จะตั้งใจดี แต่ก็อาจถูกกระแส โจมตีได้ง่ายและรุนแรงเกินกว่าความคาดหมายได้ นับว่ากระทบต่อภาพลักษณ์ของท่านสนธิในแง่ ของการโดนโจมตี ว่าดำเนินการทางการเมืองเพื่อตัวเองและพวกพ้องมากกว่าเพื่อประชาชนจริงๆ นับว่าเป็นเรื่องที่น่าเสียดายมากๆ” (มัน พิช โนทัย สัมภาษณ์ 2558)

ด้านอดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ นาย**นัจมุดดีน อูมา** ได้ให้ความเห็นว่า “ภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ผมว่ามีภาพลักษณ์ที่ดี ตั้งใจ มุ่งมั่น และมีบารมีสูง แต่ หากจะมองถึงความสำเร็จในการเข้ามาดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่ง หัวหน้าพรรคมาตุภูมิและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วผมมองว่ายังไม่ประสบความสำเร็จ” (นัจมุดดีน อูมา สัมภาษณ์ 2557)

ส่วน นาย**อนุวัติ ชูสารอ** อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิแบบ แบ่งเขตจังหวัดปัตตานี ได้ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิมีภาพลักษณ์ที่ดี มีบารมีสูง แต่เสียตรงที่การ สื่อสารทางการเมืองระหว่างพรรคมาตุภูมิกับประชาชนทั่วทั้งประเทศยังมีน้อยเกินไป “ภาพลักษณ์ ของพลเอกสนธิในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ สำหรับประชาชนทั่วไปผมคิดว่ายังมองภาพไม่ ค่อยชัดเจนเท่าไรหรอก เนื่องจากการสื่อสารทางการเมืองของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมียังมีน้อย แต่ผมว่าพลเอกสนธิท่านก็มีความตั้งใจดีในการเข้ามาเป็นนักการเมืองเพื่อแก้ปัญหาให้ประชาชน ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ก็ตาม” (อนุวัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนสายทหารอย่าง นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีความเห็นว่าพลเอกสนธิมีภาพลักษณ์ของ นายทหารนักประชาธิปไตย ที่ตั้งใจจะสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นกับวงการการเมืองไทยและ ประชาชนไทย“เป็นภาพลักษณ์ที่สร้างความประหลาดใจให้กับแวดวงของทหารหลายๆ ท่านที่มอง ว่าพลเอกสนธิกำลังทำอะไรกับการเล่นการเมืองที่คุณเหมือนว่าจะกลับไปมีสายสัมพันธ์ที่ดีกับอดีต นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร แต่โดยส่วนตัวดิฉันมองว่าพลเอกสนธิมีจิตวิญญาณ ประชาธิปไตยสูงพอสมควรที่สามารถจะพยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่พลเอกสนธิเคย ทำการยึดอำนาจรัฐประหารมา เพื่อให้กลับมาร่วมงานทางการเมืองที่สามารถจะทำประโยชน์ให้กับ ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยที่พลเอกสนธิเองพยายามที่จะประกอบชิ้นส่วนทางการเมืองโดย เริ่มจากตัวพลเอกสนธิก่อนและไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ที่ถาโถมเข้ามาหาตัวท่าน” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557)

ด้านความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิมีภาพลักษณ์ที่ดีพอสมควรในฐานะนักการเมืองหน้าใหม่ที่มาจากราชการทหาร “ภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิฉัน มองว่าพลเอกสนธิประสบความสำเร็จในการก้าวเข้ามาสู่การเมืองหลังจากการเกษียณอายุราชการมาแล้ว 38 วัน และเข้ามาเป็นนักการเมืองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทย ซึ่งจะทำให้พลเอกสนธิรู้ซึ่งว่าการทำรัฐประหารของท่านในอดีตนั้น ไม่ได้แก้ปัญหอะไรเลยกับการเมืองไทย การเมืองไทยก็ยังวนเวียนอยู่แบบเดิม ถึงจะแก้ปัญหาระบบการเลือกตั้งได้แต่ตัวบุคคลที่จะมาเข้าเล่นการเมืองก็ยังเป็นกลุ่มเดิมๆ การเมืองที่ออกมา ก็จะเป็นแบบเดิมๆ อีก” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557)

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มองในด้านบวกได้ดังนี้คือ

1. พลเอกสนธิเป็นผู้ที่ขี้ฉ้อฉลและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเหนียวแน่น
2. พลเอกสนธิมีความอดทนและอดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรคและผลกระทบจากภาพลักษณ์ในอดีตในการดำเนินงานทางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ
3. พลเอกสนธิมีบารมี มุ่งมั่น และตั้งใจ ที่จะเปลี่ยนภาพลักษณ์ตนเองจากทหารมาเป็นนักการเมือง
4. พลเอกสนธิมีความตั้งใจดีในการเข้ามาเป็นนักการเมืองเพื่อแก้ปัญหมาให้ประชาชน ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่มองในด้านลบ

ในขณะที่อีกกลุ่มตัวอย่างกลับมองว่าภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ยังไม่ชัดเจน และคลุมเครือสำหรับสังคมไทยอยู่พอสมควร นายแหวดือรามะ มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ได้มีความเห็นในเรื่องนี้ว่าพลเอกสนธิมีภาพลักษณ์ที่ไม่ชัดเจน ไม่โดดเด่นพอและไม่น่าพอใจโดยภาพรวม “ภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ผมว่าประชาชนในพื้นที่มองแบบเฉยๆ ไม่โดดเด่นอะไรมาก เนื่องจากประชาชนยังสงสัยการเข้ามาบิบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองว่าจริงใจหรือมีสิ่งใดแอบแฝงหรือเปล่า ซึ่งนับว่ายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และต้องปรับปรุงอีกมาก ทั้งเรื่องของการตั้งสาขาพรรค ผู้ติดตาม เป็นต้น” (แหวดือรามะ มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557) ด้านผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิอย่าง นายเหลาะ หมัดเหลาะ โต๊ะอิหม่าม จังหวัดสงขลา ให้ความเห็นว่าภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิในสายตาของประชาชน

ทั่วไปนั้นยังไม่โปร่งใสมากพอในการเข้ามาทำงานการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองน้องใหม่แม้ว่าจะมีความตั้งใจ “ภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ สำหรับประชาชนทั่วไปผมคิดว่ายังมองภาพไม่ค่อยชัดเจนเท่าไรนักเนื่องจากการสื่อสารทางการเมืองของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิยังมีน้อย แต่ผมว่าพลเอกสนธิท่านก็มีความตั้งใจดีในการเข้ามาเป็นนักการเมืองเพื่อแก้ปัญหาให้ประชาชน ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ก็ตาม” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่าบทบาททางการเมืองของพลเอกสนธิในครั้งนี้ล้มเหลวและบอบช้ำจากกระแสโจมตีจากหลายๆฝ่ายในสังคมว่ากระทำเพื่อตัวเองไม่ได้กระทำเพื่อผลประโยชน์ของชาติและประชาชนจริงๆ “ภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้นถูกวิพากษ์วิจารณ์มากจากฝ่ายทหาร จากหัวหน้ารัฐประหารที่มีบารมีและคะแนนนิยมมากมาย กลับกลายเป็นภาพที่ติดลบพอสมควร ซึ่งฝ่ายทหารส่วนใหญ่มองว่าพลเอกสนธินั้นเข้ามาเป็นนักการเมืองเพื่อต้องการอำนาจ รวมถึงการถูกโจมตีจากพรรคประชาธิปัตย์อย่างหนักว่าพลเอกสนธิเข้ามาเล่นการเมืองเพื่อหวังแก้อำนาจและเกราะป้องกันตัวเอง มากกว่าที่จะเข้ามาทำงานการเมืองเพื่อประชาชนจริงๆ และยังติดลบหนักลงไปอีกเมื่อพลเอกสนธินำเสนอพ.ร.บ. พรองดองแห่งชาติฉบับสนธิ เข้าสู่สภา เพราะสังคมมองว่าเป็นการช่วยเหลือ พ.ต.ท.ทักษิณและกลุ่มนักการเมืองในฝ่ายของรัฐบาล” (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557)

ส่วนสื่อมวลชนสายการเมืองอย่าง นายพิเชษฐ์ ชูรัักษ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์สรุปความเห็นในเรื่องนี้ว่าภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิก่อนเข้ามาเป็นนักการเมืองกับหลังเป็นนักการเมืองนั้นต่างกันมากจากความเป็นนายทหารวีรบุรุษในการทำรัฐประหารรัฐบาลทักษิณ ที่มีการบริหารประเทศอย่างไม่โปร่งใสดเกิดการทุจริต โกงกินเงิน โยนยาอย่างกว้างขวาง ประชาชนให้การยกย่องพลเอกสนธิว่าเป็นผู้เข้ามากอบกู้ชาติแต่หลังจากที่พลเอกสนธิเข้ามาเป็นนักการเมืองและดำเนินนโยบายการเมืองผ่านพรรคมาตุภูมิในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทำให้ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิอย่างมหาศาล “ภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้นผมมองว่าเสียมากกว่าดี เพราะจากการที่พลเอกสนธิเคยเป็นหัวหน้าคณะรัฐประหารที่ยึดอำนาจจากรัฐบาลทักษิณเมื่อปี 49 ซึ่งอ้างว่ารัฐบาลในขณะนั้นบริหารราชการบ้านเมืองล้มเหลว มีทุจริต ช่องสุ่มกำลังกลุ่มคน เป็นต้น กลับมาเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองที่เข้ามาทำงานการเมืองเป็นตัวช่วยให้กับรัฐบาลน.ส.ยิ่งลักษณ์ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มขั้วทางการเมืองเก่าของพรรคไทยรักไทย ถือว่าล้มเหลวและชวนสงสัยเป็นอย่างมากว่าพลเอกสนธิทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดของตัวเองมากกว่า

อุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วถ้าจะให้เหมาะสมทางการเมืองจริงๆ นั้นพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิต้องเป็นพรรคร่วมฝ่ายค้านเท่านั้น และคอยตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานของรัฐบาลให้เข้มข้นขึ้น” (พิเชษฐ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน รศ.ดร. ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ได้ให้ความเห็นว่า พลเอกสนธิอาจมีความตั้งใจเข้ามาทำงานการเมืองจริงๆ แต่อาจจะเกิดความสับสนขึ้นระหว่างการทำงานการเมืองเนื่องจากไม่เป็นตัวของตัวเอง ทำให้เกิดผลเสียหายทางการเมืองที่เกิดขึ้นกับตัวของพลเอกสนธิเองอย่างคาดไม่ถึง “ก็เป็นที่น่าเสียดายที่สังคมส่วนใหญ่มองภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิไปในทางที่ไม่น่าประทับใจมากนัก เนื่องจากการที่พลเอกสนธิเกิดปัญหาและผลกระทบในด้านลบตามมาหลายๆ ประการ อันมาจากการดำเนินงานทางการเมืองของตัวพลเอกสนธิเองที่สร้างความสับสนและไม่ชัดเจนให้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะ การยกมือสนับสนุนพรรครัฐบาล การนำเสนอร่างพ.ร.บ. ปรองดองแห่งชาติฉบับสนธิเข้าสภาฯ เป็นต้น ซึ่งถูกสังคมส่วนใหญ่มองว่าเป็นการกระทำที่เอื้อประโยชน์ให้กับพรรครัฐบาลและกลุ่มการเมืองเก่าของพรรครัฐบาล ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อตัวพลเอกสนธิเอง มากกว่ากระทำเพื่ออุดมการณ์ของพรรคและประชาชน” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557)

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มองในด้านลบได้ดังนี้คือ

1. พลเอกสนธิมีภาพลักษณ์ที่ไม่ชัดเจน ไม่โดดเด่นพอและไม่น่าพอใจโดยภาพรวมเนื่องจากยังติดภาพลักษณ์ของนายทหารหัวหน้าคณะรัฐประหารอยู่ในอดีต สังคมยังมีความสงสัยในเจตนา
2. สังคมส่วนใหญ่มองพลเอกสนธิว่าเป็นการกระทำที่เอื้อประโยชน์ให้กับพรรครัฐบาลและกลุ่มการเมืองเก่าของพรรครัฐบาล เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องมากกว่ากระทำเพื่ออุดมการณ์ของพรรคและประชาชน
3. พลเอกสนธิดำเนินนโยบายการเมืองผ่านพรรคมาตุภูมิในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มการเมืองของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทำให้ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิอย่างมหาศาล

ภาพลักษณ์และทัศนคติประจำตัว ในการดำเนินงานทางการเมือง มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับหัวหน้าพรรคการเมือง เพราะจะส่งผลถึงความสำเร็จและการบรรลุถึงเป้าหมายของการบริหารงานของพรรคเป็นอย่างมาก จากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูล เอกสาร และข่าวสารต่างๆ พบว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีลักษณะดังนี้

1. พลเอกสนธิเป็นผู้ที่ยึดมั่นและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเหนียวแน่น
2. พลเอกสนธิมีความอดทนและอดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรคและผลกระทบจากภาพลักษณ์ในอดีตในการดำเนินงานทางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ
3. พลเอกสนธิมีบารมี มุ่งมั่น และตั้งใจ ที่จะเปลี่ยนภาพลักษณ์ตนเองจากทหารมาเป็นนักการเมือง
4. พลเอกสนธิติดภาพลักษณ์ของนายทหารหัวหน้าคณะรัฐประหารในอดีตอยู่ ต้องใช้เวลาสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดความรู้สึกกับประชาชนว่าตั้งใจเข้ามาเป็นนักการเมืองที่อยากจะทำงานเพื่อบ้านเมืองจริงๆ ไม่มีสิ่งใดแอบแฝงหรือซ่อนเร้น
5. ประชาชนในสังคมและกลุ่มการเมืองมองว่าพลเอกสนธิดำเนินนโยบายการเมืองผ่านพรรคมาตุภูมิในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มการเมืองของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทำให้ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิเป็นอย่างมาก

4.2 ผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ในเรื่องนี้ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้อธิบายว่า “ในฐานะของหัวหน้าพรรค ต้องบริหารงานของพรรค ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของพรรค ต้องใช้ความสามารถในการบริหารอย่างเต็มกำลังและมีประสิทธิภาพ การที่จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองอย่างเต็มความสามารถและให้มีประสิทธิภาพนั้นเป็นเรื่องที่ยาก เพราะมีอุปสรรคมากมายที่ต้องฝ่าฟัน อย่างมุ่งมั่นและตั้งใจจริง ต้องเสียสละอดทน ต่อแรงกดดันต่างๆ ที่เข้ามาอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามแม้ว่าผมและพรรคมาตุภูมิจะไม่ประสบความสำเร็จในแง่ของนโยบายพรรคและบทบาทแต่ผมก็คิดว่าผมประสบความสำเร็จทางการเมืองในระดับหนึ่ง และก่อให้เกิดผลบวกทางการเมืองได้ไม่มากนัก้อยในแง่ของการนำพาพรรคน้องใหม่ที่มิขนาดเล็กให้เข้าสู่เวทีทางการเมืองไทย” (สนธิ บุญยรัตกลิน สัมภาษณ์ 2557) สอดคล้องกับความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์อย่าง รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิประสบความสำเร็จในบทบาทหัวหน้าพรรคการเมืองหน้าใหม่อย่างพรรคมาตุภูมิพอสมควรและโดดเด่นในเวทีการเมืองไทยมากพอสมควร “ผมมองว่าพลเอกสนธิประสบความสำเร็จในการก้าวเข้ามาสู่การเมืองและเข้ามาเป็นนักการเมืองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทย ในฐานะของนักการเมืองหน้าใหม่และพรรคการเมืองใหม่ แม้ว่าจะไม่ประสบผลสำเร็จทางการเมืองตามเป้าหมายที่วางไว้เนื่องจากพบกับปัญหาและอุปสรรคอย่างมากมาย แต่ก็ถือได้ว่าได้จุดประกายของการเป็นพรรคการเมืองที่มี

จุดยืนทางการเมืองเป็นกลาง ไม่เป็นพรรคฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาล แต่เลือกที่จะสนับสนุนนโยบายที่เห็นว่าเป็นผลประโยชน์ต่อประชาชนเป็นหลัก โดยไม่กลัวที่จะถูกตำหนิจากกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงกันข้าม” (ปธาน สุวรรณมงคล สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิประสบความสำเร็จในฐานะของนักการเมืองมากพอสมควร “ในมุมมองของผมคิดว่า มองว่าการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิโดยรวมนั้นประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง เนื่องจากการที่พลเอกสนธิมีต้นทุนทางการเมืองและสังคมอยู่มาก ทำให้พรรคมาตุภูมิจึงได้รับอานิสงฆ์ไปด้วยและหลายๆคนก็ให้โอกาสท่าน แต่ในช่วงหลังมาจนถึงปัจจุบันนี้ผมว่าพลเอกสนธิหยุดเคลื่อนไหวแล้ว แล้วเริ่มถอยกลับมายังจุดเริ่มต้นเดิมเพื่อตั้งหลักใหม่เนื่องจากท่านถูกโจมตีจากกระแสสังคมมาก (พลตรีฉัตรชัย ลักษณะ สัมภาษณ์ 2557)

สรุปความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดสอดคล้องกับพลเอกสนธิว่า

1. พรรคมาตุภูมินั้นแม้ว่าจะไม่ประสบความสำเร็จในแง่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พื้นที่ทางการเมือง พลังการต่อรองในรัฐสภา แต่ก็ได้สร้างปรากฏการณ์ใหม่ๆทางการเมืองให้เกิดขึ้นได้ในระดับหนึ่ง

2. พลเอกสนธิได้นำพาพรรคมาตุภูมิซึ่งมีขนาดเล็กและเป็นพรรคน้องใหม่ทางการเมืองไทยให้เป็นที่รู้จักในสังคมไทย มีพื้นที่และสร้างสีสันรค์ทางการเมืองได้มากพอสมควร

3. พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน สามารถที่จะประสานและทำงานการเมืองร่วมกันกับกลุ่มสมาชิกพรรคกลุ่มสำคัญคือ กลุ่มวะห้ตะฮ์ หรือ "กลุ่มเอกภาพ" เป็นชื่อกลุ่มนักการเมืองที่เคยทรงอิทธิพลอย่างสูงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เป็นอย่างดีจุดประกายความหวังให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับหนึ่ง

แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กลับมองว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ไม่ประสบความสำเร็จในแง่ของการผลักดันนโยบายต่างๆของพรรคให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ พรรคมาตุภูมิไม่มีอำนาจในการต่อรองทางการเมืองในรัฐสภาตามที่พลเอกสนธิและกรรมการพรรคมาตุภูมิตั้งใจไว้ “ท่านสนธิในบทบาทของหัวหน้าพรรค และคณะกรรมการพรรคมาตุภูมิค่อนข้างจะผิดหวังมากที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิน้อยกว่าเป้าหมายที่ตั้งเป้าเอาไว้ว่าจะต้องเข้าสภา เกิน 10 ที่นั่ง แต่ได้เพียงแค่ 2 ที่นั่ง บทบาททางการเมืองของท่านสนธิและพรรคมาตุภูมิในสภาแทบจะไม่มีเลย หรือถ้าจะมีบ้างท่านสนธิก็จะต้องแลกมากับการถูกโจมตีอย่างรุนแรง ไม่ว่าจะการยกมือสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล หรือการนำเสนอร่าง พ.ร.บ.ปรองดองฯ เข้าสู่สภา เป็นต้น” (มัน พัทธโนทัย สัมภาษณ์ 2558)

ด้านอดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ นาย نجمุดดิน อูมา ได้ให้ความเห็นว่า “พลเอกสนธิมีความตั้งใจสูงในการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ แต่ผลที่ได้รับถือว่าประสบความสำเร็จน้อยมากประมาณสามสิบเปอร์เซ็นต์จากร้อยเปอร์เซ็นต์ เหตุผลคือการทำมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคน้อยมากคือแค่ 2 ที่นั่ง ในส่วนตัวของพลเอกสนธินั้นมีบารมีมาก แต่เวลาไปเจรจาต่อรองทางการเมืองกับพรรคการเมืองใหญ่นั้นไม่มีน้ำหนักมากพอ ไม่สามารถจะผลักดันนโยบายที่ตั้งใจทำให้ผ่านการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่ๆได้ เนื่องจากเหตุผลข้างต้นคือมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคน้อย และสังคมการเมืองไทยนั้นต้องการความชัดเจนทางการเมืองในการเลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งคือไม่อยู่ฝายค้านก็อยู่ฝายรัฐบาล แต่ไม่ใช่อยู่ตรงกลาง” (نجمุดดิน อูมา สัมภาษณ์ 2557)

ส่วน นายอนุวัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิแบบแบ่งเขตจังหวัดปัตตานี มีความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิแม้จะมีกระแสดีในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้แต่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเมืองตามที่ตั้งใจไว้เนื่องจากมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสถาน้อยมาก “ก็มีกระแสตอบรับและจุดประกายความหวังจากประชาชนอยู่บ้างในเรื่องของนโยบายการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่ประสบความสำเร็จเพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสถาน้อย ไม่สามารถ ผลักดันนโยบายให้สำเร็จตามที่ตั้งความหวังไว้ก็ตาม” (อนุวัติ ชูสารอ สัมภาษณ์ 2557)

ส่วน นายแวเดือรามะ มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี ได้มีความเห็นในเรื่องนี้ว่าผลทางการเมืองที่เกิดขึ้นของพรรคมาตุภูมินั้นส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากการบริหารของพลเอกสนธิแต่เกิดจากตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคมาตุภูมิและคณะกรรมการบริหารพรรค “พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิได้ผลทางการเมืองแค่บางพื้นที่ที่จะเกิดจากส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคมาตุภูมิมากกว่าการเกิดจากบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ ตัวอย่างคือนายอนุวัติ ชูสารอ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียวได้ประชาชนเลือกในนามของพรรคมาตุภูมิ ซึ่งมีบารมีส่วนตัวสูง เป็นที่พึ่งของประชาชน ซึ่งเกิดจากบารมีส่วนตัว ไม่ได้เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ แต่อย่างใด เป็นต้น” (แวเดือรามะ มะมิงจิ สัมภาษณ์ 2557)

นายเหลาะ หมัดเหลาะ โตะอิหม่าม จังหวัดสงขลา ให้ความเห็นว่าพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิมีกระแสตอบรับที่อยู่ในพื้นที่จำกัด ไม่ทั่วถึงทั่วทั้งประเทศ “ก็มีกระแสตอบรับและจุดประกายความหวังจากประชาชนอยู่บ้างในเรื่องของนโยบายการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่ประสบความสำเร็จเพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน

สถาน้อย ไม่สามารถ ผลักดันนโยบายให้สำเร็จตามที่ตั้งความหวังไว้ก็ตาม” (เหลาะ หมัดเหลาะ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านสื่อมวลชนสายการเมืองอย่าง นายพิเชษฐ์ ชูรักษ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์สรุปความเห็นว่าการเลือกสนธิประชบความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงในบทบาทของหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ลีกลับ มีเงื่อนไขและมีผลประโยชน์แอบแฝงอยู่ในบทบาททางการเมืองที่ได้แสดงออกมา “ในมุมมองของผมมองว่าการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธินั้นล้มเหลว ไม่เป็นรูปธรรมทางการเมืองและแก้ปัญหาให้กับประชาชนจริงๆ เพราะสะท้อนจากการทำงานทางการเมืองหลายๆอย่างที่เอื้อไปในทางที่จะเข้าข้างฝ่ายรัฐบาลเพื่อไทยอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติปรองดองแห่งชาติฉบับพลเอกสนธิ หรือ การยกมือสนับสนุนนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555 ซึ่งถือว่าเป็นการการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิที่สวนทางจากการหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง ในปี 54 ทำให้พรรคมาตุภูมิแทบจะล้มหายไปจากการเมืองไทยโดยสิ้นเชิง” (พิเชษฐ์ ชูรักษ์ สัมภาษณ์ 2557)

ด้านมุมมองของสื่อมวลชนสายทหารอย่าง นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีความเห็นว่าจากการที่พลเอกสนธิมีการดำเนินบทบาททางการเมืองในลักษณะที่ปรองดองกับกลุ่มการเมืองของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทำให้ถูกโจมตีอย่างรุนแรงจากหลายๆ กลุ่มในสังคมไทยสร้างความบอบช้ำให้กับพลเอกสนธิมากพอสมควร “ในมุมมองของดิฉัน มองว่าการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธินั้นถูกโจมตีในเรื่องของภาพลักษณ์อย่างรุนแรงเพราะหลายคนมองว่าพลเอกสนธิดูเหมือนจะไปมีสัมพันธ์ที่ดีกับอดีตนายกรัฐมนตรีพ.ต.ท. ทักษิณ ” (วาสนา นาน่วม สัมภาษณ์ 2557)

ด้าน รศ.ดร. ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ได้ให้ความเห็นว่าการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธินั้นล้มเหลว บอบช้ำ และส่งผลกระทบต่อการรับบทบาทในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิในอนาคต “ผมมองว่าการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธินั้นไม่เป็นไปตามที่พลเอกสนธิตั้งเป้าหมายทางการเมืองไว้ กลับกลายเป็นว่าถูกสังคมส่วนใหญ่โจมตียกตัวอย่างเช่นการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติปรองดองแห่งชาติฉบับพลเอกสนธิ ที่ไม่ผ่านการพิจารณาจากสภาฯ เพราะโดนกระแสดต่อต้านจากสังคม หรือ การยกมือสนับสนุนนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555 ที่ถูกมองว่าเอาใจรัฐบาล เป็นต้น ล้วนแล้วแต่สร้างจุดอ่อนให้กับพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิ ทำให้ผลของการดำเนินบทบาททางการเมืองใน

ตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ นั้นเรียกได้ว่าล้มเหลว และบอบช้ำมากพอสมควร” (ไชยยันต์ ไชยพร สัมภาษณ์ 2557)

สรุปความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดแตกต่างออกไปดังนี้

1. พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิไม่ประสบความสำเร็จเพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยเกินไป ขาดพลังต่อรองทางการเมือง
2. พรรคการเมืองใหญ่ๆ ในสภาไม่ให้ความสนใจพรรคมาตุภูมิ เนื่องจากถูกมองว่าเป็นพรรคเล็ก
3. พลเอกสนธิมีวาระซ่อนเร้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลหรือกลุ่มการเมืองการเมืองหนึ่ง มากกว่าเพื่อความปรองดองของคนในชาติอย่างแท้จริง

สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลเอกสาร และข่าวสารต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองว่า ผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินนั้น **ไม่ประสบความสำเร็จ** ถ้าจะมีความสำเร็จเกิดขึ้นบ้างก็มีไม่มากนัก ดังนี้

1. พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินนโยบายต่างๆ ที่เคยหาเสียงไว้ตอนเลือกตั้งเพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยเกินไป แค่ 2 ที่นั่ง
2. พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิแทบจะไม่มีอำนาจในการต่อรองทางการเมืองใดๆ เลยในสภา เนื่องจากพรรคการเมืองใหญ่ๆ ในสภาไม่ให้ความสนใจพรรคมาตุภูมิ
3. พลเอกสนธิโดนกระแสโจมตีอย่างรุนแรงในเรื่องของการเสนอร่าง พ.ร.บ. ปรองดองแห่งชาติฉบับสนธิและคณะเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เนื่องจากกระแสสังคมส่วนใหญ่มองว่าพลเอกสนธิมีวาระซ่อนเร้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลหรือกลุ่มการเมืองการเมืองหนึ่ง มากกว่าเพื่อความปรองดองของคนในชาติอย่างแท้จริง

4. พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน สามารถที่จะประสานและทำงานการเมืองร่วมกันกับกลุ่มสมาชิกพรรคกลุ่มสำคัญคือ **กลุ่มวะห้ตะฮ์** หรือ "กลุ่มเอกภาพ" เป็นชื่อกลุ่มนักการเมืองที่เคยทรงอิทธิพลอย่างสูงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อตั้งโดย นายเด่น โต๊ะมีนา และ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ อดีตผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญๆ อีกหลายตำแหน่งได้อย่างลงตัวพอสมควร โดยที่**กลุ่มวะห้ตะฮ์** ให้ความไว้วางใจและสนับสนุนให้เข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ซึ่งมีฐานเสียงหลักและสมาชิกพรรคอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

5. พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิได้จุดประกายแห่งความหวังให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเรื่องของการที่จะเข้ามาขับเคลื่อนนโยบายของพรรคที่จะแก้ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ ทำให้เกิดกระแสสนับสนุนพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิมากพอสมควร

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ตั้งแต่ได้รับการเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2557)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ทรงคุณวุฒิ 6 กลุ่ม ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วยนักการเมือง ข้าราชการทหาร สื่อมวลชนสายการเมือง นักวิชาการ และผู้นำศาสนาอิสลาม ที่น่าเชื่อถือดังนี้

กลุ่มที่ 1 พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ (พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน)

กลุ่มที่ 2 สมาชิกพรรคมาตุภูมิ จำนวน 3 ท่าน คือ

1. นายมัน พัทธโนทัย รองหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ (พ.ศ. 2557- ปัจจุบัน) อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ในรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

2. นายนัจมุดดีน อูมา อดีตรองเลขาธิการพรรคมาตุภูมิ (พ.ศ. 2554 – 2556)

3. นายอนุมัติ ชูสารอ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมาตุภูมิ (พ.ศ. 2554 – 2556)

กลุ่มที่ 3 ข้าราชการทหาร จำนวน 1 ท่าน คือ

1. พลตรีฉัตรชัย ลักษณา ผู้อำนวยการส่วนงานวิศวกรรมระบบ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม

กลุ่มที่ 4 สื่อมวลชนสายการเมือง จำนวน 2 ท่าน คือ

1. นายพิเชษฐ ชูรัักษ์ ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์

2. นางสาววาสนา นาน่วม ผู้สื่อข่าวสายการเมืองหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

กลุ่มที่ 5 นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 ท่าน คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยันต์ ไชยพร รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์

กลุ่มที่ 6 ผู้นำศาสนาอิสลาม จำนวน 2 ท่าน คือ

1. นาย แวดือรามะ มะมิงจิ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี และประธานกรรมการมูลนิธิเพื่อการศึกษาโรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยาประจำจังหวัดปัตตานี
2. นาย เหลาะ หมัดเหลาะ โต๊ะอิหม่าม มัสยิดกอซีย์รูลอันวาร์ ต.นาทับ อ.จะนะ จ.สงขลา

1. สรุปการวิจัย

เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2552 พรรคมาตุภูมิवाद โจมตีสาธารณชนที่ห้องประชุม นราทัศน์ โรงแรมอิมพีเรียล อำเภอเมืองนราธิวาส โดยมี ดร.มัน พัทธโนทัย อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คนสนิทของ นาย วัฒนา อัสวเหม เป็นเลขาธิการพรรค แต่ที่น่าสนใจก็คือแกนนำพรรคคนอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็น ส.ส.และอดีต ส.ส.กลุ่มวาคะห์ ไม่ว่าจะเป็น นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ นายนัจมุดดีน อูมา แห่งนราธิวาส นาย मुख สุไลมาน และ นางฟาริดา สุไลมาน แห่งปัตตานี (นางฟาริดา เป็น ส.ส.สุรินทร์) และที่ดูจะเป็นที่แปลกใจที่สุดในวันนั้นก็คือมีการเชิญ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน อดีตประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) หัวหน้าคณะรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 ก.ย.2549 เจ้าของรหัส “ลับ ลวง พราง” เป็นผู้นำปาฐกถาในหัวข้อ “ประสบการณ์และทิศทางการ แก้ไขปัญหาภาคใต้” ด้วย ประเด็นนี้เป็นคำถามที่ถูกตั้งโดย ผศ. วรวิทย์ บารู สมาชิกวุฒิสภา จ.ปัตตานี ในฐานะนักวิชาการที่เกาะติดสถานการณ์ในพื้นที่มานานสรุปว่าไม่ใช่ไม่เห็นด้วยกับการรวมกลุ่มกันตั้งพรรคการเมือง แต่รูปแบบและวิธีการยังมองว่าลักษณะของการรวมกลุ่มไม่ได้ต่างจากที่เคยเป็นมาคือเพียงแก้หาวิธีการใหม่ที่จะเอาชนะคู่ต่อสู้ทางการเมือง เปรียบเสมือนแค่เป็นบ้านใหม่ แต่ความเปลี่ยนแปลงภายในแทบไม่มี และแม้ถึงที่สุด พรรคมาตุภูมิจะได้ตัว พล.อ.สนธิ มาเป็นหัวหน้าพรรค แต่นั่นก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการเปลี่ยนแปลงในมิติของ “การเมืองใหม่” และการสร้าง “ความหวังใหม่” ในการจัดการปัญหาภาคใต้อย่างเป็นทางการในมุมมองของอาจารย์วรวิทย์ บารู

พล.อ.สนธิ แดงภายหลังได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าพรรค ว่า พรรคมาตุภูมิตระหนักถึงสถานการณ์การเมืองที่เป็นประเด็นที่เราทุกคนเฝ้าดูเฝ้าระวังที่จะแก้ไขปัญหานั้นเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นพรรคมาตุภูมิต้องเป็นมาตรฐานของคนไทย ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้คนไทย ปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นพรรคมาตุภูมิจะมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหา เราจะทำให้พรรคเป็นที่พึ่งของประชาชนมีอุดมการณ์ที่มุ่งมั่น ต้องการให้ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความมั่นคง เข้มแข็ง พร้อมทั้งทำให้ประเทศไทยมีเกียรติมีศักดิ์ศรี อยากรู้ก็ตามแม้พรรคมาตุภูมิจะเป็นพรรคเล็กๆ แต่เรามีความตั้งใจและมีพลังจากประชาชน โดยเราจะนำนโยบายพรรคไปสู่คนทั้งประเทศ ทำให้มีประชาธิปไตยแบบไทยๆ มีวัฒนธรรม มีประเพณีที่ผูกพันกับคนไทย และเราจะ

เป็นพรรคของคนรุ่นใหม่ ทำให้ประเทศไทยไปสู่การเปลี่ยนแปลง โดยพรรคมาตุภูมิจะเป็นสถาบัน ไม่ใช่พรรคของคนใดคนหนึ่ง พล.อ.สนธิ กล่าวว่า ประชาชนในประเทศ 60 ล้านคน คงจะไม่มีใครรักเราทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ อย่างที่เขาว่า "คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ" อย่างไรก็ตามคนที่รักเราเป็นคนดีเราก็พอใจและคนที่ไม่รักเราเป็นคนไม่ดีเราก็ไม่เสียใจ เพราะเราเจตนาดีต่อชาติบ้านเมือง พล.อ.สนธิ กล่าวว่า พรรคไม่มีศัตรู เราสร้างมิตรทุกพรรค และเป็นเพื่อนกับทุกคน ใครจะเป็นอะไรเราก็มีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกฝ่าย

จากการที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน เข้ามา มีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับตัวของพลเอกสนธิเอง และพรรคมาตุภูมิซึ่งหากจะมองที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมนั้นก็ยากที่จะวัดผลได้ แต่ก็ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองและสะท้อนบทบาททางการเมืองของพลเอกสนธิได้มากพอสมควรทั้งในด้านบวกและด้านลบ ทั้งหมดนี้จึงนำมาสู่คำถามในการศึกษาวิจัยว่า “บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” นั้นเป็นอย่างไร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลการวิจัยตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามา มีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ผลการศึกษาพบว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน นั้นต้องการให้พรรคมาตุภูมิเป็นพรรคการเมืองแรกในประเทศไทยที่สามารถแก้ไขความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และต้องการให้พรรคมาตุภูมิเป็นพรรคตัวกลางที่จะเข้ามาแก้ปัญหาปมขัดแย้งทางการเมืองที่พลเอกสนธิเป็นผู้สร้างไว้ตอนทำรัฐประหาร ในปีพ.ศ. 2549

นอกจากนี้ พลเอกสนธิต้องการนำพรรคมาตุภูมิเข้าร่วมรัฐบาลพรรคเพื่อไทยที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อที่จะสามารถผลักดันนโยบายที่สำคัญของพรรคมาตุภูมิให้เกิดขึ้นได้จริง และประการสำคัญคือ พลเอกสนธิต้องการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับตัวเอง ให้ปลอดภัยจากกลุ่มการเมืองที่พลเอกสนธิได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เมื่อปี พ.ศ.2549 โดยการตั้งพรรคมาตุภูมิและดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค

1.2 บทบาทในการทำหน้าที่หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้บริหารพรรคอย่างทุ่มเท เสียสละและอดทนเป็นอย่างยิ่งต่อผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน และในฐานะ

ตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองหนึ่งที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตยไทย จะต้องมีความพยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิสูจน์ตัวเองในการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเมืองไทยตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งพรรคมาตุภูมินั้นจะต้องทำงานร่วมกับพรรคการเมืองอื่นๆ สภาผู้แทนราษฎร

ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินบทบาทของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1.2.1 อำนาจในการบริหารพรรคของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

อำนาจในการบริหารพรรคในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ถือเป็นอำนาจที่สำคัญมากพลเอกสนธิจะต้องมีอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิมากในระดับหนึ่ง โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้กิจการทางการเมืองของพรรคมาตุภูมิ สามารถที่จะขับเคลื่อนไปข้างหน้า ดำเนินนโยบายของพรรคให้ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ควบคุมดูแลคณะกรรมการพรรคและสมาชิกพรรคให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ผลการวิจัยพบว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีปัญหาในเรื่องของอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิ ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ โดยทำหน้าที่เป็นประธานของคณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ตลอดจนดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค แต่อำนาจในทางปฏิบัติต่างๆ นั้นจะน้อยมากเนื่องจากไม่มีพลังต่อรองทางการเมืองมากพอเพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิเพียง 2 ที่นั่งเท่านั้นการประชุมใหญ่ของพรรคจะต้องมาจากความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีเสียงส่วนใหญ่ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าที่ยังคงมีอำนาจและบารมีในพรรคอยู่มาก โดยมีพลเอกสนธิทำหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมใหญ่พรรคตามระเบียบเท่านั้น และอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินยังไม่สามารถกระทำเพิ่มเติมที่เนื่องจากการที่พลเอกสนธิ นั้นต้องการที่นำพรรคมาตุภูมิเข้าร่วมรัฐบาลในขณะนั้นทำให้เกิดความสับสนระหว่างกรรมการบริหารพรรคกับพลเอกสนธิเองในเรื่องของจุดยืนและอุดมการณ์

1.2.2 การดำเนินงานทางการเมืองร่วมกับกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองไทยนั้นถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นตัวชี้วัดทางการเมืองตัวหนึ่งที่สามารถจะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของพรรคการเมือง หากกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองใดมีจำนวนมากหลากหลายทั่วทั้งประเทศ พรรคการเมืองนั้นก็จะสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขันทางการเมืองได้อย่างไม่ยาก ตรงกันข้ามกันหากกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองใด

มีจำนวนน้อย กลุ่มเล็กๆ หรือมีเฉพาะบางพื้นที่แล้วพรรคการเมืองนั้นก็ยากที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขันทางการเมืองเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานทางการเมืองร่วมกับกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน นับว่าไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ไม่ต่อเนื่องและมีข้อจำกัดมากพอสมควร ซึ่งกลุ่มผู้สนับสนุนได้แก่ กลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ กลุ่มของอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กลุ่มวะฮ์ดะห์) ในพื้นที่ภาคใต้กลุ่มวะดะห์ เกิดจากการรวมตัวของนักการเมือง ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อตั้งขึ้นในปี 2529 เพื่อให้มีอำนาจต่อรองกับกลุ่มการเมืองอื่นๆ ในระดับประเทศ โดยมีแกนนำกลุ่มที่สำคัญอย่างนายเด่น โต๊ะมีนา นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา และนายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ ที่ผ่านมาได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีหลายสมัย และสามารถผลักดันส่งผ่านความต้องการของประชาชนในพื้นที่ไปสู่นโยบายที่ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในระดับประเทศหลายด้าน นอกจากนี้ก็ยังมี กลุ่มสมาชิกพรรคมาตุภูมิ และ กลุ่มนายทุนที่ไม่เปิดเผยตัว

1.2.3 วิธีการในการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคฯ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมินั้นพยายามที่จะสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานให้เกิดขึ้นให้ได้มากที่สุด เนื่องจากพรรคมาตุภูมินั้นเป็นพรรคเล็กและถูกมองจากสังคมว่าเป็นพรรคเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้และกลุ่มประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามเท่านั้น แต่จากผลการวิจัยพบว่า พลเอกสนธิ นั้น **ไม่ประสบความสำเร็จ** ในการสร้างความนิยมของประชาชนให้มีต่อพรรคมาตุภูมิได้ในทุกภาคของประเทศไทย ถ้าจะมีบ้างก็มีเฉพาะพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นฐานคะแนนเสียงของพลเอกสนธิแลสาเหตุมาจากการที่พรรคมาตุภูมินั้นขาดการสื่อสารทางการเมืองซึ่งแนวคิดบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองได้อธิบายหน้าที่ที่สำคัญของพรรคการเมืองไว้ว่าพรรคการเมืองทำหน้าที่ในการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่มีความสำคัญรองจากสื่อมวลชน ในการทำหน้าที่เชื่อมโยงความต้องการของประชาชนกับผู้มีอำนาจทางการเมือง ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีสิทธิเลือกตั้งผู้ปกครองแต่ถ้าอยู่อย่างโดดเดี่ยวก็ปราศจากอิทธิพลต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล นอกจากนี้พรรคการเมืองยังทำหน้าที่รวบรวมพลังต่างๆ ที่กระจัดกระจายให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้มีน้ำหนักมากขึ้นสามารถสะท้อนความคิดเห็น ความต้องการและความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกันก็เป็นการถ่ายทอดผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลมาสู่ประชาชนอีกทางหนึ่งด้วย (Macridis 1967: 17-19)

1.2.4 วิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

วิสัยทัศน์ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองนั้นนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของพรรคการเมืองนั้นๆ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องมีวิสัยทัศน์ที่เข้มแข็ง มีเอกลักษณ์และมีความเป็นผู้นำที่โดดเด่น สามารถนำพาพรรคการเมืองของตัวเองให้ประสบความสำเร็จ มีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายที่สำคัญของพรรคเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ มีบทบาทของการเป็นผู้ประสานงานระหว่างพรรคการเมืองของตนเองและพรรคการเมืองอื่นๆ ในกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ

จากผลการวิจัยพบว่า พลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ที่ดี ทันสมัย ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แม้ไม่สามารถที่จะทำให้นโยบายของพรรคมาตุภูมิเป็นรูปธรรมได้ เนื่องจากมีที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาแก่ 2 ที่นั่ง วิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิที่มีความโดดเด่นและมีบริบทแตกต่างจากนายทหารทั่วไปที่เข้ามาดำเนินบทบาททางการเมืองที่ผ่านมาในอดีต พลเอกสนธิมีความกล้าหาญทางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ที่ไม่ค่อยจะปรากฏในสังคมนการเมืองไทยในการกำหนดจุดยืนของพรรคให้เป็นพรรคการเมืองที่เป็นกลาง และสุดท้ายคือ พลเอกสนธิ มีวิสัยทัศน์และบุคลิกบางอย่างที่ดูลึกลับ และซ่อนเร้นปกปิดความรู้สึกที่แท้จริงอยู่มากพอสมควร

1.2.5 การลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้านของพรรคมาตุภูมิในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกละทิ้ง เมื่อ พ.ศ. 2555

การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีไทย พ.ศ. 2555 เป็นการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล จำนวน 4 คน คือ นางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี, พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (รมว.คมนาคม ในขณะนั้น), พลตำรวจโท ชัจจ์ กุลดิลก รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (รมช.คมนาคม ในขณะนั้น) และ ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี โดยสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดกรอบการอภิปราย 3 วัน คือ วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ถึง 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 และลงมติ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ผลจากการลงมติปรากฏว่านายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทั้งหมดได้รับการไว้วางใจจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น

เสี่ยงจากการลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจำนวน 2 เสียงนั้น มาจากพลเอกสนธิและนายอนุมัติ ชูสารอซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ และจากการที่พรรคมาตุภูมินั้นเป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนทั่วไปมองว่าเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้าน

มีหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาลและลงมติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับพรรคร่วมฝ่ายค้านเมื่อมีการลงมติไม่ไว้วางใจฝ่ายรัฐบาลในเรื่องหรือกระทู้ต่างๆ ทั้งเรื่องเล็กและเรื่องใหญ่

ผลการวิจัยพบว่าจากการที่พลเอกสนธิและนายอนุมัติซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิซึ่งสังกัดส่วนใหญ่มองว่าเป็นพรรคร่วมฝ่ายค้านลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้านคือยกมือสนับสนุนผู้ถูกอภิปรายของฝ่ายรัฐบาลในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555 นั้น มูลเหตุจูงใจก็คือการที่พลเอกสนธิอยากเข้าเป็นพรรคร่วมรัฐบาลเพื่อผลักดันนโยบายของพรรคมาตุภูมิให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และหากพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิกระทำโดยมองเห็นผลประโยชน์ของประชาชนและส่วนรวมเป็นหลักก็ถือว่าเป็นความกล้าหาญทางการเมืองซึ่งเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของนักการเมืองไทยที่ไม่ค่อยจะปรากฏมาก่อน นอกจากนี้พบว่าพลเอกสนธิได้รับสัญญาณบางอย่างจากผู้มีอำนาจที่อยู่เบื้องหลังและไม่เปิดเผยตัวในการกระทำในครั้งนี้ เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองที่แอบแฝงอยู่

1.3 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

จากการที่ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งเป็นอดีตหัวหน้านายทหารที่กระทำการรัฐประหารต่อรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งนับว่าเป็นการกระทำที่ตรงกันข้ามกับคำว่าระบอบประชาธิปไตยของไทย เป็นสิ่งที่ทำให้กระบวนการต่างๆ ทางการเมืองหยุดชะงัก และไม่ได้รับการยอมรับจากนานา ประเทศทั่วโลกที่นิยมการเมืองแบบเสรีประชาธิปไตย และจากการที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้กลับมามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในฐานะนักการเมือง และหัวหน้าพรรคการเมือง ทำให้พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคมากพอสมควรในการดำเนินการและการมีบทบาททางการเมืองครั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1.3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

ผลการวิจัยพบว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินมีปัญหาและอุปสรรคมากมายต่อการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ อันได้แก่ปัญหาเงินทุนสนับสนุนของพรรคมาตุภูมิซึ่งไม่พอต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ปัญหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิที่มีจำนวนน้อย ทำให้ไม่มีพลังในการผลักดันนโยบายต่างๆ ของพรรคให้เป็นรูปธรรมได้ ปัญหาเรื่องจุดยืนทางการเมืองของพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิในสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ชัดเจนทำให้ทั้ง

พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและพรรคการเมืองฝ่ายค้านไม่สามารถไว้วางใจได้ และประการสำคัญคือการที่พลเอกสนธิมีอำนาจที่เหนือกว่าแฝงอยู่เบื้องหลัง ทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในฐานะหัวหน้าพรรคการเมืองที่จะผลักดันนโยบายที่เป็นประโยชน์ให้กับส่วนรวมตามที่ได้หาเสียงไว้ก่อนเลือกตั้งได้ตามที่ตั้งใจเอาไว้

1.3.2 แนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

แนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น นับว่าเป็นจุดที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการจะทำพรรคการเมืองต่อไปในอนาคต จากผลของการวิจัยพบว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน จะต้องมีแนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยการเพิ่มกลุ่มทุนสนับสนุนพรรค ให้เพิ่มและหลากหลายกลุ่มมากขึ้นคัดเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่มีคุณภาพและมีภาพลักษณ์ที่ดีเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้นขยายสาขาพรรคให้เพิ่มมากกว่าเดิม และครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ พรรคมาตุภูมิต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคจากที่เคยเป็นพรรคการเมืองของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ให้กลายเป็นพรรคการเมืองใหม่ของคนทั้งประเทศ พลเอกสนธิ และพรรคมาตุภูมิต้องแสดงจุดยืนพรรคให้ชัดเจนต่อนหาเสียงเลือกตั้งว่าจะทำงานการเมืองร่วมกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหากได้รับเลือกตั้ง และประการสุดท้ายคือ พลเอกสนธิต้องพิสูจน์ให้สังคมไทยเห็นให้ได้ว่ามีความตั้งใจที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองเพื่อสร้างคุณูปการให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยตามที่ตั้งใจและตามนโยบายของพรรคที่เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองจริงๆ โดยไม่มีกลุ่มการเมืองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่เบื้องหลัง

1.4 ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

หากจะมองพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ในแง่ของความตั้งใจที่จะทำงานด้านการเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้ว พบว่าพลเอกสนธิ นั้นมีความมุ่งมั่นที่จะลบภาพลักษณ์ของเผด็จการทางทหาร ซึ่งเป็นปฏิกิริยาโดยตรงกับครรลองการเมืองแบบประชาธิปไตย ให้กลายเป็นนักการเมืองคนหนึ่งที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานด้านการเมือง แต่ในขณะเดียวกันพลเอกสนธิ ก็ต้องใช้ความอดทนและเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ที่เข้ามากระทบอยู่มากพอสมควรในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของตนเองและพรรคมาตุภูมิ

ซึ่งภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ มีดังนี้

1.4.1 ภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ภาพลักษณ์และทัศนคติประจำตัว ในการดำเนินงานทางการเมือง มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับหัวหน้าพรรคการเมือง เพราะจะส่งผลถึงความสำเร็จและการบรรลุถึงเป้าหมายของการบริหารงานของพรรคเป็นอย่างมาก

จากผลการวิจัยพบว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินเป็นผู้ที่ขี้ดมั่นและจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเหนียวแน่น มีความอดทนและอดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรคและผลกระทบจากสังคมในเรื่องของภาพลักษณ์ในอดีตในการดำเนินงานทางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ พลเอกสนธินั้นมีบารมี มุ่งมั่น และตั้งใจ ที่จะเปลี่ยนภาพลักษณ์ตนเองจากทหารมาเป็นนักการเมือง แต่ประการสำคัญคือพลเอกสนธิยังติดภาพลักษณ์ของนายทหารหัวหน้าคณะรัฐประหารในอดีตอยู่ ต้องใช้เวลาสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดความรู้สึกกับประชาชนว่าตั้งใจเข้ามาเป็นนักการเมืองที่อยากจะทำงานเพื่อบ้านเมืองจริงๆ ไม่มีสิ่งใดแอบแฝงหรือซ่อนเร้น

1.4.2 ผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

การดำเนินบทบาททางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากยิ่งสำหรับผู้บริหารพรรคการเมือง โดยเฉพาะในตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมือง เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลถึงความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมืองของพรรคเป็นอย่างมาก

จากผลการวิจัย พบว่าผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าจะมีความสำเร็จเกิดขึ้นบ้างก็ไม่มากนัก ซึ่งพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินนโยบายต่างๆที่เคยหาเสียงไว้ตอนเลือกตั้งเพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยเกินไป แค่ 2 ที่นั่ง ในขณะที่เดียวกันนั้นพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิแทบจะไม่มีอำนาจในการต่อรองทางการเมืองใดๆเลยในสภาฯเนื่องจากพรรคการเมืองใหญ่ๆในสภาไม่ให้ความสนใจพรรคมาตุภูมิ

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าพลเอกสนธิ โคนกระแสดำเนินการอย่างรุนแรงในเรื่องของการเสนอร่าง พ.ร.บ. ปรองดองแห่งชาติฉบับสนธิและคณะเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งเนื้อหาของสาระของ พ.ร.บ. ฉบับสนธิ นั้นมีทั้งหมด 8 มาตรา ดังนี้

มาตรา 1 พรบ.นี้เรียกว่า พรบ.ว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ...

มาตรา 2 พรบ.นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้บรรดาการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมืองตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548 จนถึงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 หากมีการกระทำใดเป็นความผิดตามกฎหมาย ให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป และให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

การกระทำตามวรรคหนึ่งให้หมายความถึงการกระทำของบุคคลดังต่อไปนี้

(1) การกระทำทั้งหลายของบุคคลที่เกิดจากการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่ห้ามการชุมนุม การกล่าววาจาหรือโฆษณาด้วยวิธีใดเพื่อเรียกร้องหรือให้มีการต่อต้านรัฐ การต่อสู้ขัดขืนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการประท้วงด้วยวิธีใดๆ อันเป็นการกระทบต่อร่างกายหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นซึ่งเป็นเหตุการณ์ต่อเนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง

(2) การกระทำทั้งหลายของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลใดๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการป้องกันระงับหรือปราบปรามในเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมือง หรือการกระทำใดที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดดังกล่าว

มาตรา 4 เมื่อพร.บ.นี้มีผลใช้บังคับแล้ว ถ้าผู้กระทำการตามมาตรา 3 อยู่ในระหว่างการสอบสวนให้ผู้มีอำนาจสอบสวนระงับการสอบสวนผู้นั้น ถ้าอยู่ในระหว่างการฟ้องร้องให้พนักงานอัยการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องระงับการฟ้องหรือให้ถอนฟ้อง ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี ถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด ถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและปล่อยตัวผู้นั้น

มาตรา 5 ให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการหรือการปฏิบัติทั้งหลายขององค์กรหรือคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งโดยประกาศหรือคำสั่งของคปค. หรือคำสั่งของหัวหน้าคปค. ซึ่งได้ยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 หรือการดำเนินการหรือการปฏิบัติทั้งหลายขององค์กร หรือหน่วยงานอื่นใดอันเป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินการหรือการปฏิบัติขององค์กรหรือของคณะบุคคลดังกล่าว มิได้เป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือเป็นผู้กระทำความผิด โดยให้นำความในมาตรา 4 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติต่อบุคคลที่ได้รับผลกระทบนั้นให้เป็นไปตามหลักนิติธรรมต่อไป

มาตรา 6 เพื่อให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาประเทศซึ่งเป็นการสร้างความปรองดองในสังคม ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลผู้เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนับแต่วันที่พ.ร.บ.นี้ใช้บังคับ

มาตรา 7 การกระทำใดๆตามพรบ.นี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลซึ่งมิใช่
องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่จะเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งจากการกระทำของบุคคลใดซึ่งพ้น
จากความรับผิดชอบตามพร.บ.นี้และทำให้คนต้องได้รับความเสียหาย

มาตรา 8 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพรบ.นี้

โดยสรุป ร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ เสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมือง
ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน พ.ศ.2548 จนถึงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2554 ไม่ว่าจะป็นนักการเมือง
เจ้าหน้าที่รัฐ หรือมวลชน ไม่มีความผิดจากกระทำที่เกิดขึ้น หรือหากคดีดังกล่าวอยู่ในชั้นศาลแล้ว ก็
ให้ระงับการสอบสวน และให้พ้นคดีไป รวมทั้งผู้ที่ถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดไปแล้ว ก็ให้ถือว่า ไม่
เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำผิด ส่วนผู้ที่รับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัว ซึ่งหมายถึงว่า ทุกคนจะได้รับ
การนิรโทษกรรม นอกจากนั้น คดีที่สืบเนื่องมาจากการรัฐประหาร เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549
จะถูกยกเลิก พร้อมกับคืนสิทธิทางการเมืองให้กับนักการเมืองที่ถูกศาลพิพากษาคัดสิทธิ โดยผู้ที่
ได้รับความเสียหายสามารถฟ้องแพ่งเรียกร้องค่าเสียหายได้ ซึ่งพลเอกสนธิได้ให้เหตุผลในการ
นำเสนอร่างฯ ครั้งนี้ว่าที่ผ่านมามีเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงในประเทศในช่วง
ระยะเวลาที่ผ่านมาโดยเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรงเมื่อเดือนเม.ย.-พ.ค.2553 จนนำไปสู่การสูญเสีย
ชีวิตการบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ ผู้ต้องหาและจำเลยจึงไม่ใช่เป็นผู้ร้ายหรืออาชญากรดังเช่น
คดีอาญาปกติ เนื่องจากกระแสสังคมส่วนใหญ่มองว่าพลเอกสนธิมีวาระซ่อนเร้นเพื่อช่วยเหลือ
บุคคลหรือกลุ่มการเมืองการเมืองหนึ่ง มากกว่าเพื่อความปรองดองของคนในชาติอย่างแท้จริง ส่วน
ที่ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมก็คือการที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน สามารถที่จะประสานและ
ทำงานการเมืองร่วมกันกับกลุ่มสมาชิกพรรคกลุ่มสำคัญคือ **กลุ่มวะห้ตะฮ์** หรือ "กลุ่มเอกภาพ" เป็น
ชื่อกลุ่มนักการเมืองที่เคยทรงอิทธิพลอย่างสูงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อตั้งโดย นายเค่น
โตะมีนา และ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ อดีตผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองที่สำคัญๆ อีกหลายตำแหน่งได้อย่างลงตัวพอสมควร โดยที่**กลุ่มวะห้ตะฮ์** ให้ความ
ไว้วางใจและสนับสนุนให้เข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ซึ่งมีฐานเสียงหลักและสมาชิก
พรรคอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประการต่อมาคือการที่ พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิได้จุดประกายแห่ง
ความหวังให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเรื่องของการที่จะเข้ามาขับเคลื่อน
นโยบายของพรรคที่จะแก้ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ ทำให้เกิดกระแสสนับสนุนพลเอกสนธิและ
พรรคมาตุภูมิมากพอสมควร

2. อภิปรายผล

จากผลสรุปการวิจัย ผู้วิจัยพบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ผลของการวิจัยมีความสอดคล้องกับวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของหัวหน้าพรรคการเมืองในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะวัตถุประสงค์และแรงจูงใจที่เป็นบวกหรือลบ จะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารพรรคการเมืองของหัวหน้าพรรค สำหรับวัตถุประสงค์ของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ นั้นจากผลการวิจัยพบว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีวัตถุประสงค์และแรงจูงใจที่มุ่งมั่นมากพอสมควร ที่ต้องการให้พรรคมาตุภูมิเป็นพรรคการเมืองแรกในประเทศไทยที่สามารถแก้ไขความปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม โดยที่ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมกับราชการในการการเสริมสร้างระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้จริงๆ ซึ่งตรงกับ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ ลิจิต ธีรเวคิน(2545) อธิบายว่า รากฐานของการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น นักวิชาการส่วนใหญ่ยอมรับว่าเริ่มต้นมาจากประเทศกรีกโบราณ และได้พัฒนากันมาในบรรดาประเทศยุโรป ตลอดจนสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา ซึ่งพอจะประมวลลักษณะสำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตย ได้เป็น 4 ประการ ดังนี้

1. ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจประชาธิปไตย คือ ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในรัฐ
2. ประชาชนทุกคนในรัฐมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ตลอดจนมีสิทธิเสรีภาพในขอบเขตของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน
3. การดำเนินการต่างๆของรัฐนั้น ถือเอามติของเสียงข้างมากเป็นเครื่องตัดสิน แต่ในเวลาเดียวกันเสียงส่วนน้อยหรือคนส่วนน้อยในรัฐ จะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายที่ป้องกันมิให้ประชาชนส่วนใหญ่กดขี่ข่มเหงอย่างผิดทำนองคลองธรรม
4. กระบวนการของประชาธิปไตยคือ วิธีการปกครองซึ่งได้รับความยินยอมพร้อมใจของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงออกในรูปของการเลือกตั้ง การอภิปราย การออกเสียงประชามติ การเสนอร่างกฎหมายของประชาชน เป็นต้น พลเอกสนธิยังต้องการให้พรรคมาตุภูมิเป็น

พรรคตัวกลางที่จะเข้ามาแก้ปัญหาปมขัดแย้งทางการเมืองที่พลเอกสนธิเป็นผู้สร้างไว้ตอนทำรัฐประหาร ในซึ่งตรงกับแนวคิดของ เสนีย์ คำสุข (2555) ได้กล่าวถึงประโยชน์และความเกี่ยวข้องระหว่างพรรคการเมืองกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในหลายลักษณะ คือ “พรรคการเมืองเป็นเวทีสาธารณะให้ผู้ที่มีความคิดเห็นและความต้องการทางการเมืองคล้ายๆ กัน มาพบปะ เสวนา ถกประเด็นกัน เพื่อกำหนดเป็นกติกาและแนวทางการทำงานทางการเมืองร่วมกัน ถ้าเป็นกลุ่มคนที่เชื่อมั่น ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย การทำงานร่วมกันก็จะยึดหลักความเสมอภาค หลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม และเปิดกว้างรับผู้ที่มีความคิดเห็นคล้ายๆ กันเข้ามาร่วมงานในกลุ่มหรือองค์กร พรรคการเมืองเป็นช่องทางหรือกลไกเชื่อมต่อประชาชนเข้ากับโครงสร้างย่อย หรือระบบย่อยต่างๆ ในระบบการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสไปตรวจสอบ ถ่วงดุล และควบคุมการใช้อำนาจทางการเมือง และมีโอกาสเข้าไปมีตำแหน่งที่มีอำนาจตัดสินใจทางการเมืองด้วยตนเอง ดังนั้นถ้าพรรคการเมืองเข้มแข็ง และมีองค์กรและกลไกพรรคสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ระดับของความเป็นประชาธิปไตยก็จะมีมากขึ้นด้วย พรรคการเมืองเป็นสื่อ (Media) สำคัญในการสื่อสารทางการเมืองในระหว่างมวลหมู่สมาชิก และระหว่างพรรคการเมืองกับสภาพแวดล้อม และพรรคการเมืองทำให้เกิด “การแข่งขัน” อย่างสร้างสรรค์ และลดปัญหาความรุนแรง และทำให้เกิดการประนีประนอมในความแตกต่างและผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันของคนและกลุ่มคนในสังคมลงมาได้” และตรงกับข้อบังคับพรรคมาตุภูมิ หมวด 3 สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกพรรค ข้อที่ 15 ที่ระบุว่า พรรคจะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้พรรคก้าวไปสู่การมีบทบาททางการเมืองและเข้าสู่การบริหารประเทศตามอุดมการณ์และนโยบายของพรรค เป็นต้น

แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มมองว่าวัตถุประสงค์ของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้นไม่ชัดเจน ต้องการงานทางการเมืองเพื่อเข้ามาเป็นพรรครัฐบาลมากกว่าทำหน้าที่เป็นฝ่ายตรวจสอบรัฐบาลและเข้ามาทำงานทางการเมืองเพื่อปกป้องตนเองจากฝ่ายการเมืองที่พลเอกสนธิเคยยึดอำนาจในอดีต ต้องการนำพรรคมาตุภูมิเข้าร่วมรัฐบาลพรรคเพื่อไทยที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อที่จะสามารถผลักดันนโยบายที่สำคัญของพรรคมาตุภูมิให้เกิดขึ้นได้จริง และต้องการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับตัวเอง ให้ปลอดภัยจากกลุ่มการเมืองที่พลเอกสนธิได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เมื่อปี พ.ศ.2549 โดยการตั้งพรรคมาตุภูมิและดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค ซึ่งถือว่าขัดแย้งกับแนวความคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองที่อธิบายว่า พรรคการเมืองทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Articulation and Aggregation) เนื่องจากพรรคการเมืองกำเนิดจากการรวมตัวกันของกลุ่ม

ผลประโยชน์ หมายถึง บุคคลในสาขาอาชีพต่างๆ ที่รวมกลุ่มเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนอย่างหลากหลาย และสามารถแสดงออกถึงอิทธิพลของกลุ่มตนในทางการเมืองด้วย ดังนั้น พรรคการเมืองจึงเป็นกลไกที่เชื่อมโยงรวบรวมความต้องการของประชาชนและเป็นปากเสียงแทนประชาชนด้วย (Macridis 1967: 17-19)

2.2 บทบาทในการทำหน้าที่หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ผลการวิจัยพบว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีปัญหาในเรื่องของอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิ ในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ โดยทำหน้าที่เป็นประธานของคณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ตลอดจนดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค แต่อำนาจในทางปฏิบัติต่างๆ นั้นจะน้อยมากเนื่องจากไม่มีพลังต่อรองทางการเมืองมากพอเพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิเพียง 2 ที่นั่งเท่านั้นการประชุมใหญ่ของพรรคจะต้องมาจากความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีเสียงส่วนใหญ่ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเก่าที่ยังคงมีอำนาจและบารมีในพรรคอยู่มาก โดยมีพลเอกสนธิทำหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมใหญ่พรรคตามระเบียบเท่านั้น และอำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินยังไม่สามารถกระทำเพิ่มเติมที่เนื่องจากการที่พลเอกสนธิ นั้นต้องการให้นำพรรคมาตุภูมิเข้าร่วมรัฐบาลในขณะนั้นทำให้เกิดความสับสนระหว่างกรรมการบริหารพรรคกับพลเอกสนธิเองในเรื่องของจุดยืนและอุดมการณ์

แต่ในขณะเดียวกัน ในเรื่องของหลักการและข้อระเบียบต่างๆของพรรคมาตุภูมิพลเอกสนธิก็ยึดถือตามข้อตกลงของกรรมการพรรคเป็นหลัก ตรงกับข้อบังคับพรรคมาตุภูมิข้อที่ 23 ที่ระบุว่า “คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับพรรค และมติของที่ประชุมใหญ่พรรคออกกฎระเบียบและจัดตั้งหน่วยงานต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายพรรคและข้อบังคับพรรคดำเนินการและปฏิบัติการตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของพรรค คณะผู้บริหารพรรค คณะที่ปรึกษาพรรค คณะกรรมการต่างๆ ของพรรค คณะกรรมการรัฐสภาของพรรค คณะกรรมการประสานงาน และคณะอนุกรรมการต่างๆ ของพรรค ยกเว้นคณะกรรมการซึ่งต้องแต่งตั้งโดยมติที่ประชุมใหญ่” เป็นต้น

กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองไทยนั้นถือได้ว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งและเป็นตัวชี้วัดทางการเมืองตัวหนึ่งที่สามารถจะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของพรรคการเมือง ดังแนวคิดประโยชน์ของพรรคการเมืองที่อธิบายว่า พรรคการเมืองเป็นเวทีสาธารณะให้ผู้คนที่มีความคิดเห็นและความต้องการทางการเมืองคล้ายๆกัน มาพบปะ เสวนา ถก

ประเด็นกัน เพื่อกำหนดเป็นกติกาและแนวทางการทำงานทางการเมืองร่วมกัน ถ้าเป็นกลุ่มคนที่เชื่อมั่น ศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย การทำงานร่วมกันก็จะยึดหลักความเสมอภาคหลักธรรมาภิบาลหลักนิติธรรม และเปิดกว้างรับผู้ที่มีความคิดเห็นคล้ายๆ กันเข้ามาร่วมงานในกลุ่มหรือองค์กร (เสนีย์ คำสุข 2555: 53-54) หากกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองใดมีจำนวนมาก หลากหลายทั่วทั้งประเทศ พรรคการเมืองนั้นก็จะสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขันทางการเมืองได้อย่างไม่ยาก ตรงกันข้ามกันหากกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพรรคการเมืองใดมีจำนวนน้อย กลุ่มเล็กๆ หรือมีเฉพาะบางพื้นที่แล้วพรรคการเมืองนั้นก็ยากที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขันทางการเมืองเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานทางการเมืองร่วมกับกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน นับว่าไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ไม่ต่อเนื่องและมีข้อจำกัดมากพอสมควร ซึ่งกลุ่มผู้สนับสนุนได้แก่ กลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิ กลุ่มของอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(กลุ่มวะฮ์ดะห์)ในพื้นที่ภาคใต้ กลุ่มสมาชิกพรรคมาตุภูมิ และ กลุ่มนายทุนที่ไม่เปิดเผยตัว

การสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคมาตุภูมิ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินนั้นสรุปได้ว่ายังไม่ประสบความสำเร็จตามที่พลเอกสนธิตั้งเป้าประสงค์เอาไว้ เนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น การที่พรรคมาตุภูมิมีสาขาพรรคน้อยเกินไปยังไม่ครบทุกภาคของประเทศ การมีข้อจำกัดด้านเงินทุนพรรค เป็นต้น

ในด้านวิสัยทัศน์ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ จากผลการวิจัยพบว่าพลเอกสนธิ มีวิสัยทัศน์ที่สำคัญคือ 1) พลเอกสนธิมีวิสัยทัศน์ที่ดี ทันสมัย ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แม้ไม่สามารถที่จะทำให้นโยบายของพรรคมาตุภูมิเป็นรูปธรรมได้เนื่องจากมีที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาแค่ 2 ที่นั่ง 2.) สัยทัศน์ของพลเอกสนธิ นั้นมีความโดดเด่นและมีบารมีแตกต่างจากนายทหารทั่วไปที่เข้ามาดำเนินบทบาททางการเมืองที่ผ่านมาในอดีต 3) มีความกล้าหาญทางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ที่ไม่ค่อยจะปรากฏในสังคมนการเมืองไทยในการกำหนดจุดยืนของพรรคให้เป็นพรรคการเมืองที่เป็นกลาง 4) พลเอกสนธิ มีวิสัยทัศน์และบุคลิกบางอย่างที่ดูดีกลับ และซ่อนเร้นปกปิดความรู้สึกที่แท้จริงอยู่มากพอสมควร

ซึ่งตรงกับ คองเกอร์และคานัน โก (Conger and Kanungo 1987:637-647 อ้างถึงใน เสาวนิต เสาวณานนท์ 2536) ได้เสนอทฤษฎีของภาวะผู้นำแบบความสามารถพิเศษบนพื้นฐานคุณสมบัติของผู้นำที่สังเกตเห็นได้ ซึ่งเป็นการสังเกตจากพฤติกรรมของผู้นำโดยทำการเปรียบเทียบระหว่างผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ กับผู้นำที่ไม่มีความสามารถพิเศษ (Charismatic leaders) ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (Extremity vision)
2. กล้าเสี่ยง(High personal risk)
3. มีการใช้ยุทธวิธีหลายรูปแบบ (Use of unconventional strategies)
4. มีการประเมินสถานการณ์ตลอดเวลา (Accurate assessment of the situation)
5. มีการเปลี่ยนความดีความชอบของผู้ตาม(Follower disenchantment)
6. มีการสื่อสารด้วยความมั่นใจ (Communication of self-confidence)
7. มีการใช้อำนาจส่วนบุคคล (Use of personal power)

สำหรับการลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้านของพรรค มาตุภูมิในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555 ของพลเอกสนธิ ในฐานะของหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น ก็นับว่าเป็นบทบาทที่สำคัญอีก ด้านหนึ่งของพลเอกสนธิ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่ามีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวนี้แตกต่างกัน ออกไปซึ่งพลเอกสนธิได้อธิบายว่าสาเหตุที่ตนเองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรค มาตุภูมิได้ลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เพราะพิจารณาแล้วเห็นว่า นโยบายของรัฐบาลที่ถูกฝ่ายค้านอภิปรายนั้นเป็นนโยบายที่ดี รัฐบาลตั้งใจทำเพื่อก่อให้เกิด ผลประโยชน์กับประชาชนจริงๆ ดังนั้นจึงน่าจะเป็นความกล้าหาญทางการเมืองและมีผลดีมากกว่า ผลเสียต่อประเทศชาติ ซึ่งตรงกับแนวคิดเรื่องผู้นำทางการเมือง (Political Leader) ของวิสุทธ์ โทธิแทน (2524) กล่าวถึงความหมายของผู้นำทางการเมืองไว้ว่า ผู้นำทางการเมือง (Political Leader) หรือผู้นำ ทางอำนาจ (Power elite) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ครอบครองตำแหน่งแห่งอำนาจที่สามารถ สั่งการได้ โดยไม่ได้คำนึงว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นๆจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือครอบครองปัจจัย การผลิต และใช้พลังแห่งการครอบครองนั้นเข้าดำรงตำแหน่งแห่งอำนาจนั้นหรือไม่ โดยสรุปแล้ว ผู้นำทางการเมือง คือ บุคคลที่ถือครองตำแหน่งที่เด่นที่สุด ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ใน โครงสร้างอำนาจรัฐ เป็นบุคคลที่มีอำนาจและอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองอย่าง แท้จริง

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่ามูลเหตุจูงใจก็คือการที่พลเอกสนธิต้องการที่จะนำ พรรคมาตุภูมิเข้าเป็นพรรคร่วมรัฐบาลเพื่อผลักดันนโยบายของพรรคมาตุภูมิให้เกิดขึ้นอย่างเป็น รูปธรรมเพราะการที่จะสามารถผลักดันให้นโยบายของพรรคมาตุภูมิสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมได้ นั้นต้องอยู่ในพรรคร่วมรัฐบาลเท่านั้นซึ่งตรงกับแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองที่ อธิบายว่าพรรคการเมืองทำหน้าที่เป็นรัฐบาลและปฏิบัติตามนโยบายของพรรคตามที่ได้แถลงไว้กับ ประชาชน เมื่อสมาชิกพรรคได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรฝ่ายเสียงข้างมากในรัฐสภา ย่อมถือได้ ว่าประชาชนมีความประสงค์ให้นโยบายของพรรคการเมืองนั้นเป็นนโยบายของรัฐบาล พรรค

การเมืองฝ่ายเสียงข้างน้อยจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน เพื่อทักท้วงการกระทำที่เห็นว่าไม่เหมาะสมของรัฐบาล และต้องมีนโยบายและตัวบุคคล พร้อมที่จะเป็นรัฐบาลทันทีหากรัฐบาลต้องลาออกไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือฝ่ายค้านได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไป (Macridis 1967: 17-19)

2.3 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิหรือในฐานะทางการเมืองอื่นๆ นั้นน่าสนใจเป็นพิเศษ เพราะการที่ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งเป็นอดีตหัวหน้านายทหารที่กระทำรัฐประหารต่อรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งซึ่งนับว่าเป็นการกระทำที่ตรงกันข้ามกับคำว่าระบอบประชาธิปไตยของไทย เป็นสิ่งที่ทำให้กระบวนการต่างๆ ทางการเมืองหยุดชะงัก และไม่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ประเทศทั่วโลกที่นิยมการเมืองแบบเสรีประชาธิปไตย ปัญหาในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ นั้น มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะส่งผลถึงการบรรลุเป้าประสงค์ทางการเมืองและความสำเร็จของการบริหารพรรคโดยตรง ตรงกับแนวคิดของ ประชา เทพเกษตรกุล(2535) ที่อธิบายว่า “บทบาททางการเมืองของทหารไทยได้เริ่มต้นพร้อมๆกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ในขณะที่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเสื่อมโทรมลงเป็นลำดับ และล้มลุกคลุกคลานขาดความต่อเนื่อง บทบาททางการเมืองของทหารก็มีเพิ่มมากขึ้น และอำนาจการเมืองของทหารก็มีอยู่อย่างต่อเนื่อง” และแนวคิดของระดม วงศ์น้อย (2515) ที่อธิบายว่า “ทหารไทยเข้าใจว่าการเมืองการปกครองของประเทศขาดทหารเสียมิได้ อันนี้สืบเนื่องมาจากการที่ทหารรับใช้กษัตริย์มายาวนานในประวัติศาสตร์ทำให้ทหารมีความภาคภูมิใจว่าตนเป็นส่วนสำคัญอันขาดมิได้ของชาติ ผู้นำทหารไทยในปัจจุบันนี้ภาระหนักและเข้าใจตนเองอยู่เสมอว่าการปฏิวัติ 2475 สำเร็จลงได้เพราะการสนับสนุนจากทหาร และการปฏิเสธระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ ทหารไทยไม่ต้องการที่จะรับเอาความคิดเห็นแบบประชาธิปไตยทั้งหมดมาใช้ รัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เปลี่ยนใช้คำว่า “ประชาธิปไตยแบบไทย” เป็นเครื่องสนับสนุนอำนาจของตนและบิดเบือนว่าประเทศไทยยังต้องเป็นประชาธิปไตยแต่เป็นประชาธิปไตยแบบไทยโดยเฉพาะ”

ซึ่งผลการวิจัยพบว่าพลเอกสนธินั้นมีปัญหาเรื่อง 1) ปัญหาเงินทุนสนับสนุนของพรรคมาตุภูมิซึ่งไม่พอกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง 2) ปัญหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมาตุภูมิที่มีจำนวนน้อย ทำให้ไม่มีพลังในการผลักดันนโยบายต่างๆของพรรคให้เป็นรูปธรรมได้ 3) ปัญหาเรื่องจุดยืนทางการเมืองของพลเอกสนธิและพรรค

มาตุภูมิในสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ชัดเจนทำให้ทั้งพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและพรรคการเมืองฝ่ายค้านไม่สามารถไว้วางใจได้ 4) พลเอกสนธิมีอำนาจที่เหนือกว่าแฝงอยู่เบื้องหลัง ทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในฐานะหัวหน้าพรรคการเมืองที่จะผลักดันนโยบายที่เป็นประโยชน์ให้กับส่วนรวมตามที่ได้หาเสียงไว้ก่อนเลือกตั้งได้ตามที่ตั้งใจเอาไว้ ซึ่งขัดแย้งกับ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำทางการเมืองของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) ได้ให้ความหมายของผู้นำทางการเมืองไทยไว้ว่า ผู้นำทางการเมือง หรือผู้ปกครองประเทศ เป็นบุคคลที่สำคัญในการกำหนดแนวทาง ผลลัพธ์ และความเป็นไปได้ในทุกๆด้าน ของประเทศในทุกยุคทุกสมัย มีบทบาทและหน้าที่ตามสิทธิอำนาจที่ได้รับมอบหมาย และดูแลงานบริหารราชการแผ่นดินให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งต้องเป็นผู้นำของประเทศชาติที่ถูกต้องด้วย ผู้นำทางการเมืองถือว่าเป็นบุคคลสำคัญมากทั้งในยุคนี้และยุคหน้า ที่สำคัญคือเป็นผู้ชี้นำอนาคตของคนทุกคนในสังคม และเป็นผู้มีอิทธิพล สามารถส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านความคิดและการกระทำแก่สังคม

แนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมินั้น นับว่าเป็นจุดที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการจะทำพรรคการเมืองต่อไปในอนาคต จากผลการวิจัยพบว่า พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน มีแนวทางแก้ไข ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยการ 1) เพิ่มกลุ่มทุนสนับสนุนพรรค ให้เพิ่มและหลากหลายกลุ่มมากขึ้น 2) คัดเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่มีคุณภาพและมีภาพลักษณ์ที่ดีเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้น 3) ขยายสาขาพรรคให้เพิ่มมากกว่าเดิม และครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ 4) เปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคจากที่เคยเป็นพรรคการเมืองของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ให้กลายเป็นพรรคการเมืองใหม่ของคนทั้งประเทศ 5) พลเอกสนธิต้อง) แสดงจุดยืนพรรคให้ชัดเจนต่อนหาเสียงเลือกตั้งว่าจะทำงานการเมืองร่วมกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหากได้รับเลือกตั้ง และ 6) พลเอกสนธิต้องพิสูจน์ให้สังคมไทยเห็นให้ได้ว่ามีความตั้งใจที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองเพื่อสร้างคุณูปการให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยตามที่ตั้งใจและตามนโยบายของพรรคที่เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองจริงๆ โดยไม่มีกลุ่มการเมืองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่เบื้องหลัง ซึ่งตรงกับแนวคิดของลา ปาลอมบารา และวายเนอร์ (La Palombara and Weiner 1966) นิยามศัพท์พรรคการเมืองว่า “พรรคการเมืองเป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชนโดยส่วนรวม เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในรัฐบาลไม่ที่จะเป็นการได้มาซึ่งอำนาจบริหารปกครองเพื่อที่จะเข้าไปควบคุมหรือกำหนดนโยบายของรัฐบาล” และสอดคล้องกับระเบียบพรรคมาตุภูมิ หมวด 3 ข้อ 15 ความรับผิดชอบของพรรคต่อสมาชิกพรรค ข้อย่อย 2 ที่ระบุว่า พรรคจะจัดการส่งเสริมสถานภาพของสมาชิกให้มีสมรรถภาพต่อการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวและจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อสมานสามัคคีระหว่างมวลสมาชิกทั่วประเทศ

2.4 ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ได้ดำเนินบทบาทในฐานะหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ และสามารถสร้างผลงานได้เป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง ซึ่งหากจะมองในแง่ของความตั้งใจที่จะทำงานด้านการเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้ว พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ก็สามารถกระทำได้ดีในเรื่องของ ความมุ่งมั่นที่จะลบภาพลักษณ์ของเผด็จการทางทหาร ซึ่งเป็นปฏิปักษ์โดยตรงกับครรลองการเมืองแบบประชาธิปไตย ให้กลายมาเป็นนักการเมืองคนหนึ่งที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานด้านการเมือง ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองอย่างเต็มความสามารถ และสร้างประโยชน์แก่พรรคและประเทศชาติให้มากที่สุด ซึ่งตรงกับแนวคิดของนิคโคโล แมคเคียเวลลี (Niccolo Machiavelle อ้างถึงในบัณฑิต บุญสนอง 2542:17) อธิบายว่า “การที่ผู้นำจะก้าวขึ้นมาใช้อำนาจและสามารถรักษาอำนาจทางการเมืองของตนไว้ได้นานนั้น ผู้นำจำเป็นต้องมีความสามารถในการที่จะบังคับ พลิกแพลงสถานการณ์ต่างๆ ให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้ คุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของผู้นำ คือ ความสามารถเฉพาะตัว พลังอำนาจและอำนาจหน้าที่ ซึ่งคุณสมบัตินี้ต้องประกอบด้วย ความฉลาดรอบคอบ นอกจากนี้ยังสามารถคาดเดาเหตุการณ์ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยศึกษาเปรียบเทียบจากเหตุการณ์ในอดีต รู้จักวิเคราะห์สถานการณ์มุ่งพิจารณาสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง แทนการคิดถึงสิ่งที่ควรจะเกิดขึ้น”

จากการวิจัยพบว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน 1) เป็นผู้ที่ขี้ดมั่นและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเหนียวแน่น 2) มีความอดทนและอดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรคและผลกระทบจากภาพลักษณ์ในอดีตในการดำเนินงานทางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ 3) มีบารมี มุ่งมั่น และตั้งใจ ที่จะเปลี่ยนภาพลักษณ์ตนเองจากทหารมาเป็นนักการเมือง แต่ในขณะเดียวกันก็มีกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มที่มองภาพลักษณ์ของพลเอกสนธิในทางลบ คือ ดิตภาพลักษณ์ของนายทหารหัวหน้าคณะรัฐประหารในอดีตอยู่ ต้องใช้เวลาสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดความรู้สึกกับประชาชนว่าตั้งใจเข้ามาเป็นนักการเมืองที่อยากจะทำงานเพื่อบ้านเมืองจริงๆ ไม่มีสิ่งใดแอบแฝงหรือซ่อนเร้นและมองว่าพลเอกสนธิเข้ามาบทบาททางการเมืองเพื่อหวังแก่อำนาจและเกราะป้องกันตัวเอง มากกว่าที่จะเข้ามาทำงานการเมืองเพื่อประชาชนจริงๆ ซึ่งตรงกับแนวคิดของสุจิต บุญบงการ (2534) ที่อธิบายว่า “ผู้นำทางการเมืองในระบอบรัฐสภาเป็นบุคคลที่ถูกคัดเลือกให้ทำหน้าที่หัวหน้าหรือเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความคิดและเจตนารมณ์ไปจากประชาชน จากอดีตจนถึงปัจจุบัน หากผู้นำทางการเมืองมาจากฝ่ายทหารจะเป็นผู้นำที่มีแนวคิดไปแนวทางของลักษณะการสั่งการมากกว่าการรับฟังและนำไปปฏิบัติ ส่วนผู้นำทางการเมืองที่มาจากฝ่ายพลเรือนค่อนข้างจะรับฟังและใช้หลักการประนีประนอมมากกว่าการใช้หลักการปกครองที่เน้นไปในลักษณะการสั่ง

การ ผู้นำทางการเมืองเป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในกลุ่ม หากผู้นำการเมืองไม่ได้ให้ความสนใจการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้นำทางการเมืองเข้ามา การบริหารประเทศที่จะต้องดำเนินการไปตามครรลองของการเมืองก็ต้องล้มเหลวมากกว่าที่จะประสบความสำเร็จ ผู้นำทางการเมืองที่มาจากฝ่ายทหารพยายามที่จะสร้างฐานสนับสนุนในหมู่ประชาชนเพื่อรักษาอำนาจของตนไว้ รวมทั้งแย่งชิงฐานสนับสนุนจากผู้นำที่มาจากพลเรือน สำหรับผู้นำที่มาจากพลเรือน ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพราะเป็นลู่ทางที่สำคัญที่ตนสามารถใช้เป็นฐานสนับสนุนบทบาททางการเมืองของตนเองได้”

สำหรับ ผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ นั้นจากผลการวิจัยพบว่า 1) พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินนโยบายต่างๆที่เคยหาเสียงไว้ตอนเลือกตั้ง เพราะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยเกินไป แค่ 2 ที่นั่ง 2) พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิแทบจะไม่มีอำนาจในการต่อรองทางการเมืองใดๆเลยในสภาฯเนื่องจากพรรคการเมืองใหญ่ๆ ในสภาไม่ให้ความสนใจพรรคมาตุภูมิ 3) พลเอกสนธิโดนกระแสโจมตีอย่างรุนแรงในเรื่องของการเสนอร่าง พ.ร.บ.ปรองดองแห่งชาติฉบับสนธิและคณะเข้าสู่วาระการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เนื่องจากกระแสสังคมส่วนใหญ่มองว่าพลเอกสนธิมีวาระซ่อนเร้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลหรือกลุ่มการเมืองการเมืองหนึ่ง มากกว่าเพื่อความปรองดองของคนในชาติอย่างแท้จริง แต่ในขณะที่เดียวกันผลสำเร็จที่เกิดขึ้นก็ปรากฏอยู่บ้างคือการที่ 1) พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน สามารถที่จะประสานและทำงานการเมืองร่วมกันกับกลุ่มสมาชิกพรรคกลุ่มสำคัญคือ กลุ่มวะหะตะฮ์ หรือ "กลุ่มเอกภาพ" เป็นชื่อกลุ่มนักรบการเมืองที่เคยทรงอิทธิพลอย่างสูงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อตั้งโดย นายเด่น โต๊ะมีนา และ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ อดีตผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญๆ อีกหลายตำแหน่งได้อย่างลงตัวพอสมควร โดยที่กลุ่มวะหะตะฮ์ ให้ความไว้วางใจและสนับสนุนให้เข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ซึ่งมีฐานเสียงหลักและสมาชิกพรรคอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) พลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิได้จุดประกายแห่งความหวังให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเรื่องของการทำงานที่จะเข้ามาขับเคลื่อนนโยบายของพรรคที่จะแก้ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ ทำให้เกิดกระแส

ทำให้เกิดกระแสสนับสนุนพลเอกสนธิและพรรคมาตุภูมิมากพอสมควร ซึ่งตรงกับข้อบังคับพรรคมาตุภูมิ หมวด 5 วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิกพรรค ข้อที่ 18 ที่ระบุว่าคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกพรรคจะต้อง 1) สำนึกและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 2) ประพฤติและดำรงชีพด้วยความมีคุณธรรมและอยู่ในกรอบแห่งกฎหมาย 3)

ศึกษาและทำความเข้าใจในอุดมการณ์นโยบาย และข้อบังคับพรรค 4) กระตือรือร้นในการสร้างองค์พรรคให้เติบโตใหญ่ด้วยการเสียดสีและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพรรคแก่ผู้อื่น 5) สำนึกและรับผิดชอบต่องานตามที่ได้รับมอบหมายจากพรรคอย่างจริงจัง 6) สำนึกและพิทักษ์ในศักดิ์ศรีเกียรติยศ ชื่อเสียงและวัฒนธรรมของประเทศชาติ และมีความรักชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสร้างความมั่นคงในเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

3.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หัวหน้าพรรคการเมืองหรือนักการเมืองในอนาคต ควรที่จะกำหนดนโยบายพรรคของตนเองให้มีลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนทั่วทั้งประเทศ และทันต่อยุคสมัย ดำเนินงานทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนจริงๆ หัวหน้าพรรคการเมืองรุ่นใหม่ เสียดสีตนเอง มีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าในการดำเนินการทางการเมือง มีจุดยืนทางการเมืองที่ชัดเจน ไม่ตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองของกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มทางการเมืองใดๆ แม้ว่าจะต้องได้รับผลกระทบที่รุนแรงเพียงใดก็ต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ไปให้ได้และเรียนรู้จากข้อผิดพลาดต่างๆ ในบทบาททางการเมืองของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเมืองตามที่คาดหวังเนื่องจากไม่สามารถที่จะดำเนินนโยบายพรรคมาตุภูมิตามที่ต้องการเพราะตกอยู่ภายใต้การถูกรอรับงานทางการเมืองในหลายๆ ประการ จากนั้นก็นำมาปรับปรุงเป็นจุดแข็งและเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายของพรรค รวมถึงวิธีการดำเนินนโยบายของพรรคให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด

3.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การเป็นหัวหน้าพรรค ควรจะยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย อย่างเหนียวแน่น ไม่ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผลประโยชน์ใดๆ เพื่อที่จะได้เป็นผู้นำพรรคที่มีบทบาทในการพัฒนาประชาธิปไตยในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย
2. หัวหน้าพรรคควรดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในสายกลาง สร้างเครือข่ายทางการเมือง เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีคุณภาพนอกพรรคเข้ามามีส่วนร่วมในพรรค และดำเนินงานทางการเมืองแบบสร้างสรรค์มุ่งสร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชนโดยรวมอย่างแท้จริง

3. ผู้นำพรรคการเมืองรุ่นใหม่ ต้องมีวิสัยทัศน์ และทันสมัย ไม่ยึดติดอยู่กับอำนาจในอดีต มองไปสู่อนาคตอย่างสร้างสรรค์

4. การเป็นนักการเมืองที่ดี ต้องรู้จักปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ นำเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ไม่มีผลประโยชน์ที่แอบแฝงเพื่อตัวเองหรือพวกพ้อง ดูแลแก้ไขปัญหาประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ และการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ต้องเสียสละ อุทิศตน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ

5. การนักการเมืองที่ดี และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยาวนานในเส้นทางการเมือง ควรสร้างคุณลักษณะที่ดีคือ มุ่งมั่น ซื่อสัตย์ เติบโตกลาง และยึดมั่นในระบบรัฐสภา

3.1.3 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษายุทธศาสตร์ทางการเมืองของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน แยกในแต่ละบทบาท โดยเฉพาะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งชัดเจน ซึ่งจะเป็แนวทางหรือเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้สนใจหรือนักการเมืองรุ่นหลังๆ และนำคุณลักษณะที่โดดเด่น ไปปฏิบัติและปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งในการแสดงบทบาทแต่ละด้านมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาถึงบทบาททางการเมือง หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองในทัศนคติของประชาชน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้สนใจด้านการเมือง หรือนักการเมืองนำไปเป็นแบบอย่างที่ดี

3. ควรมีการศึกษายุทธศาสตร์ทางการเมืองของนักการเมืองท่านอื่น หรือนักการเมืองประเภทอื่น เพื่อให้ทราบถึงการแสดงบทบาทและหน้าที่ทางการเมืองในสถานะต่างๆ ซึ่งจะทาให้สามารถเปรียบเทียบการแสดงบทบาทต่างๆ ในทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี่ยังมีข้อบกพร่องหลายประการ เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งทางด้านความพร้อมของข้อมูล ด้านเวลา สถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งขอบเขตของการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอแนะนำผู้ที่จะทำการวิจัยในเรื่องนี้ ดังนี้

3.2.1 การวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ เป็นการศึกษายุทธศาสตร์ทางการเมืองของพลเอกสนธิ ในตำแหน่งที่สำคัญต่างๆ โดยเฉพาะตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ โดยทำการศึกษาคำเนินบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ เฉพาะช่วง พ.ศ. 2554-2557 ซึ่งในปัจจุบันนี้พลเอกสนธิ ยังคงดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิอยู่ แม้ว่าจะไม่มีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็ตาม ซึ่งบทบาท

ทางการเมืองของพลเอกสนธิในปัจจุบันนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะก่อนที่จะมีการทำรัฐประหาร ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และ หลังจากการทำรัฐประหาร เป็นต้นมา ดังนั้นหลังจากช่วงเวลาดังกล่าวจนถึงปัจจุบันพลเอกสนธิอาจจะมีการดำเนินบทบาททางการเมือง ที่เปลี่ยนแปลงบทบาทไปค่อนข้างมาก จึงควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนี้ เพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษาบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

3.2.2 ภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชน ต่างๆ ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาเรียนรู้ โดยสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในประเด็นบทบาททางการเมืองของนักการเมือง หรือหัวหน้าพรรคการเมืองต่างๆ ที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ เพื่อให้สังคมเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความตื่นตัวในกระแสการเมืองภาคประชาชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนลา สุขพานิช และสุจิต บุญบงการ. (2529). “ทหารกับการพัฒนาทางการเมืองไทย” ใน *จุลสารวิชาการ สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย (ฉบับภาษาไทย)*: 34
กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์. (2514). *ปฏิวัติ 2475* กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). *อนาคตผู้นำการเมืองไทยสองทศวรรษหน้า* กรุงเทพฯ: ชักเชสมิเดีย.
- จักษ์ พันธุ์ชูเพชร. (2549). *การเมืองการปกครองไทยจากยุคสุโขทัยสู่สมัยทักษิณ* กรุงเทพฯ: มายด์ พับลิชชิ่ง.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2523). *ประชาธิปไตยสังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย*
กรุงเทพฯ: ดวงดีการพิมพ์.
- ทวี สุรฤทธิกุล และ เสนีย์ คำสุข. (2548). “โครงสร้างและกลไกของพรรคการเมืองไทยในปัจจุบัน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย*
หน่วยที่ 7 หน้า 505 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์.
- นิยม รัฐอมฤต. (2540). *การเมืองไทย พัฒนาการ ปัญหา และแนวทางแก้ไข* กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์เอื้ออาทร
- บัณฑูร บุญสนอง. (2542). *บทบาทผู้นำทางการเมืองของพลตรี ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช: ศึกษา
กรณีการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ระหว่างปี พ.ศ. 2518-2519* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ประชัน รักพงษ์. (2520). *การศึกษาบทบาททางการเมืองในระบบรัฐสภาของรัฐบาลทหารและ
รัฐบาลพลเรือนในประเทศไทย (พ.ศ. 2481-2500)* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประชา เทพเกษตรกุล. (2535). *การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการ
รัฐประหาร เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2549). “การเลือกตั้งกับระบอบประชาธิปไตย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
การเมืองการปกครองไทย* หน่วยที่ 4 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชารัฐศาสตร์

- ยศ สันตสมบัติ. (2533). *อำนาจบุคคลิกภาพและผู้นำทางการเมืองไทย* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ระดม วงศ์น้อย. (2515). *อุดมการณ์ทางการเมืองของทหารไทย* กรุงเทพฯ: รัฐศาสตร์นิเทศ.
- ลิขิต ชีรเวทิน. (2545). *การเมืองการปกครองไทย “ภูมิหลังการเมืองการปกครองไทย”* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิวัฒน์ รัชตะนันท์. (2529). *ทัศนคติของทหารต่อสาเหตุการรัฐประหาร : ศึกษาเฉพาะกรณี นายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารบกหลักสูตรประจำชุดที่ 60 (สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน และธโรธร ตู่ทองคำ. (2549). “พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการเมืองการปกครองไทย* หน่วยที่ 12 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์.
- วิสุทธิ โพธิ์แท่น (2524) *ผู้ปกครองที่พึงประสงค์* กรุงเทพฯ: เสนาศึกษา 32(48):3-18
- เสนอ จันทรา. (2517). *สาเหตุของการยึดอำนาจในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุขุม นวลสกุล. (2528). *การเมืองและการปกครองไทย* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุจิต บุญบงการ. (2542). *การพัฒนาทางการเมืองของไทย* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนทร ยามศิริ. (2546). *ความรู้และความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- Conger, J.A., & Kanungo, R.N. (1987). *Toward a behavioral theory of charismatic leadership In Organizational setting*. Academy of Management Review.
- Dahl, Robert A. (1963). *Modern Political Analysis*. Englewood Cliffs N.J.: Prentice Hall
- Duverger, Maurice. (1972). *Party Politics and Pressure Group*. Translated by Robert Wagoner. Sheffield: Nelson's University Paperback, pp. 101-102, 104-105.
- Goodman, W. (1980). *The party system in America*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- LaPalombara, Joseph and Weiner, Myron. (1966). *Political Parties and Political Development*. New Jersey: Princeton University Press.

Macridis, Roy C. (Ed.). (1967). *Political Parties: Contemporary Trends and Ideas*.

Harper & Row Publishers.

Neumaan, Sigmund. (1956). *Modern Political Parties*. University of Chicago Press.

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1

เรื่อง

“บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ”

คำชี้แจง

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูล เนื้อหา ข้อคิดเห็น ที่เกี่ยวกับ “บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” โปรดตอบตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่าน โดย ข้อมูลและคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาจะนำมาประมวลและวิเคราะห์ เพื่อสรุปผลการวิจัย ในภาพรวมต่อไป

2. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดี หากได้รับความร่วมมือที่ดีจากการให้ข้อมูลจากท่าน

3. แบบสัมภาษณ์การวิจัย ประกอบด้วยหัวข้อ 7 ตอน คือ

3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

3.2 ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทในการบริหารพรรคมาตุภูมิ

3.3 ตอนที่ 3 บทบาทในการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

3.4 ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

3.5 ตอนที่ 5 ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

3.6 ตอนที่ 6 บทบาทของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ – สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

1.2 ตำแหน่ง หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

1.3 ชื่อ – สกุล ผู้สัมภาษณ์.....

1.4 วัน/เดือน/.....

1.5 สถานที่.....

1.6 เวลา.....

ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามาบิณฑบาตทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

1.1 ท่านมีวัตถุประสงค์อย่างไรในการเข้ามาบิณฑบาตทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

.....

1.2 ท่านมีแรงจูงใจอย่างไรในการเข้ามาบิณฑบาตทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

.....

ตอนที่ 3 บทบาทในการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

3.1 การก่อตั้งพรรคมาตุภูมิมีที่มาอย่างไร

.....

3.2 เพราะเหตุใดท่านจึงเข้ารับตำแหน่งหัวหน้าพรรค

.....

3.3 ท่านมีอำนาจในการบริหารพรรคมากน้อยเพียงใด

.....

3.4 กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของท่าน มีกลุ่มใดบ้าง

.....

.....

3.5 ท่านมีวัตถุประสงค์อย่างไรในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค

3.6 ท่านมีแรงจูงใจอย่างไรในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค

3.7 ท่านมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคฯ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสาน

3.8 ท่านมีวิธีการอย่างไรในการคัดเลือกและวางตัวบุคคลเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง

3.9 ท่านมีวิธีการอย่างไรในการวางแผนหาเสียงเลือกตั้ง

3.10 ท่านมีวิธีการอย่างไรในการจัดสรรงบประมาณในการหาเสียงเลือกตั้ง

3.11 ท่านมีแนวทางอย่างไรในการวางแผนตรวจสอบรัฐบาล

3.12 เพราะเหตุใดในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคมาตุภูมิ ได้ลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย ซึ่งเป็นการลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้าน

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

4.1 ท่านมีปัญหาอย่างไรบ้าง ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค

4.2 ท่านมีอุปสรรคอย่างไรบ้าง ในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค

4.3 ท่านมีแนวทางแก้ไขอย่างไรบ้าง ต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

.....

ตอนที่ 5 ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

5.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อภาพลักษณ์ของท่านในตำแหน่งหัวหน้าพรรค

.....

5.2 ผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของท่านเป็นอย่างไร

.....

ตอนที่ 6 บทบาทของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองไทย

6.1 บทบาทของท่านช่วงเหตุการณ์ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

.....

6.2 บทบาทของท่านช่วงเหตุการณ์กบฏยิ่งเติร์ก หรือ กบฏเมษาฮาวาย วันที่ 1-3 เมษายน 24

.....

6.3 บทบาทของท่านช่วงเหตุการณ์การทำรัฐประหารของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

.....

6.4 บทบาทของท่านช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535

.....

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2

เรื่อง

“บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ”

คำชี้แจง

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูล เนื้อหา ข้อคิดเห็น ที่เกี่ยวกับ “บทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ” โปรดตอบตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่าน โดย ข้อมูลและคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาจะนำมาประมวลและวิเคราะห์ เพื่อสรุปผลการวิจัย ในภาพรวมต่อไป

2. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยดี หากได้รับความร่วมมือที่ดีจากการให้ข้อมูลจากท่าน

3. ประกอบด้วยหัวข้อ 6 ตอน คือ

3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

3.2 ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทในการบริหารพรรคมาตุภูมิ

3.3 ตอนที่ 3 บทบาทในการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

3.4 ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

3.5 ตอนที่ 5 ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ – สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 1.2 ชื่อ – สกุล ผู้สัมภาษณ์.....
- 1.3 วัน/เดือน/ปี.....เวลา.....สถานที่.....
- 1.4 เพศ.....1.5 ตำแหน่ง.....
- 1.6 ประสบการณ์ทางการเมือง/ทางวิชาการ.....

ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

ท่านคิดว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินมีวัตถุประสงค์และแรงจูงใจของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 1.1 วัตถุประสงค์ในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

.....

- 1.2 แรงจูงใจในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

.....

ตอนที่ 3 บทบาทในการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

ท่านคิดว่าพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินมีบทบาทในการทำหน้าที่หัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 3.1 สาเหตุที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน เข้ารับตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

.....

- 3.2 อำนาจในการบริหารพรรคมาตุภูมิ

.....

- 3.3 กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

.....

- 3.4 แรงจูงใจของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

.....

3.5 วิธีการของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในการสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคฯ โดยเฉพาะภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสาน

.....

3.6 สาเหตุที่พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรค มาตุภูมิลงมติไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย ซึ่งเป็นการลงมติที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพรรคร่วมฝ่ายค้าน ในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ถูกอภิปราย เมื่อ พ.ศ. 2555

.....

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรค มาตุภูมิ

ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคของการมีบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรค มาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

4.1 ปัญหาในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค มาตุภูมิ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

.....

4.2 อุปสรรคในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค มาตุภูมิ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

.....

4.3 แนวทางในการแก้ไขต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค มาตุภูมิของ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

.....

ตอนที่ 5 ภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

ท่านคิดว่าภาพลักษณ์และผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

5.1 ภาพลักษณ์ ของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลินในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิ

.....

5.2 ผลที่เกิดจากการดำเนินบทบาททางการเมืองในตำแหน่งหัวหน้าพรรคมาตุภูมิของพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน

.....

ภาคผนวก ค

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์

ลำดับที่ 1. อาจารย์ ศิริพร เฟื่องจันทร์

ตำแหน่งบริหาร/วิชาการ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

อายุ 30 ปี

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขต สุราษฎร์ธานี

วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะและการวางแผน
เชิงกลยุทธ์

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. 2556

ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

วิชาเอกรัฐศาสตร์ (การปกครอง) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ. 2546

ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ อาจารย์ประจำคณะ
ศิลปศาสตร์ และวิทยาการจัดการ

ผลงานทางวิชาการ(ชื่อผลงาน/ปี พ.ศ.) “ทัศนคติของประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดน

ภาคใต้ กรณีศึกษา ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส,

พ.ศ.2556” “รายของงัน ข้าพระบาทของเธอ, พ.ศ. 2556”

ลำดับที่ 2. อาจารย์คัมภีร์ ทองพูน

ตำแหน่งบริหาร/วิชาการ รองคณบดีคณะรัฐศาสตร์และหัวหน้าสาขาวิชาความสัมพันธ์

ระหว่างประเทศ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

อายุ 42 ปี

สถานที่ทำงาน คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จ.สงขลา

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2541

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ไทยคดีศึกษา) มหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2544

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2554

Ph.D. (Political Science, Conflict&Peace) University of Sains Malaysia

(Studying)

ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษา
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ผลงานทางวิชาการ(ชื่อผลงาน/ปี พ.ศ.) “สมัชชาประชาชนในพื้นที่ของชาวหาดใหญ่,
พ.ศ. 2557”

“สำรวจความคิดเห็นต่อการจัดสมัชชาประชาชนนครหาดใหญ่,พ.ศ.
2557”

“พระรัตนธัชมุนี (ม่วง รตนธเถร) กับการจัดการศึกษาในหัวเมือง
ภาคใต้, 2556”

“โรงเรียนสันติภาพเพื่อการหนุนเสริมสันติภาพ, พ.ศ. 2556” “Youth for
peace in the Southern Thailand, 2013”

ลำดับที่ 3. ดร. พิเชตวุฒิ นิลละออ

ตำแหน่งบริหาร/วิชาการ ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ / อาจารย์ประจำคณะ
ศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

อายุ 40 ปี

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

วุฒิการศึกษา Ph.D (Public Management) , Universiti Utara Malaysia, พ.ศ. 2557

รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) , มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, พ.ศ. 2546

รป.บ. (บริหารงานบุคคล) , มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, พ.ศ. 2540

ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ อาจารย์ประจำคณะ
ศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ

ผลงานทางวิชาการ (ชื่อผลงาน/ปี พ.ศ.) “The Management of Public Expenditure among
Local Administrative Organization in Thailand, พ.ศ. 2556”

“การศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานพัฒนา
สุขภาพชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 11
สุราษฎร์ธานี, พ.ศ. 2557”

ภาคผนวก ง
ข้อบังคับพรรคมาตุภูมิ

ข้อบังคับพรรคมาตุภูมิ พ.ศ. 2557

พรรคมาตุภูมิกำหนดข้อบังคับ ซึ่งถือเป็นธรรมนูญของพรรคไว้ดังนี้

หมวดที่ 1 บททั่วไป

1. ข้อบังคับพรรคนี้เรียกว่า “ข้อบังคับพรรคมาตุภูมิ พ.ศ. 2557”
2. ให้ใช้ข้อบังคับพรรคนี้ตั้งแต่วันที่ได้รับการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจาก นายทะเบียนพรรคการเมือง
3. พรรคการเมืองที่ใช้ข้อบังคับนี้เรียกว่า พรรคมาตุภูมิ เขียนเป็นภาษาอังกฤษ ว่า **MATUBHUM PARTY** ใช้ชื่อย่อว่าภาษาไทยว่า “มภ” ใช้ชื่อย่อว่าภาษาอังกฤษว่า “MB”
4. ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ ของข้อบังคับพรรคมาตุภูมิ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“เครื่องหมายพรรคและความหมาย”

ความหมายของเครื่องหมายมีดังนี้

“สีแดง” คือ ความมุ่งมั่น ความกล้าหาญ

“สีน้ำเงิน” คือ ความจงรักภักดี ความซื่อสัตย์

“สีขาว” คือ การสื่อสาร การติดต่อ

“ประเทศไทยสีขาวอยู่บนรูปโลก” หมายถึง ความก้าวหน้าของประเทศไปสู่ความเป็นสากล แต่ยังคงรักษาคุณธรรม

ที่ตั้งงามของประเทศไว้ให้ทั่วโลกเห็นว่าเป็นแผ่นดินแห่งคุณค่า

“ฝ่ามือคู่สีน้ำเงิน” เป็นฝ่ามือของประชาชน ประคับประคองประเทศไทยเหนือหัว

“รักมาตุภูมิ เติบโตคุณธรรม” เป็นคำขวัญของพรรคมาตุภูมิ มีฐานพรรคมาตุภูมิเป็นแถบสีแดงเสริมด้านล่าง

เพื่อแสดงความมุ่งมั่น ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี ที่จะเผชิญกับอุปสรรคภายนอกหน้าเพื่อประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไป ความหมายโดยภาพรวมของตรา

สัญลักษณ์คือ การมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล โดยมุ่งมั่นให้แผ่นดินนี้เป็นเอกภาพทันสมัยสู่สากล
ประชาชนรู้จักสามัคคีและมีคุณธรรม

1. สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ ๑๕๐/๕ ถนนรัชดา-รามอินทรา แขวง
นวลจันทร์ เขตบึงกุ่มกรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐ สาขาพรรคมาตุภูมิที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้ง ณ ที่ใด
ให้เรียกว่า พรรคมาตุภูมิ สาขาตามท้องที่ที่ตั้งนั้น

หมวด 2 สมาชิกและสมาชิกภาพ

1. สมาชิก ได้แก่บุคคลที่ยื่นใบสมัครตามข้อบังคับพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคหรือหัวหน้าพรรคอนุมัติให้เป็นสมาชิกได้

2. สมาชิกต้องเสียค่าบำรุงพรรคประจำปี ส่วนอัตราที่จะเก็บเท่าไรและจะเก็บ
เมื่อใดนั้นให้เป็นไปตาม มติของคณะกรรมการบริหารของพรรค

3. บุคคลที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ไม่มีสิทธิเข้าเป็นสมาชิกพรรค

1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด หรือมีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ซึ่ง
ได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นใบสมัครเข้าเป็นสมาชิก

3) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

4) ไม่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

5) ไม่อยู่ในระหว่างต้องคุมขังอยู่โดยหมายศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วย

กฎหมาย

6) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือ ดิคาเสพติด
หรือของมีนเมาอย่างรุนแรง

7) ไม่เป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้
ความสามารถ

8) ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น

9) มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

10) มีความเข้าใจในเจตนารมณ์ของการจัดตั้งพรรคและนโยบายของพรรค
มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะสนับสนุนการดำเนินกิจการของพรรค และพร้อมจะปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550 และข้อบังคับพรรคทุก
ประการ

9. การสมัครเป็นสมาชิกพรรคมาตุภูมิให้ผู้ประสงค์จะเป็นสมาชิกพรรคยื่นใบสมัครตามแบบพิมพ์ของพรรคพร้อมด้วยเอกสารประกอบตามที่พรรคกำหนด โดยยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อพรรค ณ สำนักงานใหญ่ของพรรคหรือสำนักงานสาขาพรรคหรือศูนย์ประสานงานพรรคหรือยื่นใบสมัครต่อเลขาธิการพรรคหรือประธานสาขาพรรคและให้เลขาธิการพรรคหรือประธานสาขาพรรคหรือผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานพรรคเสนอต่อคณะกรรมการบริหารพรรคหรือหัวหน้าพรรคเพื่อพิจารณา และเมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคหรือหัวหน้าพรรคแล้วแต่กรณีได้อนุมัติให้รับเป็นสมาชิกพรรคแล้ว ผู้นั้น จึงจะเป็นสมาชิกของพรรคในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการบริหารพรรคหรือหัวหน้าพรรคแล้วแต่กรณีได้อนุมัติให้รับเป็นสมาชิกพรรค ผู้ใดมิได้ยื่นใบสมัคร ด้วยตนเองต่อพรรคตามวิธีการที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่า การอนุมัติของคณะกรรมการบริหารหรือหัวหน้า พรรคแล้วแต่กรณีนั้นเป็นโมฆะ

10. สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคสิ้นสุดลงเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออกตามข้อ 12
- 3) ไปเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น
- 4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเป็นสมาชิกพรรคตามข้อ 8
- 5) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ออกตามข้อ 81 วรรคสอง หรือข้อ 83 แล้วแต่กรณี
- 6) พรรคสิ้นสุดสภาพความเป็นพรรคการเมือง เลิก หรือยุบไปตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550

11. การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามข้อ 10 (5) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรด้วย

มติของพรรค ต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรค และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคทั้งหมด และการลงมติให้ลงคะแนนลับแต่ถ้าสมาชิกผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พรรคมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา 64 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติ ดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา 65 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีมติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา 65 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญสมาชิกผู้นั้น อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้หัวหน้าพรรคส่ง

รายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียนพรรคการเมืองภายใน
เจ็ดวัน นับแต่วันที่พรรคมีมติ

12. การลาออกจากสมาชิกพรรคให้ยื่นใบลาออกต่อนายทะเบียนสมาชิก ของ
พรรคและมีผลเมื่อนายทะเบียนสมาชิกพรรคได้รับหนังสือแล้ว

หมวด 3 สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกพรรค

13. สมาชิกพรรคมีสิทธิต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) มีสิทธิในการเสนอข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อพรรค
- 2) มีสิทธิได้รับการคัดเลือกจากพรรคให้เป็นผู้รับสมัครรับเลือกตั้งในนาม
ของพรรคในการเลือกตั้งทั้งปวงที่ราษฎรเป็นผู้ใช้สิทธิ
- 3) มีสิทธิได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งเป็นผู้ปฏิบัติงาน คณะทำงานหรือ
คณะกรรมการสาขาพรรค กรรมการ หรืออนุกรรมการในคณะต่างๆ หรือกรรมการบริหารพรรค
ตลอดจนที่ปรึกษาพรรค

4) มีสิทธิอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคจะพิจารณาเป็นแต่ละกรณีไป

14. สมาชิกพรรคมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ร่วมรับผิดชอบต่อเสถียรภาพของพรรคและให้ความร่วมมือในกิจกรรม
ของพรรคด้วย
- 2) สนับสนุนสมาชิกพรรคซึ่งพรรคได้พิจารณาส่งลงสมัครรับเลือกตั้งในทุก
ระดับ และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของพรรคด้วยความเต็มใจและบริสุทธิ์ใจเพื่อ
ความก้าวหน้าของพรรค
- 3) ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของพรรคอย่างเคร่งครัด ให้การ
สนับสนุนนโยบายและมติของพรรคอย่างจริงจัง
- 4) ร่วมกิจกรรมทางการเมืองของพรรคด้วยความเต็มใจและเต็ม
ความสามารถ
- 5) ไม่ทำให้เสื่อมเสียหรือบ่อนทำลายพรรค สมาชิกพรรค หรือ
คณะกรรมการบริหารพรรค

15. ความรับผิดชอบของพรรคต่อสมาชิกพรรคมีดังนี้

- 1) พรรคจะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้
พรรคก้าวไปสู่การมีบทบาททางการเมืองและเข้าสู่การบริหารประเทศตามอุดมการณ์และนโยบาย
ของพรรค

2) พระราชจะจัดการส่งเสริมสถานภาพของสมาชิกให้มีสมรรถภาพต่อการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวและจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อสมานสามัคคีระหว่างมวลสมาชิกทั่วประเทศ

3) พระราชจะให้การคุ้มครองมวลสมาชิกพรรคจากการถูกละเมิดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

4) พระราชจะให้ความสำคัญแก่มวลสมาชิกพรรคทุกท่านอย่างเต็มรูปแบบ โดยให้ถือว่าสมาชิกพรรคเป็นบุคคลสำคัญและเป็นองค์กรหลักของพรรค

หมวด 4 การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

16. เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนโดยทั่วไปอันจะส่งผลให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นที่ศรัทธาและเชื่อมั่นของปวงชนชาวไทย พรรคจึงได้กำหนดแนวทางการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป ดังต่อไปนี้

1) พระราชจะรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเพื่อกระตุ้นเตือนให้สมาชิกและประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

2) พระราชจะส่งเสริมและสนับสนุนการรวมตัวกันในรูปแบบขององค์กรชุมชน ท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิการจัดการ การดูแลรักษาทรัพยากรของท้องถิ่น ตลอดจนการปลูกฝังสิทธิทางการเมืองที่พึงมี

3) พระราชจะเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองหรือการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง

4) พระราชจะส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนทั่วไปได้เข้าชม หรือเข้าฟังการอภิปรายหรือบรรยายทางการเมืองอย่างทั่วถึง

หมวด 5 วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิกพรรค

17. เพื่อให้สมาชิกพรรคร่วมกันสร้างพรรคมาตุภูมิให้เป็นพรรคการเมืองที่มีคุณภาพเป็นที่ศรัทธาและไว้วางใจของปวงชนชาวไทยจึงกำหนดวินัยดังต่อไปนี้

1) สมาชิกพรรคต้องยึดมั่นในอุดมการณ์ของพรรคและไม่ฝักใฝ่ต่อระเบียบข้อบังคับพรรค มติของคณะกรรมการบริหารพรรค รวมทั้งคำสั่งและประกาศของพรรคอย่างจริงจัง

2) สมาชิกพรรคต้องไม่ใช้ความเป็นสมาชิกพรรคไปแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อบุคคลอื่น โดยขัดต่อกฎหมาย

3) สมาชิกพรรคต้องไม่โจมตีหรือวิพากษ์วิจารณ์สมาชิกพรรคด้วยกันหรือองค์กรของพรรคต่อบุคคลภายนอกในทางที่เสียหายและบ่อนทำลาย

4) สมาชิกพรรคต้องไม่ปกปิดความผิดและไม่ละเลยต่อการแจ้งความผิดของสมาชิกพรรคที่ก่อให้เกิดความเสียหายของพรรค ทั้งนี้ต้องรีบแจ้งให้กรรมการบริหารพรรคได้รับทราบทันที

5) สมาชิกพรรคต้องไม่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือกระทำผิดศีลธรรมอันเป็นที่ครหาของวิญญูชนทั่วไป

6) สมาชิกพรรคพึงปฏิบัติตามมติของพรรคในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการปฏิบัติหน้าที่ในรัฐสภา

7) ผู้ปฏิบัติงานของพรรคไม่พียงนำความลับของพรรคที่ได้มีมติไว้ไปเปิดเผยต่อบุคคลอื่นในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพรรค

18. เพื่อเป็นการส่งเสริมและจรรโลงระบบพรรคการเมืองและทำให้การเมืองมีคุณธรรม สมาชิกพรรคควรได้ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางการเมือง ดังต่อไปนี้

- 1) สำนึกและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- 2) ประพฤติและดำรงชีพด้วยความมีคุณธรรมและอยู่ในกรอบแห่งกฎหมาย
- 3) ศึกษาและทำความเข้าใจในอุดมการณ์ นโยบาย และข้อบังคับพรรค
- 4) กระตือรือร้นในการสร้างองค์กรพรรคให้เติบโตใหญ่ด้วยการเสียสละและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพรรคแก่ผู้อื่น
- 5) สำนึกและรับผิดชอบต่องานตามที่ได้รับมอบหมายจากพรรคอย่างจริงจัง
- 6) สำนึกและพิทักษ์ในศักดิ์ศรี เกียรติยศ ชื่อเสียงและวัฒนธรรมของประเทศชาติ และมีความรักชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสร้างความมั่นคงในเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ

หมวด 6 คณะกรรมการบริหารพรรค

19. ห้มีกรรมการคณะหนึ่ง เป็นคณะกรรมการบริหารพรรคซึ่งเป็นองค์กรหลักในการบริหารพรรค โดย เลือกลงตั้งจากสมาชิกซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในที่ประชุมใหญ่จำนวน ไม่น้อยกว่าแปดคน ประกอบด้วย

- 1) หัวหน้าพรรค
- 2) รองหัวหน้าพรรค
- 3) เลขาธิการพรรค
- 4) รองเลขาธิการพรรค
- 5) เหนรัญญิกพรรค
- 6) นายทะเบียนสมาชิกพรรค

7) โฆษกพรรค

8) กรรมการบริหารพรรค

20. การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคให้ดำเนิน การในที่ประชุมใหญ่ ตามลำดับ โดยวิธีลงคะแนนลับดังนี้

1) ให้ที่ประชุมใหญ่กำหนดจำนวนของคณะกรรมการบริหารพรรคที่พึงมี

2) ให้สมาชิก ที่เข้าร่วมประชุมใหญ่เป็นผู้เสนอชื่อสมาชิก และต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนเพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกเป็นกรรมการบริหารพรรคในแต่ละตำแหน่งจนครบจำนวนตามที่กำหนด ในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค ผู้ถูกเสนอชื่อเป็นกรรมการบริหารพรรคไม่จำเป็นต้องอยู่ในที่ประชุมใหญ่ก็ได้แต่ผู้เสนอชื่อกับผู้รับรองและผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งต้องอยู่ในที่ประชุมใหญ่

21. ให้คณะกรรมการบริหารพรรคอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

22. ภายใต้งบับแห่งข้อ ๒๑ กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1) ตาย

2) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อหัวหน้าพรรคและให้มีผลต่อเมื่อหัวหน้าพรรคได้รับหนังสือลาออกแล้ว

3) ขาดจากสมาชิกภาพของพรรค

4) จงใจหรือเจตนาละเลยการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อทางราชการ

5) ที่ประชุมใหญ่พรรคมีมติด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ของที่ประชุมให้ออก

6) เมื่อหัวหน้าลาออก ให้ถือว่าความเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคสิ้นสุดลงทั้งคณะ

7) ตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคว่างลงสองในสามของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคทั้งหมดถือว่าหมดสภาพทั้งคณะรวมทั้งหัวหน้าพรรคด้วยเมื่อตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคว่างลงตาม (1) (2) (3) (4) ให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งที่เหมาะสมเข้าทำหน้าที่แทนจนครบวาระของผู้ที่พ้นจากตำแหน่งในกรณีตำแหน่งหัวหน้าพรรคว่างลงตาม ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะให้รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นมีอำนาจกระทำการแทนหัวหน้าพรรค และให้มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดใหม่ภายในสี่สิบห้าวันหากเกิดกรณีอื่นอันเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะหรือครบวาระและนอกเหนือจากที่กำหนดในข้างต้น ให้หัวหน้าพรรคมีอำนาจในการเรียกประชุมใหญ่เพื่อดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการ

บริหารพรรคชุดใหม่ภายในสี่สิบห้าวันในกรณีที่มีเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่านายทะเบียนพรรคการเมืองจะตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่

23. คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- 1) ดำเนินกิจการของพรรคให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับพรรค และมติของที่ประชุมใหญ่พรรค
- 2) ออกกฎระเบียบและจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายพรรคและข้อบังคับพรรค
- 3) พิจารณาจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในส่วนของพรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค โดยไม่เกินวงเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือนายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด ดังนี้
 - (ก) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน โดยจัดสรรเป็นจำนวนรวม ซึ่งพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคยื่นเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 - (ข) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งโดยจัดสรรให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคเป็นรายบุคคล
- 4) ควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่าวงเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง
- 5) ดำเนินการและปฏิบัติการตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรค
- 6) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของพรรค คณะผู้บริหารพรรค คณะที่ปรึกษาพรรค คณะกรรมการต่าง ๆ ของพรรค คณะกรรมการรัฐสภาของพรรค คณะกรรมการประสานงาน และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ของพรรค ยกเว้นคณะกรรมการซึ่งต้องแต่งตั้งโดยมติที่ประชุมใหญ่
- 7) อนุมัติและยุบเลิกการจัดตั้งสาขาพรรคและองค์กรเสริมสร้างพรรค
- 8) ยุบเลิกพรรค
- 9) อำนาจการ กำกับและสั่งการใด ๆ เพื่อให้การบริหารกิจการของพรรคเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของพรรค

10) กำหนดให้มีการประชุมใหญ่พรรคอย่างน้อยปีละหนึ่ง ครั้ง และรายงาน
กิจการด้านต่าง ๆ ต่อที่ประชุมใหญ่พรรค

11) แต่งตั้งและถอดถอนผู้ปฏิบัติงานของพรรคในกิจการต่างๆ ของพรรค
และคณะทำงานเฉพาะกิจทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

12) จัดตั้งแผนกต่าง ๆ ของพรรคตามสมควรเพื่อดำเนินการตามนโยบาย
ของพรรคและให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวของ
พรรค

13) แต่งตั้งหรือถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานใหญ่พรรค หรือตำแหน่งอื่น
ตามข้อบังคับพรรคหรือตามที่เห็นสมควร

14) กำหนดอำนาจหน้าที่ให้กรรมการบริหารพรรค คณะกรรมการ และ
ผู้ปฏิบัติงานของพรรคปฏิบัติ

15) พิจารณาการเข้าร่วมรัฐบาลหรือการถอนตัวออกจากการร่วมรัฐบาล
และให้หัวหน้าพรรคเป็นผู้ นำรายชื่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเสนอต่อการเข้าร่วมรัฐบาล

16) อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับหรือที่คณะกรรมการบริหาร
พรรคเห็นสมควร ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับของพรรค

24. กรรมการบริหารพรรคแต่ละตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) หัวหน้าพรรคมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(ก) เป็นประธานของคณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นผู้เรียกประชุม
คณะกรรมการบริหารพรรคตลอดจน ดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค

(ข) เป็นผู้เรียกประชุมใหญ่ของพรรคตามความเห็นชอบของ
คณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นประธานของที่ประชุมใหญ่พรรคตลอดจนดำเนินการประชุม
ใหญ่พรรค

(ค) เป็นผู้เรียกประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคกับ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคและ เป็นประธานของที่ประชุมตลอดจนเป็นผู้ดำเนินการ
ประชุมดังกล่าว

(ง) เป็นผู้ลงนามประกาศ กฎระเบียบ มติของพรรคและคำสั่งพรรค

(จ) ในกรณีที่มีความจำเป็นในการดำเนินการทางการเมืองให้มีอำนาจ
ปฏิบัติการในนามของพรรคได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคไม่น้อยกว่ากึ่ง
หนึ่งของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคเท่าที่มีอยู่ ในขณะนั้นและให้ถือว่าการดำเนินการนั้น
เป็นมติพรรค

- (ฉ) อำนาจอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับพรรค
- 2) รองหัวหน้าพรรคมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่หัวหน้าพรรคหรือคณะกรรมการบริหารพรรค มอบหมาย
- 3) เลขานุการพรรคมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- (ก) เป็นผู้ตรวจสอบและกำกับดูแลกิจการทั้งปวงของพรรคตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมายและให้รับผิดชอบ โดยตรงจากหัวหน้าพรรคหรือรองหัวหน้าพรรคในกิจการที่หัวหน้าพรรคมอบหมาย ให้ปฏิบัติ
- (ข) เป็นผู้เสนอรายงานต่อคณะกรรมการบริหารพรรค ที่ประชุมร่วมคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคและต่อที่ประชุมใหญ่พรรค
- (ค) เป็นเลขานุการของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ที่ประชุมร่วมคณะกรรมการบริหารพรรค คณะที่ปรึกษาพรรค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค และที่ประชุมใหญ่พรรค
- (ง) เป็นผู้กำกับดูแลการบริหารงานของสำนักงานใหญ่พรรค
- 4) รองเลขานุการพรรค มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามที่เลขานุการพรรคหรือคณะกรรมการบริหารพรรค มอบหมาย
- 5) เภรัญญิกพรรค มีหน้าที่ในการควบคุมรายรับ รายจ่ายเงิน บัญชีทรัพย์สินหนี้สินและงบการเงิน ของพรรคตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคกำหนด
- 6) โฆษกพรรคมีหน้าที่ดังนี้
- (ก) แลกเปลี่ยนที่ประชุมของพรรคและแถลงกิจการต่างๆ ของพรรค
- (ข) ประชาสัมพันธ์งานของพรรคตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย
- 7) นายทะเบียนสมาชิกพรรค มีหน้าที่ในการจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคให้เรียบร้อยตามข้อบังคับพรรค และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ
- 8) กรรมการบริหารพรรคอื่นๆ มีอำนาจหน้าที่ตามที่หัวหน้าพรรคหรือคณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย
25. ภายใต้บังคับแห่งข้อ 22 พรรคสองและพรรคสาม ในกรณีที่หัวหน้าพรรคไม่อยู่จงใจหรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทน หัวหน้าพรรคในกรณีที่รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้คณะกรรมการบริหารมีมติแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งกระทำการแทนหัวหน้าพรรค

หมวด 7 คณะที่ปรึกษาพรรค

26. ให้มีประธานพรรคคนหนึ่ง ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริหารพรรค และคณะที่ปรึกษาพรรคซึ่งหัวหน้าพรรคแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคมีจำนวนไม่เกินกว่าที่คณะกรรมการบริหารกำหนดให้หัวหน้าพรรคประกาศรายชื่อประธานพรรคและที่ปรึกษาพรรคในโอกาสที่มีการประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญ ของพรรคในวาระแรกหัวหน้าพรรคอาจแต่งตั้งบุคคลใดที่เห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาหัวหน้าพรรคก็ได้

27. ประธานพรรคและคณะที่ปรึกษาพรรคอยู่ในตำแหน่งตามวาระเช่นเดียวกับคณะกรรมการบริหารพรรคเว้นแต่ลาออก ถึงแก่กรรม หรือคณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของกรรมการบริหารพรรคเท่าที่มีอยู่ที่ปรึกษาหัวหน้าพรรคอยู่ในตำแหน่งตามวาระเช่นเดียวกับหัวหน้าพรรค เว้นแต่ลาออก ถึงแก่กรรม หรือหัวหน้าพรรคให้ออก

28. ประธานพรรคและคณะที่ปรึกษาพรรคมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) มีสิทธิเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการบริหารพรรคหรือการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค

2) เสนอแนวคิดและให้คำปรึกษาต่อหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคได้ทุกโอกาสตามความเห็นสมควร

3) ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะต่อหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคตามที่หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคร้องขอ

หมวด 8 คณะกรรมการอื่นของพรรค

29. ให้มีคณะกรรมการนโยบายพรรคคณะหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำหรือแก้ไขปรับปรุงนโยบายพรรคมาตภูมิซึ่งรวมถึงแนวทางในการบริหารประเทศ เพื่อให้นโยบายของพรรคมีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกพรรคและประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกพรรคเป็นสำคัญ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริหารพรรคและที่ประชุมใหญ่พรรคพิจารณาให้คณะกรรมการบริหารพรรคเสนอรายชื่อ บุคคลที่เหมาะสมให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการนโยบายพรรคและกรรมการนโยบายของพรรคอื่นให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการสภานโยบายและยุทธศาสตร์พรรคตามจำนวนที่ที่ประชุมใหญ่พรรคกำหนด

30. ให้มีคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครของพรรคคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรของพรรคต่อคณะกรรมการบริหารจากรายชื่อผู้ ซึ่ง ที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคให้ความเห็นชอบหรือรายชื่อบุคคลอื่นที่คณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครของพรรคเห็นสมควรให้คณะกรรมการบริหารพรรคเสนอรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมให้ที่ประชุมใหญ่พรรคพิจารณาเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการคัดเลือกผู้สมัครของพรรคและกรรมการคัดเลือกผู้สมัครของพรรคอื่นตามจำนวนที่ที่ประชุมใหญ่เห็นสมควร

31. ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรคคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอความเห็นและดำเนินการเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรค และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกพรรคในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคให้คณะกรรมการบริหารพรรคเสนอรายชื่อ บุคคลที่เหมาะสมให้ที่ประชุมใหญ่พรรคพิจารณาเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรคและกรรมการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยภายในพรรคตามจำนวนที่ที่ประชุมใหญ่เห็นสมควร

หมวด 9 การพิจารณาส่งบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้ง

32. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามข้อ 52 รับผิดชอบร่วมกันในการพิจารณาจัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามของพรรค

33. การพิจารณาส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามข้อ 31 ให้คณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารจากรายชื่อตามลำดับดังต่อไปนี้

1) รายชื่อผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคให้ความเห็นชอบตามข้อ 58

2) รายชื่อบุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของ

พรรคเห็นสมควรให้คณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งพิจารณาคัดเลือกรายชื่อจากบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกพรรค เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในเขตเลือกตั้ง และเป็นผู้มีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมติคณะกรรมการบริหารพรรคที่ให้ส่งผู้ใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือเป็นที่สุด

34. นอกจากการพิจารณาส่งผู้ใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามของพรรคตามที่กำหนดไว้ในข้อ 33 ที่ประชุมใหญ่พรรคอาจมีมติร้องขอให้ใช้วิธีการ

ให้ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ลงมติเลือกผู้สมควรส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบสัดส่วน ได้ให้คณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคจัดให้มีการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ตามข้อ 49 แต่ละคนมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ให้ผู้ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเรียงลำดับลงไป ในเขตเลือกตั้งใดเป็นผู้ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบสัดส่วนในเขตเลือกตั้งนั้น แล้วแต่กรณีเมื่อที่ประชุมใหญ่พรรคมีมติตามวรรคสอง มิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเสนอชื่อ การพิจารณา และการคัดเลือกผู้สมควรเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามของพรรคตามข้อ 33 และข้อ 49 มาใช้บังคับ แต่การเสนอชื่อ บุคคลเพื่อให้มีการลงมติตามวรรคสอง จะต้องขอความเห็นจากคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองในแต่ละภาคก่อนการลงมติเลือกผู้สมควรส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามของพรรคโดยที่ประชุมใหญ่ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำเป็นความลับ

35. ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้คณะกรรมการสาขาพรรคประจำเขตหรือท้องที่และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่ได้รับเลือกตั้งในท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาแล้วแจ้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคได้รับทราบและพิจารณาต่อไป ในกรณีที่ไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่มีการจัดตั้งสาขาพรรค ในท้องถิ่นนั้นให้คณะกรรมการบริหารพรรคเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ

ที่มา <http://www.matubhum.or.th>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นายกฤษ หนูมน้อย
วัน เดือน ปีเกิด	2 เมษายน 2514
สถานที่เกิด	ต.บ้านขาว อ.ระโนด จ.สงขลา
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2539
สถานที่ทำงาน	จ. ภูเก็ต

